KÖLENİN MUTLULUĞU

Kadının Dünyası, Erkeğin Rüyası

Esther Vilar

Öteki
KADIN DİZİSİ

Yapım
ÖTEKİ AJANS

Baskı ve Cilt
ÖTEKİ MATBAASI

Birinci Basım
1993

İkinci Basım
1994

Üçüncü Basım
1995

Dördüncü Basım
1997

Beşinci Basım
Temmuz 1998

Altıncı Basım
Kasım 1999

Yapıtın Özgün Adı
Manipulated Man

YÖNETİM YERİ
Mediha Eldem Sokak 52/1
06420 Kızılay/ANKARA
Tel: 312 435 38 33
Fax: 312 433 96 09

ISBN 975-7782-26-2

Esther Vilar

KÖLENİN MUTLULUĞU

Kadının Dünyası Erkeğin Rüyası

Türkçesi
SELÇUK BUDAK

İÇİNDEKİLER

Kölenin Mutluluğu 7
Erkek Nedir? 9
Kadın Nedir? 15
Bir Kadının Ufku 21
Bir Güzellik Yaratığı 26
Evren Erkektir 31
Kadınlar : Aptal Olma Hakkı
Yoluyla Kutsallık 38
Terbiye 42
Kendini Küçümseme Yoluyla
Yönlendirme 47
Bir Sözlük 54
Kadın: Duygu Yoksunu Bir Yaratık 57
Bir Ödül Olarak Seks 62
Kadın Libidosu 68
Din (Blöf) Yoluyla Yönlendirme 74
Ticari Metaya Dönüştürülen Dualar 80
Benliğin Koşullandırılması 85
Rehine Çocuklar 92
Kadınların Kusurları 100
Kadınlık Maskesi 108
Meslektaşlarla Başa Çıkmak Kolay 115
"Bağımsız" Kadın 120
Aşk Nedir? 127

Bu kitabı, kitapta adı geçmeyenlere: yani, kullanılmayı reddeden az sayıdaki erkeğe, onurunu satmayan az sayıdaki kadına ve çok yaşlı, çok çirkin veya çok hasta oldukları için piyasa değerini yitirecek kadar şanslı olanlara ithaf ediyorum.

KÖLENİN MUTLULUĞU

YOLDA hızla kayan limoni renkli lüks arabanın bayan sürücüsü, bir terslik olduğunu hissedip frenlere yüklenir. Arabadan inince ön lastiğin patladığını görür. Hiç zaman kaybetmeksizin tamirata hazırlanır: yani, birini bekliyormuş gibi gelip geçen arabalara bakınır. Kadının bir sorunla karşı karşıya olduğunu gösteren bu evrensel işareti —erkek teknolojisinin çaresiz bıraktığı zayıf kadını— gören bir araba yaklaşıp durur. Sürücü, bir bakışta sorunun ne olduğunu keşfeder ve rahatlatıcı bir havayla, "Merak etme. Şimdi hallederim," der. Kararlılığını göstermek için de bayan sürücüden krikosunu ister. Lastiği kendi başına değiştirip değiştiremeyeceğini sormaz, çünkü karşısında duran otuz yaşlarındaki zevkli giyimli, makyajlı hanımın bunu yapamayacağını bilir. Kadın kendi krikosunu bulamadığı için, erkek diğer aletlerle birlikte kendininkini çıkarır. Beş dakika sonra iş tamamdır, yeni lastik takılmış, patlak olanı bagaja konulmuştur. Erkeğin elleri kirli yağa bulanmıştır. Kadın ona kâğıt mendil vermek ister, ancak o nazikçe reddeder; torpido gözünde bu günler için bulundurduğu üstüpü bezi vardır. Kadın, "kadınca beceriksizliğinden" ötürü özür dileyerek adama yürekten teşekkür eder. Durup yardım etmemesi halinde belki de akşama kadar orada öylece kalabileceğini söyler. Erkek karşılık vermez, ama kadın arabasına binerken kapıyı onun için açar. Yarı açık camdan, yeni bir lastik almasını öğütler, kadın da hemen o akşam tamircisini göreceğine söz verir. Sonra da gazlayıp gider.

Aletlerini toplayıp arabasına dönen adam ellerini yıkayabilmeyi ister. Tekeri değiştirirken çamura girmiş, ayakkabıları pisliğe bulanmıştır (işi satış temsilciliğidir). Dahası, müşterisiyle olan randevusuna yetişmek için acele etmesi gerekmektedir. Motoru çalıştırırken, "Ah şu kadınlar! Al birini vur ötekine.

Hepsi aptal," diye düşünür ve yardım etmediği takdirde kadının ne yapmış olacağını ciddi ciddi merak eder. Gaza basıp genelde olandan daha çok hız yaparak yoluna devam eder.

Hemen her erkek —ve kadınların çoğu— aynı şekilde davranırdı. Bir an düşünmeksizin, sadece erkek erkek olduğu, kadın da ondan çok farklı olduğu için bir kadın, bulduğu her fırsatta erkeklerden yararlanacaktır. Arabası arızalandığı zaman başka ne yapabilirdi ki? Ona, erkeklerden yardım alması öğretilmiştir. Ne iyi ki erkek bilgilidir, ustadır: tekeri bedavaya ve çabucak tamir edebilmiştir. Giysileri toza toprağa bulanmış, randevusuna geç kalıp işini riske atmıştır, hatta hız yaparak kendi yaşamını tehlikeye sokmuştur. Ama arabada başka bir arıza bulmuş olsaydı, onu da onarırdı. Arabalar konusundaki bilgisi de zaten bugünler içindir. Karşı cins (dünya nüfusunun yarısı) bu işi onun için bedava yapabilecekken ve buna gönüllüyken bir kadın patlak lastikleri tamir etmeyi neden öğrensin ki?

Kadınlar, erkeklerin onlar için çalışmalarını, onların yerine düşünmelerini, onların sorumluluğunu almalarını sağlar, gerçekte erkekleri sömürür. Peki kadınların zayıf, hayal gücünden yoksun ve aptal olmalarına karşılık erkeklerin güçlü, zeki ve hayal güçleri geniş yaratıklar olmalarına rağmen neden sömüren taraf erkek değil de kadındır?

Bu güç, zekâ ve hayal gücü, iktidarın önkoşulu olmaktan çok, sadece köleliğin önkoşulu olamaz mı? Dünya, uzmanlar tarafından değil de, hiçbir şeye uygun olmayan yaratıklar —kadınlar— tarafından yönetiliyor olamaz mı? Ve eğer hal böyleyse kadınlar, bunu, kurbanların kendilerini aldatılmış ve küçük düşürülmüş hissetmek yerine olmadıkları bir şey —evrenin efendileri— olduklarına inanmalarını sağlayacak şekilde nasıl başarabilmektedir? Kadınlar, erkeklerdeki onları her an daha büyük başarılara götüren bu üstünlük ve gurur duygusunu yaratmayı nasıl başarmaktadır?

Neden kadınların maskesi hiç düşmüyor?

ERKEK NEDİR?

TEMELDE erkek, çalışan ve çalışarak kendini, karısını ve karısının çocuklarını geçindiren bir yaratıktır. Öte yandan kadın, çalışmayan, ya da en azından dönem dönem çalışmayan bir yaratıktır. Çoğu kez kadın, kocası bir yana, ne kendini, ne de çocuklarını geçindiren konumundadır.

Kadın, erkekte yararlı bulduğu her özelliği erkeksi olarak değerlendirir; buna karşılık ona ya da bir başkasına yararı olmayan diğer her şeyi *kadınsı* olarak değerlendirir. Kadınlarla başarılı olmak isteyen bir erkeğin görünüşünün *erkeksi* olması gerekir; bu da bu erkeğin tek *raison d'etre'si* (*varoluş nedeni*) olan çalışmaya uygun olması gerektiği anlamına gelir. Görünüşünün, ona verilen her işe uygun olması ve erkeğin her zaman bu işleri başarıyla yapması gerekir.

Çoğunun geceleri giydiği az sayıda cepli şeritli pijamaların dışında erkekler bir tür üniforma giymektedir. Bu üniforma da dayanıklı, kiri göstermeyen kahverengi veya gri kumaştan dikilir. Üniformalarının ya da "elbiselerinin" üzerinde, işleri için vazgeçilmez olan aletlerini taşıdıkları beş-on tane cep vardır. Kadın ise çalışmadığı için gece ya da gündelik giysilerinde pek cep bulunmaz.

Sosyal yaşantıda, kiri göstermemesine ve pratik bir renk olmamasına karşın erkeklerin siyah giymesine göz yumulur. Ama zaten bu tür durumlarda erkekler üstlerini pek kirletmezler. Dahası, kadınların giydikleri parlak renklerin büyük bir avantajı vardır. Ama erkeklerin zaman zaman kırmızı veya yeşil resmi giysiler giymesi kabul edilmektedir. Tersine gerçek erkekler, çok daha erkeksi gözükmektedir!

Erkeğin görünüşünün tamamı da duruma uyarlanmıştır. Saçları kısadır, böylece düzenli tutulması için birkaç haftada bir, on beş dakikalığına berbere uğraması yeterli olur. Boya, perma, vb. özendirilmez, çünkü işine engel olabilir. Her şey bir yana, çoğu kez açık havada çalıştığı veya dışarıda çok zaman harcadığı için, karmaşık stiller sadece önemsiz ayrıntı olarak kalmaktadır. Bu tür stiller, onun tersine, karşı cinsi kesinlikle estetik bir açıdan yargılamayan kadınlarla başarılı olması için gerekli değildir. Bu nedenle erkeklerin çoğu, bazı bireysellik girişimlerinden sonra, kadınların bu çabalara karşı ilgisiz olduğunu farkedip, daha uzun veya daha kısa bir standart saç stilini benimsemektedir. Sadece sakal bırakarak düşünsel becerilerini göstermek isteyen aşırı duyarlı erkekler —ki bunlar da genellikle entelektüel gösterişe meraklı tiplerdir— sakal bırakmaktadır. Ancak kadınlar buna göz yumacaktır, çünkü sakal, erkeğin kişiliğine ve en kolay ne şekilde sömürülebileceğine ilişkin önemli bir göstergedir. (Sakallı erkeğin alanı genellikle nevrotik entelektüelce bir alan olacaktır.)

Genel olarak bir erkek, tıraş için sabahları elektrikli tıraş makinesini iki üç dakika kullanır. Cildi için su ve sabunun yeterli olduğu düşünülür. Ondan istenen tek şey, yüzünün temiz ve makyajsız olmasıdır, böylece herkes onun neye benzediğini görebilecektir. Geriye tırnaklar kalıyor. Tırnakların, çalışmaya engel olmaması için olabildiğince kısa olması gerekir.

Söz konusu erkeğin belli bir kadın tarafından belli bir amaç için halihazırda kullanılmakta olduğunu gösteren alyans dışında, erkek takı kullanmaz. Bileğindeki kaba, çok işlevli saati pek de dekoratif değildir. Tasarımı ağır, su geçirmez, şoka dayanıklı ve genellikle takvim göstergeli olan bu saate belki takı bile denemez. Dahası genellikle bunu, ona uğruna çalıştığı kadın armağan etmiştir.

Gerçek erkeklerin iç çamaşırları, çorapları ve gömlekleri öylesine temel bir norma indirgenmiştir ki, bir erkeğin giysileri

bir diğerininkinden sadece beden ölçüsüyle ayırdedilebilmektedir. Sadece kravatlarda biraz özgürlük vardır; burada bile erkek genellikle seçim yapmakta öyle zorlanır ki kadını onun için kravat satın alır.

Başka bir gezegenden dünyayı ziyaret eden bir yaratık, erkeklerin yaşamdaki hedefinin, birbirlerine olabildiğince çok benzemek olduğunu düşünürdü herhalde. Yine de erkeklik ve erkeğin yararlılığı konusu, pek çalışmayan ve her şey için erkeğe ihtiyaç duyan kadınlar açısından önemli ölçüde değişir.

Her sabah saat dokuzda büyük limuzin arabasını özenle garajından çıkaran erkekler vardır. Aile arabalarını kullanan diğerleri evden bir saat daha erken ayrılır. Daha başkaları ise fabrikalara veya inşaat alanlarına yetişmek için otobüsü veya treni yakalayabilmek amacıyla iş giysileri ve ellerinde kumanyalarıyla gün doğmadan yola koyulur. Tarihin garip bir cilvesi sonucunda, aslında en yoksul olan erkekler, en çirkin kadınlar tarafından sömürülmektedir. Çünkü para peşinde koşan kadınlardan farklı olarak erkekler kadında sadece dış görünüşü farketmektedir. Bu nedenle kendi sınıflarındaki daha çekici olan kadınlar her zaman daha çok kazanan erkekler tarafından burunlarının dibinden çekilip alınmaktadır.

Belli bir erkek ne yaparsa yapsın ya da gününü nasıl geçirirse geçirsin, bütün erkeklerin ortak bir yanı vardır: Hepsi de günlerini alçaltıcı bir şekilde geçirir. Bundan da hiçbir şey kazanmaz, kendi yaşamını sağlamak için mücadele etmez, çünkü onun için lüksün hiçbir anlamı yoktur. O, böylesine gurur duymasını sağlayan başkaları için çalışır. Kuşkusuz, yanında ya da masasının üzerinde karısının ve çocuklarının bir resmi olacak ve çevresindekilere göstermek için hiçbir fırsatı kaçırmayacaktır.

Ne iş yaparsa yapsın (muhasebeci, doktor, otobüs şoförü, ya da idareci), yaşamının her anını, dev ve acımasız bir sistemin,

onu öleceği güne dek son kertesine kadar sömürmek için inşa edilmiş olan bir sistemin küçük bir dişlisi olarak harcayacaktır.

Sayıları toplayıp çetele tutmak ilginç olabilir. Ama ya her gün, her yıl hep aynı şey yapılırsa? Kalabalık caddelerden bir otobüsü geçirmek ne kadar heyecan verici! Ama her gün, her yıl, hep aynı kentte, hep aynı saatte, aynı yolda olmak? Sayısız işçinin tek bir emirle eyleme geçtiğini bilmek ne muhteşem bir iktidar duygusu! Ama ya onların efendisi değil, tutsağı olduğunu birdenbire görmek nasıl bir duygu?

Çocukluğumuzun oyunlarını oynamaktan çoktan vazgeçtik. Çocukken bile çabucak sıkılır ve bir oyundan ötekine geçerdik. Erkekler, hayatı boyunca hep aynı oyunu oynamaya mahkûm edilmiş bir çocuk gibidir. Bunun nedeni açıktır: belli bir alanda yeteneği olduğu keşfedildiği anda, o konuda uzmanlaşmaya itilir. Daha sonra, bu alanda çalışarak daha çok para kazanabileceği için, sonsuza kadar aynı işi yapmaya zorlanır. Okulda matematiği iyiyse, "sayılara kafası basıyorsa," yaşamı boyunca bir muhasebeci, matematikçi, ya da bilgisayar operatörü olarak çalışmaya mahkûm edilecektir, çünkü maksimum çalışma potansiyeli bu alanda yatmaktadır. Böylece sayıları çarpıp bölecek, tuşlara basacak, daha çok sayıyı çarpıp bölecek ve hiçbir zaman "Artık yeter! Yeterince yaptım! Şimdi de başka bir şey yapacağım!" diyemeyecektir. Onu sömüren kadın başka bir şey aramasına kesinlikle izin vermeyecektir. Bu kadın tarafından kamçılanması sonucu rekabete giriştiği insanları geride bırakma uğruna verdiği amansız mücadeleden sonra ilerleyebilir, hatta çalıştığı bankada baş veznedar ya da müdür bile olabilir. Ama daha yüksek bir maaş bordrosu için ödediği bedel gerçekten de çok yüksek değil mi?

Yaşama biçimini, yani işini —çünkü onun için yaşam ve iş eşanlamlı kavramlardır— değiştiren bir erkek, güvenilmez olarak değerlendirilir. Bunu birkaç kere yaptığı zaman ise toplum

dışına itilir ve yalnız kalır, çünkü toplum demek kadın demektir.

Toplum tarafından reddedilme korkusunun çok ağır olması gerekir. Yoksa neden çocukken kavanoz içindeki böcekleri izlemekten hoşlanan bir doktor, yaşamının tamamını mide bulandırıcı oluşumları açarak ve insan dışkılarını parmaklayıp inceleyerek geçirmeye razı olsun ki? Yoksa neden gece gündüz başkalarının yanına bile yaklaşmayacağı tiksindirici insanları düşünsün ki? Çocukken piyanoyla oynamayı seven bir piyanist, yaşamının tamamı boyunca her akşam hep aynı Chopin *nocturne*'unu çalmayı gerçekten seviyor mudur? Henüz okul çağındayken insanları kullanma tekniklerini öğrenen ve bu konuda başarılı olan bir politikacı, yetişkin bir erkek olarak, önemsiz bir politik devrimci olarak sürekli laf ebeliği yapmaktan gerçekten hoşlanıyor mudur? Suratına bir maske geçirip aptal rolü oynayarak, toplumsal açıdan aşağılık rakiplerinin ahmakça gevezeliklerini dinlemeyi gerçekten istiyor mudur? Ve Birleşik Devletler'in başkanı bile olsa, bunun için ödediği bedel gerçekten de çok yüksek olmayacak mıdır?

Hayır, kimse erkeklerin bütün bunları değişme arzusu olmaksızın zevkle yaptığını öne süremez. Bunu yaparlar, çünkü yapmaya *yönlendirilmişlerdir*: yaşamlarının tamamı, bir dizi şartlı refleksten, bir dizi hayvansı edimden başka bir şey değildir. Bu hareketleri yapamayan, para kazanma becerisi azalan bir erkek başarısız görülür. Gerçekten de her şeyini, aslında ona güvence veren her şeyini —karısını, ailesini, evini, yaşamdaki amaçlarını— kaybetme tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Elbette para kazanma becerisini kaybeden bir erkeğin ayrıca otomatik olarak yükünden de kurtulduğu ve bu mutlu sondan memnunluk duyması gerektiği düşünülebilir. Ama onun en son istediği şey özgürlüktür. Daha sonra da göreceğimiz gibi erkek, *özgür olmamaktan alınan haz* ilkesine göre yaşar. Onun için

ömür boyu özgürlüğe mahkûm edilmek, ömür boyu köleliğe mahkûm edilmekten çok daha kötüdür.

Başka bir deyişle erkek hep kölesi olacağı bir şeyin ya da insanın arayışı içindedir, çünkü sadece köle olarak kendini emniyette hissetmektedir. Ve kural olarak kölesi olmak için bir kadını seçer. Peki bu aşağılayıcı yaşamı borçlu olduğu, onu sömüren, kölesi, *ama sadece onun kölesi* olmaya itildiği bu yaratık kimdir ya da nedir?

KADIN NEDİR?

DAHA önce de söylediğimiz gibi erkeğin tersine kadın, çalışmayan bir insandır. Aslında ona ilişkin söylenecekler bununla kalabilirdi, çünkü temel insan kavramı hem erkeği hem de kadını kapsayacak kadar çok genel, çok hatalı olmasaydı, kadın için söylenecek pek fazla bir şey kalmazdı.

Yaşam insanlara iki seçenek sunar: hayvansal bir varoluş — düşük bir yaşam düzeyi— ve manevi bir varoluş. Kadın kuşkusuz ilkini seçecek ve fiziksel refahı öne çıkaracak, kuluçkaya yatacak bir yer ve engellenmeksizin üreme alışkanlıklarıyla oyalanacak bir ortam arayışına koyulacaktır.

Erkekle kadının aynı zekâ potansiyeliyle doğduğu ve cinsler arasında zekâ açısından temel bir fark olmadığı kesin bir gerçek olarak kabul edilebilir. Ayrıca, körelmeye, kısırlaşmaya bırakılan her potansiyelin, işlevini yitireceği de çok iyi bilinmektedir. Kadınlar zihinsel kapasitelerini kullanmazlar. Aslında bilerek bu kapasitelerinin bozulmasına göz yumarlar. Birkaç yıllık aralıklı eğitimden sonra, tali (sonradan gelişen) ve geri döndürülemez bir aptallık durumuna yönelirler.

Neden kadınlar kendi zihinsel kapasitelerinden yararlanmıyor? Kadınların beyinlerini kullanmamalarının tek bir nedeni vardır, o da ihtiyaç duymamalarıdır. Yaşamlarını sürdürmeleri için zihinsel kapasiteleri vazgeçilmez değildir.

Teorik olarak güzel bir kadın, bir şempanzeden daha az bir zekâya ihtiyaç duyar ve buna karşılık kimse onu topluma uymayan bir yaratık olarak değerlendirmez.

Olsa olsa, en geç on iki yaşına kadar, kadınların çoğu fahişe olmaya karar vermiştir. Ya da başka bir deyişle, kendileri için, bir erkek seçip bütün işi onun yapmasını sağlamaktan oluşan

bir gelecek tasarlamışlardır. Bu işlevlerine karşılık olarak kadınlar da, erkeğin belli zamanlarda vajinalarını kullanmasına göz yummaya hazırdır. Bir kadın buna karar verdiği anda beynini geliştirmekten vazgeçer. Elbette çeşitli dereceler ve diplomalar alabilir. Bunlar onun erkeklerin gözündeki piyasa değerini artırır, çünkü erkekler, bir şeyleri ezbere bilen bir kadının, ayrıca erkekleri de tanıyıp anlayacağına inanır. Ama cinsler arasındaki iletişim olasılığı da işte bu noktada ortadan kalkar. Yolları sonsuza kadar ayrılır.

Erkeğin tekrar tekrar yaptığı en büyük hatalardan birisi, kadını kendi eşiti olarak, yani eşit zihinsel ve coşkusal kapasiteye sahip bir insan olarak değerlendirmesidir. Kadını gözleyebilir, dinleyebilir, tepkilerine bakarak duygularını yargılayabilir, ama her şeye karşın, kadını sadece yüzeysel belirtilerle yargılamaktadır, çünkü *kendi* değer ölçülerini kullanmaktadır.

Erkek, kadının yerinde olması halinde ne söyleyeceğini, düşüneceğini ya da yapacağını bilir. Can sıkıcı ilişkilere baktığı zaman, kadın görünürde anlamsız bir davranışa girmişse, onun yerinde olması halinde yapacağı şeyi kadının da yapmasına engel olan bir şey olması gerektiğini düşünür. Bu da erkeğin tarafında doğal bir tepkidir, çünkü insanların kendilerini soyut düşünme yetisi olan yaratıklar olarak değerlendirmesi durumunda kendini her şeyin ölçüsü saymaktadır, bunda da haklıdır.

Bir erkek bir kadının yemek pişirme, bulaşık yıkama ve temizlik işlerinde saatler harcadığını gördüğü zaman, bu işlerin onu belki de mutlu ettiği, çünkü tam da onun zekâ seviyesine uygun işler olduğu aklına hiç gelmez. O anda, bütün bu angaryanın, kadını, bir erkek olarak önemli ve arzu edilir bulduğu onca şeyi yapmaktan alıkoyduğunu düşünür; bu nedenle kadının yaşamını kolaylaştırmak ve onu, erkeğin düşlediği yaşam biçimine sürüklemek için otomatik bulaşık makineleri, elektrikli süpürgeler, hazır yemekler icat eder.

Ama hayal kırıklığına uğrayacaktır. Kadın, kazandığı zamanı tarihle, politikayla ya da astronomiyle aktif bir şekilde ilgi-

lenmek için kullanmak yerine, pasta yapar, iç çamaşırlarını ütüler ve oya yapar ya da özellikle maceracıysa banyo duvarını çiçek çıkartmalarıyla bezer. Bu nedenle erkek bu tür şeylerin, *varlıklı yaşamın* temel ögeleri olduğunu düşünür. Bu fikrin ona kadın tarafından aşılanmış olması gerekir, çünkü erkek, pastanın dışarıdan satın alınmasına da, iç çamaşırların ütüsüz olmasına da, banyo duvarlarında çiçek desenlerinin bulunmamasına da gerçekten aldırış etmez. Kadının bu amaca ulaşmasını kolaylaştırmak ve onu angaryadan kurtarmak için mikserler, mutfak robotları, ütüsüz giyilebilen çamaşırlar ve çiçek süslemeli tuvalet aletleri, fayansları icat eder; ama kadın hâlâ edebiyatla, politikayla ya da evrenin fethiyle aktif ve ciddi bir şekilde ilgilenmez. Onun için yeni bulunan bu boş zaman tam zamanında imdada yetişmiştir. Artık *kendisiyle* ilgilenebilir ve elbette entelektüel başarı özlemi ona yabancı olduğu için, o da dış görünüşü üzerinde odaklaşır.

Bu aşama bile erkek açısından kabul edilebilir. Karısını gerçekten sever, onun mutluluğunu dünyada başka her şeyden çok ister: bu nedenle akmayan rujlar, su geçirmez maskara, ütü gerektirmeyen gömlekler, kullanılıp atılan alt bezleri, vb. geliştirir; hepsinin de tek bir amacı vardır. İhtiyaçları bu kadar duyarlı, bu kadar arı olan bu yaratığın sonunda özgürleşmesini umar. Bu özgürlük, *kadının, erkeğin* düşlediği yaşam düzeyine ulaşması —*özgür* bir erkeğin hayatını yaşaması— için gereklidir.

Sonra da oturup bekler. Sonunda kadın ona kendi iradesiyle gelmediği için, onu kendi dünyasına çekmeye çalışır. Erkeğin yaşam biçimine alışması için çocukluktan karma eğitimi getirir. Her türden bahaneyi kullanarak, kadını üniversitelere çeker ve yaşamın harikalarına ilgisini uyandırma umuduyla, onu kendi buluşlarının gizemlerine çekmeye çalışır. Kadının, en son erkek kalelerine girmesini sağlar, böylece böylesine emekle kurmayı başardığı yönetim sistemini değiştireceği umuduyla oy hakkını kullanarak gelenekleri kendi görüşleri doğrultusunda değiştirmesi için kadını özendirir, kendi değerlerinden vazgeçer. Belki

de kadının dünyaya barış getireceğini de umar, çünkü ona göre kadınlar, barıştan *yana* bir güçtür.

Bütün bunlarda öylesine kararlı ve inatçıdır ki, kendini aptal yerine koyduğunu —elbette kendi standartlarıyla— göremeyecek duruma gelir. Kadınlar, olaylara belli bir mesafeden bakma yetisinden yoksundur, bunun sonucu olarak da mizah duygusundan tamamen yoksun kalmaktadırlar.

Hayır, kadın erkeğe gülmez. Olsa olsa sinirlenir. Eski ev ve yuva kurumları, kadının entelektüel arayışların tamamından ve daha iyi iş iddialarından vazgeçmesini haklı çıkarmayacak kadar çağdışı değildir. Ancak ev işleri daha çok mekanize olduğu, yeterli anaokulları açıldığı, ya da erkekler *çocukların* vazgeçilmez olmadığını anladığı —ki daha önce anlamış olmaları gerekirdi— zaman ne olacağını insan merak ediyor.

Erkek, amansız ilerleme koşusunda bir an durup bu ilişkiler durumunu düşünecek olursa, kaçınılmaz olarak, kadınlara bir zihinsel uyarım duygusu verme çabalarının tamamen boşuna olduğunu görecektir. Kadınların daha zevkli, daha çekici, daha "kültürlü" olduğu doğrudur, ama yaşam beklentileri kesinlikle entelektüel değil, hep maddeci olacaktır.

Kadın, erkeğin üniversitelerinde kendi teorilerini geliştirmesi için öğretilen zihinsel işlemlerden hiç yararlandı mı? Kendine ait orijinal bireysel araştırmalar yapması için ardına kadar açılan araştırma kurumlarından hiç yararlandı mı? Kadınların, kütüphaneleri dolduran o harika kitapları okumadığı erkeklerin kafasına dank etmeyecek mi? Kadın, müzelerde erkeklerin yarattığı harika sanat eserlerine hayranlık duyabilse de, kendisi hiçbir zaman yaratmayacak, sadece kopya edecektir. Kendini özgürleştirmesi için kadınlara yönelik olarak hazırlanan oyunlar, filmler ve görsel gösteriler bile taşıdıkları eğlendirici değeriyle yargılanmaktadır. Devrime giden ilk adımı asla kadınlar atmayacaktır.

Kadını kendi eşiti olarak gören bir erkek, kadının yaşam biçiminin boşunalığını kavradığı zaman doğal olarak, bunun er-

keğin hatası olduğunu, *kadının erkek* tarafından baskı altına alındığını düşünme eğilimi gösterir. Ama çağımızda kadınlar artık erkeklerin iradesine tabi değildir. Aslında tam tersine. Kadına, özgürleşmesi için her türlü fırsat tanınmıştır ve bunca olandan sonra eğer hâlâ zincirlerini kırmamışsa, bundan tek sonuç çıkar: *aslında kırılacak bir zincir de yoktur.*

Erkeklerin kadınları sevdiği, ama ayrıca küçümsediği doğrudur. Hayatını kazanmak zorunda olduğu için sabah erken kalkıp yeni dünyalar fethetmeye giden (ve ender olarak başarılı olan) bir insan, bu tür arayışlarla ilgilenmeyen bir başkasını mutlaka küçümseyecektir. Bu aşağılama, kadınların zihinsel gelişimini sağlamak için erkeğin giriştiği çabaların temel nedenlerinden birisi bile olabilir. Erkek, kadınlardan utanır ve onların da kendilerinden utanmaları gerektiğini düşünür. Bu nedenle, bir centilmen olduğu için de yardım etmeye çalışır.

Erkekler, kadınların hiçbir hırs taşımadığını, bilgi arzusu, kendini kanıtlama ihtiyacı hissetmediğini kavramaktan acizdir; oysa bütün bunlar onun için hayati bir öneme sahiptir. Kadınlar, erkeklerin ayrı bir dünyada yaşamalarına göz yumarlar, çünkü o dünyaya katılmak istemezler. Neden katılsınlar ki? Erkeğin bağımsızlığı onlar için hiçbir anlam ifade etmez, çünkü kendilerini bağımlı hissetmezler. Hatta hiçbir entelektüel hırsları olmadığı için erkeğin zihinsel üstünlüğü karşısında utanma bile hissetmezler.

Kadının erkek karşısında büyük bir avantajı vardır: *kadının seçme özgürlüğü vardır*: bağımsız bir yaşamla, aptalca, şımarıkça, asalakça bir yaşam arasında bir seçim yapabilirler. Bu sonuncusunu tercih etmeyen kadınların sayısı çok azdır. Erkeklerinse elbette tercih şansı yoktur.

Eğer kadınlar gerçekten de erkeklerin baskısı altında olduğunu hissetseydi, tıpkı buyurganlardan korkulup nefret edilmesi gibi onlar da erkeklerden korkup nefret ederdi. Erkeğin zihinsel üstünlüğü karşısında utansalardı, durumu değiştirmek için her çareye başvururlardı. Kadınlar gerçekten bağımlı ve kelepçeli

olsaydı, elbette tarihin bu en elverişli döneminde kelepçelerini çoktan kırmış olmazlar mıydı?

Dünyanın en gelişmiş ülkelerinden olan İsviçre'de —ki son zamanlara kadar kadınların oy kullanma hakkı yoktu— kantonların birisinde kadınların oy kullanmak isteyip istemediklerini belirlemek için bir araştırma yapılır. Kadınların çoğunun, kadınların oy kullanmasına karşı olduğu ortaya çıkar. Erkekler şok olur, çünkü dünyalık olmayan bu tutum, yüzyıllar süren erkek egemenliğinin bir başka kanıtı olarak değerlendirilir!

Oysa ne kadar yanılıyorlar! Kadının hissettiği en son şey baskı altında olmaktır. Tersine, cinsler arası ilişkideki en can sıkıcı gerçeklerden birisi, kadının dünyasında erkeğin olmadığıdır: bu nedenle kadının kendini aşağılık ve dolayısıyla isyankâr hissetmesine nasıl yol açmış olabilir ki? Her şey bir yana onun erkeğe bağımlılığı sadece, tıpkı bir turistin uçağa, bir cafe sahibinin kahve makinesine, bir arabanın benzine, bir televizyonun elektriğe bağımlı olması gibi nesnel, "fiziksel" bir bağımlılıktır. Bu tür bir ilişkide can sıkıcı hiçbir şey olamaz.

Diğer erkeklerle aynı yanılgıya düşen Ibsen, *Doll's House* adlı oyununun, kadın özgürlüğü için bir manifesto olmasını ister. 1880 yılındaki gala gecesi *erkekleri* gerçekten şok eder ve erkekler, kadının durumunu düzeltme yönünde daha keskin bir mücadele vermeye and içerler. Bu moda sürerken kadınlar kendilerini özgürleşme mücadelesine kaptırır ve kadına seçme ve seçilme hakkı için mücadele eden kadınlar olarak yeni oyunlarının tadını çıkarırlar.

Sartre da daha sonra kadınlar üzerinde derin bir etki bırakmıştır. Kadınlar, Sartre'ın felsefesini ne kadar iyi anladıklarının bir kanıtı olarak saçlarını bele kadar uzatıp siyah süveter ve pantolon giyerler.

Çin komünist lideri Mao Tse-tung bile başarılıydı: Mao modası bütün bir sezon sürmüştü.

BİR KADININ UFKU

ERKEKLERIN kadınları etkilemek için yaptıkları önemli değildir: kadının dünyasında erkeğin yeri yoktur. Onun dünyasında sadece başka bir kadın önemlidir. Elbette bir erkek dönüp ona baktığında memnun olacaktır; bir de bunu yapan erkek şık giyimliyse ve pahalı bir spor araba kullanıyorsa, gerisi can sağlığı. Onun bu durumda duyduğu hoşnutluk, senetlerinin değerinin yükseldiğini gören bir hissedarınkiyle kıyaslanabilir. Söz konusu erkeğin çekici veya zeki olup olmaması kadın için kesinlikle önemsizdir. Hissedar, temettü kuponlarının rengiyle kesinlikle ilgilenmez.

Ama başka bir kadın dönüp bakacak olursa —ki ender bir olaydır, çünkü kendi yargısı erkeğinkinden çok daha acımasızdır— harika bir iş başarmış demektir. İmkânsızı başarmıştır (diğer kadınların hayranlığını, beğenisini ve "sevgisini" kazanmıştır).

Doğru, kadının dünyasında sadece kadınlara yer vardır. Kilisede, okuldaki veliler toplantısında, süpermarkette karşılaştığı kadınlar, bahçe çitinin üzerinden çene çaldığı, partilerde tanıştığı ya da bulvar üzerindeki mağazaların vitrinlerine bakan, görünürde hiç farketmediği kadınlar: onun başarısının veya başarısızlığının ölçütü işte bu kadınlardır. Standartları, erkeklerin değil, diğer kadınların kafasında olan standartlardır; gerçekten önemli olan erkeklerin değil, *diğer kadınların* yargısıdır. Başka bir kadından gelen basit bir övgü, erkeklerin yaptığı onca acemice, yetersiz iltifatı gölgede bırakır, çünkü bu iltifatlar amatörlerin ağzından çıkan övgülerdir. Erkeklerin, bir kadının dünyasının ne anlama geldiği konusunda gerçekten de hiçbir fikri yoktur; aşırılığa varan iltifatları temel bütün noktaları kaçırır.

Kadın elbette erkeği de hoşnut etmeye çalışır: Her şeyden öte erkeğin maddi araçlar sağladığını unutmayalım. Ama erkeği hoşnut etmek çok daha kolaydır. Erkekler, belli bir yabancılaşma ölçüsüne tepki vermeye şartlanmıştır: kadınların, makyaj ve sair standart giysilerle yaratılan belli seks sembolü tiplerine uymasını beklerler: uzun saç, boyalı dudaklar, dar süveterler, mini etekler, şeffaf çoraplar ve yüksek topuklar. Bütün bunlar da birkaç dakikada sağlanır.

Kadın, erkeğin kavrayış kapasitesinin ötesinde kalan bir yürüyen sanat eseridir: Paris, Roma ve New York'un moda bulvarlarında yürüyen sanat yaratıkları. Uzmanca uygulanan rimel, özenli ruj seçimi, takma kirpikler, elbiselerdeki uyum, kürk veya pardösü: bütün bunlar, erkeğin kesinlikle anlamadığı uzmanlık gerektiren bir sanattır. Erkek bunu takdir etme kapasitesinden yoksundur. Kadın maskelerini takdir etmeyi öğrenmemiştir ve muhtemelen bu yürüyen sanat eserlerini değerlendiremez. Böyle bir ustalığa erişmek, zaman, para ve sonsuz ölçüde sınırlı bir beyin ister: ve bu şartları da sadece kadınlar yerine getirir.

Aslında kadın giyinirken erkeği çok az dikkate alır (erkeği elinde tutmaya ve —en genel anlamıyla— onun maddi ihtiyaçlarını karşılamasını sağlamaya yetecek kadar). Başka her türlü yatırım diğer kadınlara yöneliktir. Erkek sadece tedarikçi olarak önemlidir.

Bir şirket, belli bir alanda uzman olan birisini kendine çekmek istediği zaman, olabilecek her yoldan söz konusu kişinin gönlünü okşar. Sözleşme imzalandıktan sonra işveren artık rahat bir nefes alabilir. Uzman artık o şirkete bağlıdır. Kadın da erkek konusunda aynen böyle davranır. Onu, sadece onunla hayatın ne kadar güzel olduğunu kanıtlamaya yetecek kadar serbest bırakacaktır. Buna inanan erkek, onunla yaptığı sözleşmeden hoşnut olacaktır.

Aslında kadını çeşitli açılardan şirketle kıyaslayabiliriz. Her şey bir yana şirket sadece maksimum kârı hedefleyen kişisellik dışı (resmi) bir sistemdir. Kadın başka ne yapar? Duygusuzca —sevgi, nefret veya çekemezlik hissetmeksizin— onun için çalışan erkeğe bağlıdır. Duygular sadece erkek onu terk etmekle tehdit ettiği zaman devreye girer. Ne olursa olsun, geçimi tehlikeye girmiştir. Ama bu, mantıklı bir nedene yönelik oldukça mantıklı bir tepkidir ve mantıklı bir şekilde kontrol edilebilir. Her zaman için bir başka erkekle sözleşme yapabilir. Tepkisi, kendini benzer bir durumda bulan erkeğinkinden ne kadar da farklıdır! Erkek, kıskançlık, küçük düşürülme, aşağılık ve kendine acıma duygularının altında ezilir. Ama kadın duygusal tepki vermez.

Böyle bir durumda bir kadın kesinlikle kıskançlık duymaz, çünkü erkek, özgür olmak için değil, bir başka kadın uğruna çalışmak için onu terk etmektedir. Onun gözünde erkek kendi durumunu düzeltmiş sayılmaz. Bir erkeğin yeni bir kadınla yaşadığı aşk maceraları önemsiz bir ayrıntıdan öte bir anlam taşımaz. Kadın, bu durumu, en iyi işçisini rakibine kaptıran küçük işletmeci açısından değerlendirir. Kadın söz konusu olduğu sürece, olaydan kaynaklanan yürek acısı, iyi iş yapan birisini başka birine kaptırmaya duyulan bir tepkiden öte bir şey değildir.

Dolayısıyla erkeğin, sadece başka erkeklere —daha çekici olduğunu düşündüğü erkeklere— gitmediği için karısının *sadık* olduğunu düşünmesi aptalcadır. Çok çalıştığı ve kadın için gerçekten önemli olan her şeyi sağladığı sürece kadın neden onu terk etsin ki? Kadının sadakatinin, erkeğinkiyle ortak hiçbir yanı yoktur. Erkeklerin tersine kadınlar, pratik açıdan eşlerinin bakışlarına bağışıklıdır. Kocasının en iyi arkadaşıyla açıkça flört etse bile, bunun tek nedeni adamın karısını rahatsız etmek olabilir, çünkü kocasının değil, sadece kadının duyguları önemlidir. Söz konusu erkeğe derin duygular besliyorsa duygularını başkalarının yanında kesinlikle belli etmeyecektir.

Eğlence olarak gelişen eş değiştirme gibi toplu seks partilerinde kadının ilgisini çeken sadece diğer kadınlardır. Tarih, aynı anda birden çok kadınla eğlenen erkek liderlere ilişkin fıkralarla doludur, ama kadın liderler konusunda benzer öyküler hiç duydunuz mu? Kadın, sadece erkeklerden oluşan bir grupla seks yaptığı takdirde can sıkıntısından patlayacaktır. Bu her zaman böyle olmuştur ve bundan sonra da böyle olacaktır.

Kadınlar, erkeğin *dış* görünüşüne tepki verseydi, mevcut bütün reklam kampanyaları işe yaramazdı. İstatistiklere göre nüfusun en çok para harcayan kesimi kadınlardır; harcanan ise erkeklerin onlar için kazandığı paradır. Ama imalatçılar satışlarını yakışıklı, güçlü-erkeklerin yer aldığı reklamlarla artırmazlar. Tersine. Satılacak mal ister turlar, deterjan, araba, ister yatak odası takımları veya televizyon olsun, her reklamda mutlaka güzel bir kadın bulunur.

Film yapımcıları, filmin başarısı için yakışıklı bir kahramanın önemli olmadığını ancak son zamanlarda kavrayabilmiştir. Kadınlar, çirkin bir yıldızla da yetinir: Belmondo, Walter Matthau veya Dustin Hoffman. Buna karşılık erkekler doğal olarak çirkin yıldızları tercih eder. Kendilerini ender olarak yakışıklı bulmaları nedeniyle hissettikleri fiziksel aşağılık duygusunun bir sonucu olarak böyle bir yıldızla özdeşim kurmayı daha kolay bulurlar. Başrolde güzel bir kadın olduğu sürece, kadınlar, bu filmlerden tıpkı Rock Hudson'un başrolü oynadığı filmlerdeki kadar haz alacaktır. Çünkü gerçekte sadece filmdeki kadınlarla ilgilenirler.

Erkeklerin bu türden gerçeklere karşı bu kadar uzun süre kör kalmalarının nedeni, kadınların birbirlerine yönelik eleştirileriyle yanıltılmış olmalarıdır. Bir kadının bir başkası hakkında küçültücü laflar ettiğini duyan "burnu çok büyükmüş, göğsü tahta gibiymiş, kalçaları fazla genişmiş, bacakları çarpıkmış, vs." erkek, doğal olarak kadınların birbirlerine katlanamadıkla-

rını veya diğer kadınların güzelliğinin çekimine kapılmadıklarını düşünür.

Oysa ne kadar yanılıyor. Örneğin işçilerinin yanında rakiplerinden övgüyle söz eden bir işadamının deli olduğu düşünülecektir. Çok geçmeden en iyi işçilerinin yarısı rakip şirkete geçecektir. Politikacılar da aynı oyunu oynar. Elbette birbirlerini karalamaları gerekir, ama Nixon tenha bir adada mahsur kalmış olsaydı, onu seçen ve adına övgüler dizdiği sokaktaki insanlardan çok, Castro'nun veya Kosigin'in arkadaşlığını tercih ederdi. Her şey bir yana, sokaktaki insanla çok az ortak yanları vardır.

İstikrarlı bir ekonomik bağımsızlıkları olsaydı, kadınların çoğu hayatının çoğunu erkeklerden ziyade diğer kadınlarla geçirmeyi tercih edebilirdi; bunun nedeni de lezbiyenlik değildir. Erkeklerin lezbiyenlik dediği şeyin kadının cinsel itkisiyle muhtemelen pek ilgisi yoktur. Bunun nedeni, cinsler arasında yok denecek kadar az ortak yön bulunmasıdır. Kadını erkekle tutan tek şey paradır.

Kadınlar birbirleri için ideal hayat arkadaşı olurdu. Duyguları ve içgüdüleri aynı ilkel düzeye gerilemiştir. Çünkü kaç tane bireyci veya kuraldışı kadın vardır? Birlikte yaratacakları cenneti ve varoluşlarının ne kadar heyecan verici olacağını hayal etmek zor değil. Entelektüel düzey sersemletici ölçüde düşük bile olsa, hiç kimse gerçekten kaygılanmayacaktır.

BİR GÜZELLİK YARATIĞI

UZAYDAN gelen birisi için erkeklerin, kadınlardan sonsuz ölçüde çok daha fazla beğeniye layık gözükeceğine kuşku yok, çünkü erkek hem zekâya hem de güzelliğe sahiptir. Yüzyıllar boyunca erkeğin değerler standardı ne yazık ki çarpıtılmış olmalı, aksi takdirde kadınlar kesinlikle zarif cins olarak adlandırılmazdı. Erkeklerden çok daha az zeki olmaları gibi basit bir gerçek bile böyle bir kavrama ters düşerdi, çünkü sadece fiziksel düzlemde değerlendirilmediği sürece aptal bir insana kesinlikle zarif veya güzel denemez. Yine de böylesine saçma ve yanlış bir inancın ortaya çıkması erkeklerin hatasıdır. Kadınlarla hayvanları aynı standartlara göre değerlendirmekle (ki bunda kısmen haklıdır) kendi değerlerini çarpıtmıştır. Her şey bir yana kadınlar *homo sapines* olduklarını kesinlikle iddia edemezler.

Erkek kadına ihtiyaç duyar, çünkü daha sonra da göreceğimiz gibi, kendini tabi kılacak (uğruna köle olacağı) bir şeye ihtiyaç duyar. Ama ayrıca öz-saygısını da koruması gerekir. Bu da kadına, köleliğini haklı çıkaracak özellikler atfetmesine yol açar. Kadın, günümüze kadar zekâsını kullanma yönünde hiçbir şey yapmadığı için, ona zeki diyemez, ama "kadınca sezgi" kavramını yaratarak buna yakın bir özellik atfetmiş olur. Bu nedenle başkaca gerçek özellikleri olmadığı için de kadına güzellik atfeder.

Estetik standartların öznel olması ve kişinin her estetik yargısının kişisel bir seçim olması gerekir. Ama öznellik kolayca bir bahaneye dönüşebilir ve erkeğin köle olmaya göz yummaktan hoşnut olmasını sağlar. Erkek, kadının bütün gözleri kendine çevirmek gibi açık bir niyetle kendine hayran olması için bir nedeni olması gerektiğini düşünür. Bu nedenle, kadın kendini

güzel gördüğü için erkek de kadını güzel bulur. Gerçekten de, bu kanıyı paylaşmasına izin verildiği için yürekten minnet duyar.

Ama bu kadınca güzel olma iddiası, bir gerekçeyle, bir hileyle de desteklenir. Kadının en büyük ideali, işsiz ve sorumsuz bir yaşam sürmektir. Ama böyle bir yaşamı çocuklardan başka kim sürer? Yakaran gözleriyle, gamzeleriyle, o bebeklere özgü yağ dokulu sevimli küçük bedeniyle, temiz, kadife gibi teniyle küçük bir çocuk: yani bir erişkinin sevimli bir minyatürü. Kadınların özendiği de işte bu çocuktur: kolay kahkahaları, çaresizliği, korunma ihtiyacı. Çocuğa bakmak gerekir, çünkü kendine bakamaz. Ve hangi canlı türü doğal bir içgüdüyle kendi yavrularına bakmaz? Bakması gerekir, aksi takdirde soyunu sürdüremez.

Bu değerli bebek görünüşünü korumak için özel olarak geliştirilen kozmetiklerin ustaca uygulanışının, çaresizliğin, anlamsız gevezeliğin, şaşkınlık ve hayranlık ifade eden "Oh!" "Ah!" ve "Harikulade!" gibi nidaların da yardımıyla ve deli saçması gevezelikle kadınlar, dünyanın, eskisi gibi tatlı, sevimli küçük kızlar olduklarına inanmaya devam etmesini sağlamak için olabildiğince uzun süreyle bu "bebek görünüşünü" korumaya çalışırlar ve erkeğin kendilerine bakmasını sağlamak için de ondaki koruma içgüdüsüne güvenirler.

Kadının kendi başına giriştiği diğer her şeyde olduğu gibi, bu manevra da aptalca olduğu kadar inanılmazdır da. Aslında bu manevranın başarılı olması şaşırtıcı. Ayrıca böyle bir güzellik idealini özendirmek çok anlamsız gelecektir. Çünkü hangi kadın yirmi beşinden sonra böyle bir bebeksi görünüşü koruyabilir ki? Kozmetik sanayinin her türlü hilesine, magazin dergilerindeki düşünmeye ve gülmeye karşı verilen öğütlere (çünkü her ikisi de kırışıklık yaratma eğilimi gösterir) rağmen, sonunda gerçek yaşını göstermesi kaçınılmazdır. O zaman sadece çaresiz, sevimli küçük kızların güzellik timsali yaratıklar olduğuna

inanmaya şartlandırılmış olan erkek, yetişkin bir yüzle ne yapabilir ki?

Erkek, yumuşak hatları et torbalarıyla şişkinleşen, derisi sarkıp kırışan, çocuksu ses tonu çatlaklaşan ve kahkahası at kişnemesini andıran bir kadınla ne yapsın ki? Yüzü artık dikkatsiz saçmalıklarını telafi edemeyecek kadar bozulan, "Ooh" ve "Aah" nidaları embesilce gelen bu bostan korkuluğu neye benzer ki? Mumyalaştırılan bu "çocuk" artık erkeğin erotik fantazilerini kamçılamayacaktır. Kadının nihayet iktidardan düştüğü düşünülebilir. Ama sonsuza kadar mı?

Hayır, buna rağmen işini yürütmeyi bilir; bunun da iki nedeni vardır. İlki açıktır: artık çocukları vardır ve bir korunma ihtiyacını gündemde tutabilir. İkincisine gelince: piyasada yeterince *genç* kadın yoktur.

Tercih şansı tanındığı takdirde erkeğin, yetişkin-çocuk-karısını daha genç bir modelle değiştireceği rahatlıkla söylenebilir; ama cinslerin birbirine oranı üç aşağı beş yukarı birbirine eşittir, dolayısıyla her erkek daha genç bir kadın bulamaz. Ve şu veya bu türden bir kadına ihtiyacı olduğu için, elindekini korumayı tercih eder.

Bunu kanıtlamak kolaydır. Tercih şansı olan erkek her zaman için genç bir kadını seçecektir. Liz Taylor ve Marilyn Monroe, yüzlerindeki kırışıklar kat kat makyajla gizlenemez duruma gelince, sinemaya giden erkek, daha genç bir yıldızın oynadığı bir filme bilet almayı tercih edecektir. Gücü yeten erkek, sinema biletiyle kalmayacaktır. Parası bol olanların ve gösteri dünyasında çalışan erkeklerin, eski karılarını atıp genç modellerle yaşamak gibi bir alışkanlığı var ve yüklü bir nafaka alan eski eşleri de durumdan şikâyetçi olmaz; aslında sıkı bir pazarlık ettikleri için de muhtemelen çok memnundurlar.

Ama bu sadece zenginlere özgü bir lükstür. Yoksul bir erkek, sorumsuz bir coşkunluk anında genç bir kadına gitmeye karar verdiği zaman, kadını kısa sürede kaybedeceğinden emin

olabilir. Parası, iki karıyı ve iki kadının çocuklarını geçindirmeye yetmeyecektir, çünkü ikinci karısı da elbette kendi çocuklarına sahip olmakta ısrar edecektir. Tercih şansı olan çekici bir kadın da ekonomik güvence vermesi koşuluyla genç bir erkeği seçecektir. Bunun nedeni elbette estetik değildir. Böyle bir erkek ona daha uzun süre bakabilecektir. Öte yandan, kırk yaşında zengin bir adamla yirmi yaşında yoksul bir genç arasında tercih yapmak durumunda olan kadın, elbette yaşlı ve zengin olanı tercih edecektir. Kadınların, erkekten ne istediklerini ve neyin kendi çıkarlarına olduğunu bildikleri kesin.

Birçoğunun belirgin bir güzelliğe sahip olmasına karşın erkeklerin çoğunun kendini hiçbir zaman yakışıklı bulmaması kadınlar için büyük bir talih. Erkeğin vücudu düzgündür, sıkı çalışmanın sonucunda biçimlidir. Omuzları ve bacakları kaslı, sesi melodik, kahkahası sıcak ve insanca, yüzü zekicedir. Salt hayvansal bir bağlamda bile kadını gölgede bırakan güzelliğini takdir etmek için erkeğin yürüyüşünü izlemek bile yeterlidir. Yaşam tarzı vücudunun biçimini korumasını sağlar, bu da kadında olmayan bir şeydir. Kadın, kendi bedenini ihmal eder, kasları gevşer ve ellisine ulaşınca, bir torba dolusu insan hücre dokusu yığınına dönüşür. Ellisinde bir erkekle aynı yaşta bir ev kadınını kıyaslamanız yeterli.

Erkekler kendi güzelliklerinin farkında değil ve kimse onlara bunu söylemiyor. Kadının güzelliği konusunda yazılıp söylenen o kadar çok safsata var ki! Çocuklar ve hayvanlar bile zarif, sevimli, hayranlık uyandırıcı yaratıklar olarak değerlendirilir. Ama erkekler asla! Cesur, belki güçlü veya kararlı olabilir; ama bunlar sadece kadınlara yararlılığını dile getiren iltifatlardır. Bu iltifatların fiziğiyle hiçbir ilgisi yoktur. Tıp kitapları dışında erkek bedenine ilişkin bilgiler bulmak çok zordur. Bunun dışında, erkeğin dudaklarının kesin yapısı, gözlerinin belli bir ışık altında tam olarak nasıl gözüktüğü konusunda ince ayrıntılar bulmayı kim hayal edebilir ki? Meme uçlarının zarafeti, ya da

skrotumunun veya testislerinin hoş biçimi konusuna gelince: bunların, övgü dolu koşmalara konu olması halinde erkeğin duyacağı şaşkınlığı ve ne kadar eğleneceğini bir düşünün!

Erkekler, görünüşlerinin konuşulmasına alışık değildir. Ve kural olarak çirkin yaratıklar olan ve bu nedenle erkeklere hayran olması gereken, buna da zamanı olan erişkin kadınlar bunu yapmak şöyle dursun, erkekleri kolay kolay görmezler bile. Bunun nedeni de kadının kötü olması veya yanlış bir taktik olduğunu düşünmesi değildir, erkeği bir makine (maddi ihtiyaçlar için üretim yapan bir makine) olarak görmesidir. Kim makineye güzellik objesi olarak bakar ki? Makine işleyen bir şeydir; erkekler de kendilerini böyle değerlendirir. Ayrıca erkeklerin, tedarikçi olarak oynadıkları rolden bitkin düştükleri ve bitmeyen bir yarış içinde oldukları için kendi görünüşleri konusunda nesnel olmayı düşünmeye yetecek zamanları ve enerjileri kalmaz.

Şöyle veya böyle bütün bunları tartışmak anlamsız, çünkü temelde erkek, güzel olabileceği ihtimaliyle ilgilenmez. Bunun ona ne yararı var ki? Güzel, çaresiz, hayranlık uyandırıcı *olması gereken* kadınlardır; aslında onlar, daha doğru bir tanım olmadığından, "zarif cins" olmalıdır.

EVREN ERKEKTİR

KADINA karşıtlık içinde erkek bir güzellik yaratığıdır, çünkü kadından farklı olarak onun bir beyni vardır.

Bu da şu anlama gelir:

Erkek, bilgi kazanmayı arzular.
Çevresindeki dünyayı gözlemek ve nasıl işlediğini bulmak ister.

Erkek düşünür.
Kendisine sunulan verilerden sonuçlar çıkarır.

Erkek yaratıcıdır.
İstisna ölçüsünde geniş, çok boyutlu duygusal kapasitesinden ötürü, sadece açık veya geleneksel olanı kavramakla kalmaz, yeni duygusal değerler de keşfedip yaratır ve anlamlı tanımlama yoluyla genelde erişilebilir kılar, ya da bir sanatçı olarak bu duygusal değerleri görsel veya işitsel şekilde yeniden yaratır.

Erkeğe özgü niteliklerinin tamamı içinde, yapısal (doğuştan) merakı en belirgin olanıdır. Bu merak, kadının merakından ayrıca incelenmesi gereken temel bir farklılık gösterir: bir kadın sadece, kişisel bir anlamı olduğu ve kendi amaçları için kullanabileceği bir konuya gerçek bir ilgi duyar. Bir gazetenin politika köşesini okuyabilir, ama İsraillilerin, Kuzey Afrikalıların veya Çinlilerin kaderine yönelik keskin bir ilgi pek beslemez. Bunun nedeni büyük bir ihtimalle bir siyasal bilimler öğrencisine göz koymuş olmasıdır. Yunanlı bir felsefecinin adını ararken görürseniz, felsefeyle ilgilendiğini düşünmenize gerek yok. Bulmaca çözme ihtimali yüzde ondur. Bir kadının sadece mekaniğe duyduğu merak yüzünden araba reklamlarını incelediği-

ne hiç tanık oldunuz mu? Elbette hayır. O sadece yeni bir araba almak ister.

Yaşamın en şaşırtıcı gerçeklerinden birisi de kadınların (hatta annelerin), insan türünün nasıl geliştiği, ana karnında nasıl büyüdüğü, gebelikle fiili doğum arasında hangi evrelerden geçtiği konusunda kesinlikle hiçbir fikri olmamasıdır. Onca şeyle neden canlarını sıksınlar ki? Zaten embriyonun gelişmesi konusunda hiçbir şey yapamazlar. Gebeliğin dokuz ay sürdüğünü, riske girmemek gerektiğini ve ihtiyaç halinde doktora gitmek gerektiğini bilmek yeterli. Her şeyi yoluna koyması için doktora güvenebilir.

Erkeğin merakı daha farklıdır. Bilgi kazanma arzusu kişisel sonuçların da ötesindedir, tamamen nesneldir ve uzun vadede kadının tutumundan çok daha pratiktir. Yeni iş makinelerinin kullanıldığı bir inşaat sahasının yanından geçen erkekleri izlemeniz yeterli. Makinelere şöyle bir bakmadan geçecek bir erkek zor görürsünüz, çoğunluğu (hangi sınıftan olurlarsa olsunlar), durup makinelere bakacak, bu konuda sohbet edeceklerdir. Yeni makinenin teknik özelliklerini, avantajlarını, eski modellerine kıyasla farklılıklarını tartışacaklardır.

Bir kadın bir inşaat sahasında durmayı kesinlikle düşünmeyecektir; ancak heyecanlı bir şeyleri ("buldozer tarafından ezilen inşaat işçisi," vs.) kaçıracağını düşünmesine neden olacak kadar büyük bir kalabalık varsa, elbette duracaktır. Bu tür bir durumda bütün ayrıntıları bilmek isteyecek, sonra da başını çevirip gidecektir.

Bir erkeğin merakını uyandırmayacak hemen hiçbir şey yoktur. Politika, botanik, nükleer fizik, ya da adını koyabileceğiniz her şey olabilir. Meyve konservesi yapma, kek hazırlama, ya da bebek bakıcılığı yapma gibi alanının gerçekten dışında olan konular bile ilgisini çeker. Hiçbir erkek, plasenta ve en azından yumurtalıklar konusundaki her şeyi en ince ayrıntısına

kadar öğrenmeksizin kesinlikle dokuz ay hamile kalamazdı herhalde.

Erkekler, çevrelerindeki dünyayı gözlemekle kalmazlar. Kıyaslamalar yapmak ve başka bir yerde kazandıkları bilgileri, bu yeni bilgiyi yeni bir şeye dönüştürmeye yönelik nihai amaçla uygulamak doğalarında vardır.

Sadece elektrik, aerodinamik, jinekoloji, sibernetik, mekanik, kuantum mekaniği, hidrolik ve yerçekimi alanlarında değil, diğer alanlarda da bütün buluşların ve keşiflerin her zaman için erkekler tarafından yapıldığını belirtmeye gerek bile yok. Erkekler, araştırmalarını çocuk pisikolojisine yöneltmiştir. Bebek için en güzel diyeti olduğu kadar, çeşitli gıda maddelerini bozulmadan korumanın çeşitli yollarını da araştırmışlardır. Hatta moda, damak zevkine düşkün insanları memnun etmek için yeni mönülerin veya yemek çeşitlerinin hazırlanması gibi önemsiz şeyler bile erkek yaratıcılığının ürünüdür. Kim evinde çeşnicinin ince damak zevkine göre hazırlanmış yemek bulabilir ki? Bunu ancak bir restoranda bulursunuz (ve elbette şefi bir erkektir). Kadının, zaten pek gelişmemiş olan damak zevki, mutfakta her gün pişirilen birbirinin aynı, monoton, tatsız-tuzsuz yemeklerle daha da körelir. Hiç kadın çeşnici göremezsiniz. Aslında kadınlar her alanda yararsızdır.

Birçok yeteneği sayesinde erkek, hem zihinsel hem de fiziksel açıdan doyurucu ve özgür yaşama ideal bir uyum sağlama kapasitesine sahip gibidir. Bunun yerine, onca buluşunu, yaratma becerisinden yoksun olanların (erkeklerin kadınlarla eşanlamda kullandığı "insanlığın" ve bu kadınların çocuklarının) hizmetine vererek, bir köle gibi yaşamayı tercih etmektedir. Olabildiğince kusursuz bir yaşam sürme kapasitesine sahip bu cinsin, bundan vazgeçip, her şeyi böyle bir kusursuzluğa ilgi duymayan kadın cinsine teslim etmesi ne kadar çelişkili! İnsanların asalakça bir grup tarafından tek taraflı olarak sömü-

rülmesi yönündeki açık mekanizmaya öylesine alıştık ki, bütün ahlak değerlerimiz tamamen kokuştu.

Gerçekten bir parça olsun düşünmeksizin, erkek soyunun bir tür Sisipus[1] olduğunu düşünürüz: dünyaya, öğrenmek, çalışmak ve çocuklara babalık etmek için gelmiştir: sonuçta onun oğulları da öğrenecek, çalışacak ve çocuk sahibi olacaktır, bu nedenle bu iş, erkeklerin başka ne işe yaradıklarını düşünmenin imkânsız olduğu bir noktaya kadar hep sürecektir.

Genç bir erkek evlenip bir yuva kurduğu ve yaşamının geri kalanını insanın ruhunu öldüren bir işte çalışarak harcadığı zaman, erdemin ve sorumluluğun bir örneği olarak gösterilir. Diğer erkek tipi, yani sadece kendisi için yaşayan, sadece kendisi için çalışan, hoşuna gittiği için iş değiştiren ve sadece kendine bakmak zorunda olan, istediği yerde yatan, ve tanıştığı kadınlarla milyonlarca köleden birisiymiş gibi değil de eşitlik temelinde etkileşen bir erkek toplum tarafından reddedilir. Bu ikisinin arasında özgür, kelepçesiz erkeğe yer yoktur.

Erkeklerin, her yıl varoluş gerekçelerine ihanet ettiğini görmek ne kadar can sıkıcıdır. Sadece bir erkek beyniyle, gücü ve zekâsıyla açılabilecek hayal etmesi bile zor olan yeni dünyalar keşfedilebilirdi. Yaşamı (yani, kadınların farkında bile olmadığı kendi [erkeğin] yaşamını) daha dolu, zengin ve değerli kılacak keşifler yapılabilirdi; bütün bunlar erkekler tarafından yapılabilirdi. Bunun yerine, bütün bu muhteşem potansiyellerden vazgeçer ve kadınların itici ölçüde ilkel ihtiyaçlarına hizmet etmek için kafasının ve bedeninin yoldan sapmasına göz yumar. Erkek, evrendeki her türlü gizemi aralayacak anahtara sahiptir, ama bunu görmezlikten gelerek kendini kadının seviyesine indirir ve onun hizmetine girer.

---

[1] *Yunan Mit.* Ölümü kandırmaya çalıştığı ve Pluto ile Jüpiter'e hakaret ettiği için, ağır bir taşı bir dağın tepesine çıkarmayla cezalandırılır. Ama tepeye ulaşınca taş tekrar aşağı yuvarlanır; bu nedenle Sisyphus, taşı sonsuza kadar tekrar tekrar tepeye çıkaracaktır (Ç.N.).

Hepsi de *yeni* dünyalar yaratmaya yönelik olan aklına ve hayal gücüne rağmen, o, *eskinin* korunmasını ve düzeltilmesini tercih eder. Ve es kaza yeni bir şey keşfederse, bu buluşun bir gün "bütün insanlığın," yani kadınların yararına olacağı gerekçesini öne sürme ihtiyacı duyar. Yaşamı, kadınlar ve onların çocukları için çok daha konforlu kılma işi üzerinde yoğunlaşmak yerine başarılar elde ettiği, uzayı fethettiği, aya gittiği için özür diler. Zor olan uzaya fantastik uçuşlar yapmak değil, erkeklerin, kadınları daha çok tüketmeye teşvik ettiği çocukça, tatlı, aşk çağrıştıran konuşmalardan oluşan TV reklam filmleriyle bu uçuşları kadınların diline çevirmektir. Erkek, buluşları konusunda kadından sabırlı olmasını ister. Kadınlar hayal gücünden öylesine yoksundur ki, yeni buluşlara yönelik *hiçbir a priori*'ye[1] ihtiyaç duymazlar. İhtiyaç duysalardı, bir kerecik de olsa kendileri yaratırdı.

Erkeğin işinin sadece kadın dikkate alınarak yapıldığı düşüncesine öylesine alışmışız ki başka her şey imkânsız gözükür. Neden besteciler *aşk* şarkılarından (bağımlılık şarkılarından) başka bir şey bestelemez? Neden yazarlar sonsuz romantik aşk romanları ve aşk şiirleri yazmaktan vazgeçip sanatsal değeri olan edebi ürünler yaratmaya çalışmıyor? İster soyut ister gerçekçi olsun, ressamlar sadece çıplak ve kadın profilleri mi yapabiliyor? Neden onca zamandan sonra artık *yeni* bir şeyler, daha önce hiç görülmemiş şeyler yaratmıyoruz?

Bilimciler için, çalışmalarını karılarına ithaf etmeyi unutmak gerçekten de mümkün olmalı; nasıl olsa karıları onları kesinlikle anlamayacaktır. Deneysel filmlerin artık seksi kadın vücutlarıyla gölgelenmediği, uzay yolculuğuna ilişkin yeni raporların peroksitli (saçları boyalı) astronot karılarının büyük fotoğraflarıyla süslenmediği çağ ne zaman gelecek? Hatta astronotlar

[1] Buradaki anlamıyla önceden, öncesinde varolan (doğuştan) (Ç.N.).

bile gezegenler arası yolculukları sırasında "içli" aşk şarkıları dinlemekten vazgeçebilir.

Erkeklerin, zekâlarını ve hayal güçlerini boşa harcamak yerine gerçekten kullanması halinde dünyanın neye benzeyeceği konusunda hiçbir fikrimiz yok —daha hızlı yemek pişiren düdüklü tencerelerin, leke tutmaz duvardan duvara halıların, anında temizlik sağlayan deterjanların, suya daha dirençli rujların yapılması bir zaman kaybıdır. Sonuçta yine çocuk yapacak, çocuk yapmak —ki bu yaşamı onlardan daha da uzaklaştıracaktır— yerine, *kendileri* yaşamayı denemelidirler. Kadının "gizemli" ('gizemli,' çünkü arkasında hiçbir şey yok) ruhunun derinliklerini incelemek yerine, kendi ruhlarının, hatta diğer gezegenlerde olabilecek yaratıkların ruhunu araştırmaları ve *onlarla* temas kurmanın yeni yollarını aramaları gerekir. Tek amacı özel mülkiyeti, yani kadınların özel mülkiyetini korumak olan savaşlar için her gün biraz daha öldürücü silahlar keşfetmek yerine, daha etkili uzay yolculuğu —hayal bile edemediğimiz dünyalar konusunda bilgi verecek yolculuklar— yöntemleri geliştirmeleri gerekir.

Ne yazık ki, her araştırma alanında çalışma ve düşünme becerisine sahip ve bu işe gönüllü olan erkekler, kadınlarla ilgili her şeyi tabu ilan etmiştir. Daha da kötüsü, bu tabu her zaman öylesine etkili olmuştur ki, artık tabu olarak bile algılanmıyor. *Kadınların* savaşları, *kadınların* çocukları, *kadınların* şehirleri: bütün bunlar erkekler tarafından yapılır. Kadınların yaptığı tek şey ise arkaya yaslanıp tembel tembel, aptal aptal bakınmak ve giderek daha çok şey istemek ve aynı zamanda daha çok zengin olmaktır. İlkel, ama etkili bir sigorta poliçesi sistemi (evlilik, boşanma, miras, dulluk, yaşlılık ve yaşam sigortaları), bu refahın artmasını garanti ediyor. Amerika'da, toplam özel sermayenin yarısının kadınların elinde bulunduğu bir gerçek. Buna rağmen çalışan kadınların sayısı son on yıl içinde sürekli azalmıştır. Sanayi Avrupa'sında durum pek farklı olmasa gerek.

Bugün kadınlar artık erkekler üzerinde tam bir psikolojik kontrole sahiptir. Nesnel kontrolü ele geçirmeleri de çok sürmeyecek.

Erkekler, bu gerçeklerin pek farkında değil gibi; kendi köleliklerinde mutluluk bulmaya devam ediyorlar. Kadınlar, gerçekten de erkeklerin inandığı kadar büyüleyici, sevimli yaratıklar (masal perileri, başka dünyalardan gelen melekler, hem erkekler için, hem de bu fani dünya için çok fazla iyi) olsaydı, erkeklerin bu tutumu haklı görülebilirdi.

Bilgi edinme arzusu başka her alanda sınırsız olan erkeklerin, aslında bu gerçeklere karşı tamamen kör olmaları, kadınları olduğu gibi (vajinadan, iki göğüsten, tembelce, sterotipik gevezelik eşliğinde programlanan birkaç delikli [bilgisayar] kartından başka sunacak hiçbir şeyi olmayan yaratıklar olduklarını), insanları düşünüyor aldatmacasıyla yaşayan birer madde yığını, insan derisine tıkılmış döküntü olduklarını görmekten aciz olmaları inanılmaz bir şey.

Erkekler, yaratıcılık koşuşturmalarına bir an ara verip düşünecek olsalar, şıngırtılı bilezikleri, süslü giysileri ve kunduralarıyla bu yaratıkların maskesini düşürmeleri çok kolay olacaktır. Zekâları, hayal güçleri ve kararlılıkları dikkate alınınca, kadının yerini alacak bir tür yapay dişi insan imal etmeleri eminim birkaç günden fazla zamanlarını almaz. Çünkü kadında (ne içinde ne dışında) yeri doldurulmaz orijinal hiçbir şey yok. Erkekler gerçeği görmekten neden bu kadar korkuyor?

KADINLAR : APTAL OLMA HAKKI YOLUYLA KUTSALLIK

SADECE baskı altında olanın özgürlüğe gerçekten ihtiyacı vardır. Yine de özgür oldukları an (ve özgürlükleriyle bunun olası sonuçlarını kıyaslayacak zekâya sahip olmaları koşuluyla), bu ihtiyaç değişir. Eski özgürlük arzusunun yerini, bağlı ve güvencede olmaya yönelik yoğun bir arzu eşliğinde bir korku duygusu alır.

Yaşamın ilk yıllarında insan kesinlikle özgür değildir. Erişkin kurallarıyla çevrilidir ve sosyal işleyiş konusunda yol gösterici hiçbir deneyimi olmadığı için erişkinlere tam anlamıyla bağımlıdır. Sonuç olarak keskin bir özgürlük arzusu geliştirir ve ilk fırsatta içinde bulunduğu hapishaneden kaçmaya yönelik umutsuz bir ihtiyaç duyar.

Ama özgür olduktan sonra (eğer aptalsa, ki kadınlar *aptaldır*), özgürlüğüyle mutlu olacak ve bunu korumaya çalışacaktır. Zekâ özürlü insan soyut düşünme becerisinden yoksun olduğu için, bildiği topraklardan ayrılmaya kesinlikle ihtiyaç duymayacak ve sonuçta varoluşunun tehlikeye düşebileceğinden kesinlikle korkmayacaktır. Ölümden korkmaz, çünkü ölümü hayal edemez. Hatta yaşamda bir anlam veya neden bulma ihtiyacı bile yoktur: kendi arzuları, kendi kişisel konforuna göre giderilir, bu da yaşamak için yeterli bir gerekçe oluşturur. Din ihtiyacı bile düşük zekâlı bir insan için nispeten bilinmez bir şeydir ve böyle bir ihtiyaç ortaya çıksa bile kolayca giderilir. Aptal olan herkesin kendine hayran olma konusunda sonsuz bir kapasitesi vardır. Bir kadın Tanrıya inanmaya karar verirse bunun tek bir nedeni vardır: cennete gitmek ister. Her şey bir yana,

cenneti kolayca ona ayarlayabilecek olan Tanrı da başka bir erkek değil mi ki?

Zeki bir insanda, yani erkekte durum ne kadar da farklıdır? Yeni bulduğu özgürlüğünü bir rahatlama duygusuyla, sevinçle karşıladığı, önündeki yaşam görüşü (vizyonu) ve perspektifiyle sarhoş olduğu doğru. Ama özgürlüğünü sınava sokmak istediği, yani özgürlüğünü, onu şu veya bu yöne sokabilecek olan şu veya bu eylemde gerçekleştirmeye çalıştığı an korkar: soyut düşünme becerisine sahip olduğu için, hareketlerinden her birisinin hepsi önceden görülemeyen bir dizi olası sonuç doğuracağını bilir. Kendi özgür idaresiyle hareket etmeye karar verdiği takdirde, sorumluluk sadece ve sadece ona ait olacaktır.

Böyle bir durumda erkek, her türlü eylemden sonsuza kadar vazgeçmekten fazlasıyla memnun olacaktır, ama bir erkek olduğu ve eylem yapmak erkeğin kaderi olduğu için, çocukluğunun kurallarını, ona yapması gerekenleri söyleyecek, şimdi anlamsız olan eylemlerine bir anlam verecek birini özler. Bu eylemler anlamsızdır, çünkü bunlar onun rahatına hizmet eder, ama o kime hizmet edecek? Bu noktada yeni bir ilah, çocukluğunun tanrısı olan annesine benzeyen bir tanrı aramaya başlar ve onu bulduğu an, sefil kölesi olur.

Seçme şansı olduğu takdirde elbette erkek güçlü, adil, bilge ve her şeyi bilen (Hıristiyanların, Yahudilerin veya Müslümanların Tanrısına benzer) bir tanrıyı tercih edecektir. Ama zeki bir yaratık olduğu için, böyle bir ilahın varolamayacağını, her yetişkinin tanım gereği kendi kurallarını koyması gereken kendi kişisel tanrısı olduğunu bilir. Her yetişkin, yani her erkeğin, kendisine büyük sevinçler yaşatan bir tür çocuksu bağımlılığa bir gerileme olan *özgür olmama arzusunu* doyurması gerekir, bunu da ancak kendi koyduğu kuralları uygulayarak yapabilir. Bu nedenle bu tür kurallar (tanrılar) yaratmaya koyulur.

Erkek, bu türden kurallar yaratırken, bilinçsiz bir şekilde, kendi deneyimlerini sunarak bunları diğer erkeklerin deneyim-

leriyle kıyaslar. Benzerlikler keşfeder ve bilinçli bir çaba olmaksızın, ortak deneyimlerden genel kurallar çıkarır. Bu kurallar böylece, gelecekteki "makul," yani kendinden başka herkes için "yararlı" olan davranışları belirleyen yasalara dönüşür ve o kendini bu yasalara tabi kılar. Bu şekilde yaratılan sistem, giderek, toplumsal ve bireysel alanda daha genel bir uygulama alanı bulur ve bu yasalarda yapılan değişiklikler öylesine karmaşıklaşır ki, hiç kimse anlayamaz. Bunlar zamanla özerkleşir ve erkekler bunlara "kutsal" gözüyle bakar.

Kişinin yapabileceği tek şey bunlara, çocuğun ebeveyninin dikte ettiklerine inanması gibi inanmaktır. Bunlar değiştirilemez de, çünkü bu yöndeki bir ihlal girişimi, toplumun dışına itilmek ve güvenliği kaybetmek anlamına gelebilir. Marksizm, hayır işleri, ırkçılık ve milliyetçilik gibi akımların hepsi bu şekilde gelişmiştir. Bu nedenle, kişisel din ihtiyacı böyle bir sistemle giderilen bir erkek, bir başka insanın, yani kadının kontrolünden şu veya bu ölçüde daha uzak olacaktır.

Ama erkeklerin çoğu, sadece kendilerine ait bir tanrıçayı tercih eder. Onun kölesi olurlar ve bu esarete aşk derler. İş din ihtiyacının karşılanmasına gelince böyle bir kişisel ilah ayrıca en iyi fırsatları sağlar. Bir kadın erkek için her zaman hazırdır ve gerçekten ilahidir, çünkü kendisi dine ihtiyaç duymaz. Erkeğin kişisel ilahı onu hiç terk etmez: bir tanrıça her yerdedir. Bu tanrıça, erkeği, hoş tutmak için başkalarıyla rekabet edeceği ortak tanrılardan da kurtarır. Erkek, tanrıçasına güvenir, çünkü çocukluğunun inanç dolu ilahı olan annesine benzer. Başka türlü anlamsız olan yaşamı böylece yapay bir amaç duygusu kazanmış olur, çünkü yaptığı her şey, *kadının* ve daha sonra da onun çocuklarının rahatı içindir. Kadın, her açıdan ilah olacaktır, çünkü ait olma duygusunu elinden alarak erkeği cezalandırabileceği gibi, onu ödüllendirebilir de: ona cinsel hazlar ihsan eder.

Ne var ki kadının en büyük kutsallık aldatmacaları, onun aptallığında ve koruyucu bir maske yaratma tutkusunda yatar. Kutsal olmayı isteyen bir sistem için iki seçenek vardır: büyük ölçüde üstün olan bilgeliğiyle ilkelerini inananlarına empoze eder, ya da anlaşılmazlığıyla onları şaşkına çevirir. Kuşkusuz, ilk olasılık kadınlar için söz konusu değildir; onlar, ikinci olasılıktan büyük ölçüde yararlanır. Takındıkları tavır, erkeklerin, kadınların her türlü değerlendirme ve kontrol çabalarından kaçan garip, gizemli yaratıklar olduğunu düşünmelerini sağlamak için tasarlanan bir maskeden başka bir şey değildir. Çünkü zekâ, mantıklı, ussal ve bu nedenle ölçülebilir, tahmin edilebilir ve kontrol edilebilir eylemlerde kendini gösterirken, aptalca eylemler tamamen mantıksızdır, tahmin edilemez, kontrol edilemez. Sonuç olarak kadınlar da, papalar veya diktatörler gibi ihtişam, gösteriş ve mistisizm surlarının arkasında korunur: maskeleri indirilemez ve güçleri dizginsiz artar. Buna karşılık erkeklere de uzun vadede gerçekten inanabilecekleri bir ilah garanti edilir.

TERBİYE

ERKEK, erken yaştan itibaren kadının kölesi olarak görevlerini yerine getirecek şekilde eğitilir. Gerçekten de çok genç olamaz, çünkü kölelik özlemi, kendini başka erkeklere, belki bir hayvana, hatta toplumsal bir sisteme tabi kılmasına neden olabilirdi. Bu nedenle kadın, erkeği "eğitmek" için yaşamına bir dizi hayvan hareketleri kurmayı başarmıştır ve bu terbiye işi çok küçük yaşlarda başlar. Erkek çocuğun, kadının nüfuzu altında olması ve sonuçta onun tarafından çok kolay kontrol edilmesi kadın için bir talihtir. Ve doğal seçim sürecinin bir sonucu olarak, bir erkeği eğitmeye en çok ilgi duyan kadınlar, kendileri üreyebilen kadınlardır; ötekilerse üreme yetisinden yoksundur.

Erkeğin, doğuştan itibaren bir kadının varlığına, onun varlığını "normal" ve yokluğunu "anormal" görmeye alışması, sonraki yaşamında da kadına bağımlı olmasına yol açar. Ama bu tür bir bağımlılık çok ciddi olmayacaktır, çünkü kadınsız bir yaşam, bir çevre değişikliğinden öte bir anlam taşımayacaktır. Aynı şekilde, dağda doğan birisi gidip vadide yaşayabilir; dağdaki evini nostaljik özlemle ansa bile geri dönmeyi pek istemeyecektir. Yaşamında başka şeyler daha çok önem kazanmıştır.

Eğer erkeklerin uzaktayken hissettiği tek şey, sadece evden uzak geçen pazar günleri hissedilen ve hiçbir doğrudan sonucu olmayan romantik bir nostalji duyusu olsaydı, bunun, kadınlara pek bir yararı olmazdı. Kadın, erkeğin belli bir amaç için doğrudan eğitilmesine büyük önem verir: erkek, çalışmak ve emeğinin meyvelerini kadının emrine sunmak zorundadır. Çocuğun gelişme dönemi boyunca kadının kafasında hep bu amaç vardır ve o erkek çocukta, tamamen kendi değerler ölçeğine dayalı bir dizi şartlı refleks yaratır. Bunu, çocuğu yaşamın ilk yılından itibaren maniple ederek [kendi amaçları için yönlendirerek, kulla-

narak] yapar. Sonuçta eğitimi tamamlanan erkek, kendi değerini, kadının onun yararlılığına ilişkin duygusuyla yargılayacaktır. Sadece kadının övgüsünü kazandığı ve onun için yararlı bir şey ürettiği zaman mutlu olabilecektir.

Kadının bir tür hesap çizelgesine dönüştüğü pekâlâ söylenebilir. Erkek, her an bu çizelgeye bakıp kendi eylemlerinin değerini veya boşunalığını yargılayabilir. Bu hesap çizelgesi terimleriyle hiçbir değeri olmayan bir şey (örneğin futbol) için zaman harcadığı takdirde, çizelgenin artı tarafındaki faaliyetlerini artırarak bu eksi notu olabildiğince çabuk telafi etmek için elinden geleni yapacaktır; bu da kadınların neden futbola veya diğer pasif sporlara pek karşı olmamalarını açıklar.

Bir erkeğin şartlandırılmasındaki en etkili etkenlerden birisi *övgüdür*. Bunun sonuçları daha iyidir ve örneğin seksin sonuçlarından çok daha kalıcıdır, çünkü bir erkeğin yaşamı boyunca devam edebilir. Bu kadarla da kalmaz: kadın, övgünün dozunu iyi ayarlayabilirse, erkeği azarlamaya kesinlikle ihtiyaç duymayacaktır. Belli bir övgü dozuna şartlanan erkek, bunu alamadığı zaman rahatsızlık duyacaktır.

Uygun dozda övgü uygulamanın başka avantajları da vardır. Bu, övülen kişiyi bir bağımlıya çevirecektir. Övgü sadece eğer üstün bir kaynaktan gelirse değer kazanır ve bu nedenle övülen kişi, öven kişiye bir tür üstün yaratık olarak bakacaktır. Övgü böylece bir uyuşturucu olup çıkar, çünkü erkek övgü almadığı zaman kendi değerini yargılama, ya da kendi kimlik duygusunu koruma yeteneğini çabucak ve tamamen kaybedecektir. Övgü çalışmaya yönelik bir teşviktir, çünkü aynı iş düzeyi için değil, sadece artan başarı düzeyi için uygulanır.

Erkek çocuk, yatağını ıslatmadığı, ya da şişesindeki son damla sütü içtiği için sıcak bir gülümseyişle, erişkinin bilinen anlamsız, yüreklendirici çocuksu konuşmasıyla ödüllendirildiği an, kısır bir döngüye yakalanmış olacaktır. Övgü ve okşanma sağlayan hareketleri tekrarlayacak ve herhangi bir anda bunu başaramadığı zaman, tekrar kazanmak için elinden gelen her

şeyi yapacaktır. Tekrar övgü aldığı zaman duyacağı mutluluk, artık bağımlılık düzeyine ulaşmıştır.

Yaşamın ilk iki yılı boyunca kadın, erkek ve kız çocukları arasında hiçbir ayrım yapmaz. Sağlık kuralları özümseninceye kadar kız çocuğu da aynı şekilde yönlendirilir, ama bu noktadan sonra iki cinsin eğitiminde yollar tamamen ayrılır. Kız çocuğu büyüdükçe, başkalarını kullanma sanatı konusunda daha çok şartlanır, buna karşılık erkek çocuk, sömürü (kullanılma) nesnesi olma yönünde giderek daha çok yönlendirilir.

Oyuncaklar bu ilk yönlendirmede önemli bir rol oynar. Anne ilk önce çocuklarının oyunculuğunu kamçılayacak, sonra da bundan yararlanacaktır. Kız çocuğuna gerekli diğer eşyalarla birlikte (bebek yatakları, oyuncak çay setleri, vb.) oyuncak bebekler verilir. Oğlan çocuğa ise kızın kesinlikle sahip olmadığı şeyler verilir (inşaat setleri, model demiryolları, minyatür yarış arabaları, uçaklar). Böylece kız çocuğu başından itibaren anneyle özdeşleşmeye şartlanacak, kadın rolünü benimseyecektir. Tıpkı annenin çocuklarını övüp azarlaması gibi, o da oyuncak bebeklerini övüp azarlayacaktır. Bu çocuk oyunları aracılığıyla liderlik ilkelerini benimseyecek ve eğitimi kadın rolüyle özdeşim kurduğu zaman dile getirilen övgüye dayandığı için, "kadınsı" olmaktan öte hiçbir şey istemeyecektir. Konular standart kesin ve değişmez bir şekilde kadının standardı olacaktır, çünkü sadece kadınlar kadınların rolünü yargılayabilir; erkeklere, kadınların rolünün aşağı olduğuna inanmaları öğretilir, bu nedenle övgücü olarak kullanılamazlar.

Öte yandan erkek çocuk, minyatür insanlı oyunlardan uzak durduğu sürece, yaptığı her şey için övgü alır. Model barajlar, köprüler, kanallar inşa eder, nasıl çalıştıklarını görmek için oyuncak arabaları söker, oyuncak silahıyla ateş eder, kısaca bir kadını geçindirmek için sonraki yaşamında ihtiyaç duyacağı her şeyi *minyatür boyutta* yapar. Okul çağına gelen erkek çocuk, artık mekaniğin, biyolojinin, elektrik mühendisliğinin temel ilkelerini iyice ezberlemiş, bütün bunları da kişisel deneyimle-

riyle öğrenmiştir. Ahşap evler inşa edip yapay savaşlarda bu evleri savunur. Ne kadar girişkenlik gösterirse o kadar çok övgü alacaktır. Kadın, onun, kendinden [kadından] daha çok şey bildiği bir noktaya kadar gelişmesini ister. Erkeğin bilgisinin işle ilgili her konuda onunkinden üstün olması gerekir, çünkü kadın erkeksiz yaşayamaz.

Kadın için erkek, olağandışı da olsa, gerçekten de sadece bir makinedir, erkeklerin yaratmaya çalıştığı bir tür robottur. Kadının ideali, eğer farkına varabilirse, *düşünme yeteneğine*, kendi kendini programlama, her bir yeni duruma cevap verecek ideal bir işlevler setini geliştirip üretme yeteneğine sahip bir robottur. Bilimciler de kendileri için çalışacak, onların yerine düşünüp karar verecek ve sonuçları onların emrine verecek bu tür robotlar yapmaya çalışıyor; ama bu robotlar cansız maddelerden imal edilecektir.

Erkek, kendi yaşam biçimini seçebilecek konuma gelmeden çok çok önce, övgüye karşı bir alışkanlık [bağımlılık] geliştirmiş olacaktır. Sadece işi övgü getirdiği zaman mutlu olabilecektir ve bir bağımlı olduğu için, bu ihtiyacı (ve kadını tarafından övgüyle anılan başarıları) artacaktır. Bu erkek ihtiyacı elbette başka bir erkek tarafından giderilebilirdi, ama her erkek sadece kendi övgü ihtiyacı için telaşlı bir çalışmaya koyulduğu için, başkalarına yardım edecek zamanı yoktur. Bunun yerine erkek, sanki diğer erkeklerle değişmez, düşmanca bir rekabet durumunda yaşar. Kendine, ama sadece kendine ait kişisel övgücüsünü, övgüsü üzerinde tek hak sahibi olduğu, evinde her zaman onu bekleyen, iyi olduğu zamanlarda ona ne kadar iyi olduğunu söyleyecek kişiyi bulmak için hiç zaman kaybetmemesinin nedenlerinden birisi de işte budur. Şans eseri, kadın bu işe en uygun kişidir: bunun temelini çoktan attığına ve sadece kontrolü ele alacağı günü beklediğine kim aldırış eder.

Bir erkek için, örneğin başarılı bir sanatçı veya bilimci için, başka bir erkeğin övgüsünden doyum alacak kadar bu övgüye bağımlılığın üstesinden gelmek, ender görülür bir şeydir. Yapsa

bile, gerçekte kaçmayı başarabildiği sadece kadınlardır, özlemin kendisi değildir. Erkek, belli bir iş alanında başarı ve mali güvence kazandığı zaman, yeteneklerini nadiren merakını tatmin eden başka bir alanda deneyecektir. Bunu yapması halinde övgü kaynağı tehlikeli bir şekilde azalabilir. Miro'nun noktalı çizgi tekniğine, Johann Strauss'un valslere ve Tennesse Williams'ın kadınlara ilişkin oyunlarına takılıp kalması gibi, o da başarılı olduğu tekniğe takılıp kalacaktır. Kendi *başarısının ölçüsü olmaya* kalkışma riski, göze alamayacağı kadar büyüktür.

İnsan, bir sanatçının kişisel tarz denen şeyde olumlu hiçbir şey olamayacağını bile düşünebilir. Örneğin Beckett gibi birisini ele alın. Yirmi yıl boyunca bir dizi "Godot"[1] kopyası üretmiştir (ve elbette zevk almamıştır). Her şey bir yana, zeki bir adamdır. Ama tıpkı alkoliğin tedaviden kaçması gibi o da risklerden kaçar. Ama eğer kendini şartlı davranışlarından kurtarabilseydi çok daha farklı şeyler yapabilirdi. Belki uçak tasarımları yapardı (oyunlarındaki tasarım, bilimsel bir yapısı olduğu izlenimi veriyor) veya ender bulunan bitkiler yetiştirirdi. Hatta belki bir kerecik olsun *komedi* yazardı. Kuşkusuz bu kadar başarı kişiyi umutsuzluğun derinliklerinden uzaklaştıracaktır — belki de, *Happy Days*'deki gibi, boğazına kadar toprağa bulanmış bir halde diş fırçasını arayan bir kadın hakkındaki bir *komedi*. Bu, kamuoyunda başarılı bile olabilirdi. Ama hayır, bu işin riski, özenle yönlendirilen erkeğimiz için çok büyüktür. En iyisi, yaşama içgüdüsünün anlamsızlığı (absürdlüğü) üzerine oyunlar yazmak; böylece en azından övgü alacağından emin olur.

---

[1] İrlandalı oyun yazarının, *Waiting for Godot* (*Godot u Beklerken*) adlı eserinin, oyunda çok beklenen, yaşamı değiştireceğine inanılan, ancak kim olduğu, neye benzediği pek belli olmayan kahramanı (Ç.N.).

KENDİNİ KÜÇÜMSEME YOLUYLA YÖNLENDİRME

ELEŞTİREL bir erkek, kadınlarda özsaygı bulunmadığını pekâlâ söyleyebilir. Öyle olsaydı, inanılmaz ölçüdeki cehaletlerini böylesine mutlu bir tavırla kabullenmezlerdi. Erkek, kendi onur, gurur ve şeref standartlarının, kadınlar tarafından empoze edildiğini, o kadar övündüğü erkekliğinin, başarılı bir yönlendirmeden (kullanmadan) başka bir şey olmadığını nasıl da kolay unutuyor! Kimse ona zerre kadar inanmaz.

Her psikoloji kitabı size, özgüvenin çocuğun başarma yeteneğini geliştirdiğini söyleyecektir. Özgüven, kendi başına kazanılan bir şey değildir. Çocuk, her açıdan kendinden üstün olan, kendi başına hiçbir şey başaramayacağı bir toplumda dünyaya gelir. Bu nedenle, kadının temel amacı sadece kendine değil, ayrıca başkalarına da bakabilen bir erişkin yetiştirmek olduğu için, oğlan çocuğa kendine güven aşılamak büyük bir önem taşır. Kadın, farkında olduğu ölçüde, oğlan çocuğa yaşamın tehlikelerini olduğundan önemsiz göstererek işe koyulur. Ölüm ihtimalini gizler, ya da iyi olduğu —yani kadının standartlarına göre iyi olduğu— takdirde ödül olarak sonsuz yaşam vaat eder. Elinden geldiği ölçüde, erkeğe, onu kullanılmaya (ve genelde yaşama) çok iyi hazırlayan embesil (budalaca) bir iyimserlik duygusu aşılar.

Daha önce de gördüğümüz gibi övgü, özgüven yaratmanın ve etkinlik oranını artırmanın en iyi yollarından birisidir. Bunun kadar etkili bir yöntem de, kadının kendini küçümsemesidir.

Kadın, çocuğundan, en azından gelişiminin ilk evrelerinde üstün olmasaydı, insan soyu varolamazdı. Ama iyi bir anne bu gerçeğin çocuğunun gelişmesine engel olmaması için büyük ö-

zen gösterecektir. Durumu avantaja çevirip oğlan çocuğunun eteklerine asılmasına gereğinden fazla izin vermeyecektir. Mümkün olan en kısa sürede, erkek çocuğa, kendisinden [annesinden] üstün olduğu duygusunu vermeye çalışır; bu, ilerideki başarılar için bir tür avans işi görür. Bu, erkeğe ilk güven deneyimini kazandırır. Hatta bir adım daha ileri gidip, bilerek olduğundan daha aptal rolü yaparak erkek çocuğa, asla kaybetmemesi gereken bir dürtü sağlar. Bu da elbette onun gereğince bir erkek olarak yetişmesini sağlar.

Kadının toplumdaki değeri zekâyla değil, tamamen farklı standartlarla ölçülür —aslında hiçbir standart yoktur, erkek ona ihtiyaç duyar, bu da yeterlidir— Kadın, durumun gerektirdiği kadar aptal rolü yapabilir. Bu yolla varlıklı insanlarla birçok ortak özelliği paylaşır. Zengin oldukları sürece zeki olup olmadıklarına kim aldırır ki? II. Henry Ford, zekâ düzeyi Tiffany'nin düzenli hanım müşterilerinin zekâ düzeyinde bile olsaydı, toplumda kabul görürdü. Aptal olmayı göze alamayacak olan onun şoförüdür. Kadınlar gibi, zenginler de her türlü zayıflığı gösterebilir. Kadınlar gibi, onların da kendilerini açmalarına göz yumulur; kendilerini açmayı başardıklarını bile söyleyebilirdik, ama bu kesinlikle kendi dezavantajlarına olmaz. Başka bir deyişle bir kadın dilediğince aptal olabilir; buna rağmen bir erkek ona saygı gösterecek, onun arkadaşlığından vazgeçmeyecektir.

Bu kadın işbirlikçiliğinin formülü daha basit olamazdı: erkeklik çalışmaktır, kadınlık hiçbir şey yapmamak. Ve erkekler erkek oldukları için ne kadar da şanslılar! Erkekler güçlü ve özgür; ama ya kadınlar, zayıf, çocuk büyütme yüküyle eve çakılıp kalmışlar! Kısaca yararlı hiçbir işe uygun değildirler.

Erkekler bu mite (masala) inanmaya öyle heveslidir ki, bu gönüllerini bile okşar. Bir filin de güçlü olduğu (örneğin erkekten daha güçlü olduğu) akıllarına bile gelmez. Yine de erkekler, filin gücüne rağmen işlerin çoğunu daha iyi yapmaktadır.

Kadınlar, sürekli meşgul gibi gözükmek için önemsiz işler yaratmakta hiç sıkıntıya düşmeseler de, aslında erkeklere kıyasla hiçbir şey yapmadıklarını elbette ve kesinlikle söylemezler. Kadın kocasına sadece kendi işinin onunkine kıyasla değerli olmadığını söylemekle yetinir. Ütü yapmak, kek pişirmek, evi güzelleştirmek gibi işlerden aldığı aptalca, anlamsız hazzın, gününü dolduran onca küçük işin, ailenin konforu için gerekli olduğunu ima eder. Erkek, onun için bu küçültücü işlere katlanmaya hazır olan bir kadına sahip olduğu için kendini şanslı görmelidir. Ve erkekler kadınların bu tür işlerden gerçekten zevk aldığının zerre kadar farkında olmadığı için, kendilerini gerçekten şanslı görürler.

Ne iyi olmuş da kadınlar her şeye "erkeksi" veya "kadınca" veya "değerli" ya da "değersiz" etiketini vurmuş. Hiç kimsenin etkilenmeden edemeyeceği onca duygusal değerlerle yarattıkları şeyler vasıtasıyla, kendileri için bir kusursuz aptal özgürlüğü durumu yaratmışlardır. Yaptıkları her şey, erkek başarılarına kıyasla anlamsızdır. Ve bunu da zaten kadınlar söylediği için, erkekler kime çatsın ki?

Elbette erkekler gerçekten isteseydi, bu yalanlar ağını yıkabilir, "erkeksi" ve "kadınsı" terimlerinin yerine "zor" ve "kolay" terimlerini kullanırdı. Çünkü erkeklerin yaptığı işlerin çoğunun zor olmasına karşılık, ev işleri her zaman kolaydır. Erkekler, işgücünden tasarruf sağlayan öyle çok makine icat etti ki, dört kişilik bir evin işlerini her sabah hiç zorlanmadan iki saatte bitirmek mümkün. Kalan süre içinde kadının yaptığı her şey, hatta kendince gerekli gördüğü onca aptalca statü sembolünün (dantelli perdeler, çiçek saksıları, cilalar) korunması, sadece kendi zevki içindir. Bunun iş olduğunu söyleyen kadın, çıplak, ama gerekli bir yalan söylüyor demektir.

Ev işleri o kadar kolaydır ki psikiyatri kliniklerinde bu, geleneksel olarak başka hiçbir işe uygun olmayan geri zekâlıların işidir. Kadınlar, ekstra maaş almadıklarından şikâyet edebilir ve

her şey bir yana, tek istediklerinin usta bir motor tamircisinin maaşı gibi bir şey olduğunu söyleyebilir. Bu bile, işten ne kadar zevk aldıklarını kanıtlamaktan öte bir şeye yaramaz. Yine de, bu tür ödemeler isteyen kadınlar çok dar görüşlüdür, çünkü bir gün gerçekten de işgücü olarak değerlendirilip buna göre ücrete bağlanabilirler. Bu da elbette erkeğin pahasına, kendi araçlarının çok çok ötesinde bir yaşam sürdüklerini ortaya çıkarmaktan başka bir işe yaramaz.

Ama erkek, çocukluğundan itibaren kadın terminolojisine alışmıştır ve bunu çürütme arzusu duymaz. Bir kadını geçindirdiği zaman büyük bir iş yaptığını, kadının onun yaptığını yapamayacağını hissetmeye ihtiyaç duyar. Bu inanç olmasaydı yaşamındaki monotonluk onu çıldırtırdı. Çabalarını artırması için, kadınların da onun işini *yapabileceği* izlenimi edinmesi yeterli. Kadın, uygun gördüğü takdirde zaman zaman bu izlenimi yaratmak isteyebilir, böylece erkekle "zayıf" cins arasındaki mesafe korunur ve erkek tekrar özgüvenini kazanır.

Bu kısır döngüyü analiz etmek kolaydır: kadınlar, kurallar icat eder, erkekleri bunlara uymaya yönlendirir ve böylece erkek cinsi üzerinde egemenlik kurar. Bu kurallar elbette kadınlar için geçerli değildir. Örneğin erkeğin onur duygusu, kadınların icat edip de kendilerini yüksek sesle bunun dışında tuttukları bir sistemdir. Kadınlar, onur kavramından vazgeçer ve sonuç olarak erkekleri kullanırlar.

Geçenlerde *The Avengers* (*İntikamcılar*) adlı bir televizyon dizisinde, iki düşmanın önlerinde birer silahla bir bilardo masasının başında karşı karşıya oturdukları bir sahne vardı. İkisine de eşit şans tanımak için, yüksek sesle üçe kadar sayıp ateş etme konusunda anlaşmışlardır. Ama kahraman, silahını kavrar ve ikide ateş eder, böylece kendi yaşamını kurtarır. Sistemin dışında kalmayı seçer ve böylece ölüm tehlikesiyle karşı karşıya olmasına karşın, kendi yargısını kullanmak yerine toplumun o-

nayladığı sisteme bağlı kalmayı tercih eden öteki adamı yönlendirecek bir konum kazanır.

Kadın, kendi yaptığı işleri alçaltıcı ve aşağılık göstererek, erkeklerin diğer her türlü işi —yani kadınların yapmaktan hoşlanmadığı her türlü işi— üstlenmesini sağlar. Her şeyden önce annesi bir kadındır, bu nedenle önce kendi tercihini yapar. Bir erkek, "kadın işi" yapmak zorunda olduğu zaman özsaygısını yitirir ve kendini yararsız hisseder. Aslında birçoğu ev işlerinde beceriksizdir, ki kadınlar da onları bunun için sever. Bu tür bir beceriksizlik öylesine hayranlık uyandırıcı ölçüde erkeksidir ki, kendi düğmesini dikebilecek becerisi varsa —ve bunu yaparsa— hiç de gerçek bir erkek değildir ve eğer elektrikli süpürgeyle ev temizlemeye kalkışıyorsa, onda anormal bir şeyler var demektir.

Bu tür inançlar, erkeğin kendini kadının gardiyanlığına teslim etmesini sağlar; yemek pişirmek dışında hemen her şeyi yapabileceği konusunda kendine güveni vardır. Böylece, hiç itiraz etmeden, dünyanın en kolay işinden uzaklaştırılmaya göz yumar. Sadece belli ölçülerde yönlendirmeden (kullanılmadan) sonra ve kadın tehlikesiz görüyorsa, ev işlerine yardım etmesine izin verilir. O zaman bile kadın sürekli kesin talimatlar verir, çünkü erkek bu tür işlerden gerçekten anlamaz. Erkek, sürekli olarak, bu türden bir iş konusunda bulanık bir küçük düşürülmüşlük duygusu besleyecek ve bu nedenle bu işlerin kendisininkinden ne kadar daha hoş olduğunu tekrar tekrar belirtecektir.

Kadının, herhangi bir çaba ortaya koymaktan kurtulması için, derin bir ah çekip "bir kadın olarak" bunu yapacak kapasitesi olmadığını belirtmesi yeterlidir. Bir erkeğe, tercihen başkalarının yanında, arabayı kendisinden daha iyi kullandığını sadece ima etmesi bile, kendine yaşam boyu bir şoför bulmasına yeterli olacaktır. Otoyollara bakın: hepsi de, karılarını taşıyan erkek şoförlerle doludur. Bir kadın, belki de "bir kadın olarak"

tek başına kafeye, tiyatroya veya restorana gidemeyeceğini söyleyecektir. Bunun mantıklı bir nedeni yoktur: yanlarında erkek olsun ya da olmasın, kadınlara aynı iyi veya kötü servis yapılır. Ve eğer taciz edilmek istemiyorsa, neden bu kadar göze batacak tarzda giyiniyor? Hayır, o kendine bir dalkavuk bulmayı tercih edecektir. Erkek, sanki saray soylusuymuş gibi kadına yol gösterecek, masa bulacak, yemeğini ısmarlayacak, onu eğlendirecek, sonra da faturayı ödeyecektir.

Politikadan anlamadığını söyleyen bir kadını dinleyin: bu onun için çok zordur. Gazeteleri taramaya, politika köşelerini okumaya, bitmek bilmeyen televizyon tartışmalarını dinlemeye, diğer adamların teorilerini incelemeye ve iş oy vermeye gelince, kadına hazır bir görüş sunmaya hazır bir erkek olacaktır. Böylece, erkeğin, kendi (ve bu nedenle kadının) yaşamı için en iyisi diye nitelediği sonuçla silahlanmış olarak, gidip seçim sandığında tercihini yapacaktır. Böylece nihai sonuç felce uğramaz. Alternatif, kadının kişisel iyiliğinin sonu anlamına gelebilirdi. Politikanın ne demek olduğunu anlamasa da, bunu kavrayacak kadar zekidir.

Bu kendini küçümseme politikasının en fantastik sonuçlarından birisi de, villasında hoş, konforlu bir yaşam süren bugünün varlıklı kadınının yaşamıdır. Çocuklarla, köpeklerle, diğer kadınlarla, işgücü tasarrufu sağlayan her türlü alet edevatla çevrili, televizyon setleriyle, ikinci bir arabayla donatılmış olan bu kadın, muhtemelen avukat veya mühendis olan kocasına, kendisi "bir kadın olarak" eve çakılıp kalmak zorundayken, onun ne kadar şanslı bir erkek olduğunu, nasıl doyurucu bir yaşam sürdüğünü anlatacaktır. Bunu, yaşamı boyunca onun öteberisi için para harcayan birisine söyleyebilmesi bile inanılmaz bir şey. Ama işin gerçeği, erkek karısına inancın da ötesinde inanır.

İncil'i okursak, Havva'nın Adem'in kaburga kemiğinden yaratıldığını öğreniriz. Bu nedenle kadın, bir kopyadır, düşük düzeyli bir türdür: bu da kendini küçümseme yoluyla erkeği kul-

lanmanın bir başka yoludur. Tarihin herhangi bir evresinde bu hikâyenin bir kadın tarafından uydurulmuş olabileceğinden hiç kuşkulandınız mı? Bunu kendisi kâğıda yazmamıştır; bunu onun adına bir erkek yapmış olsa gerek, çünkü kadının yazma yeteneği nispeten son zamanlarda kazanılmış bir yetenektir.

BİR SÖZLÜK

ERKEKLERIN yanında sürekli olarak kendini küçümsemek, kadınların, diğer kadınların anlayıp da, olduğu gibi değerlendirmeleri nedeniyle erkeklerin anlamadığı gizli bir dilin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bu nedenle erkeklerin, bu şifrenin anahtarını alıp kendileri için bir tür sözlük hazırlamaları büyük yarar sağlayacaktır. Böylece, ne zaman klişe bir laf duysalar, bu sözlüğe bakıp gerçek anlamını açıkça görebilirler.

ŞİFRELİ	DEŞİFRE EDİLMİŞ HALİ
Erkek beni koruyabilmeli	Erkek beni her türlü rahatsızlıktan koruyabilmeli. (Başka neden koruyacak ki? Haydutlardan mı? Atom bombasından mı?)
Kendimi güvende hissetmek için bir erkeğe ihtiyacım var.	Her şey bir yana, para sıkıntılarını kendine saklamalı
Karşımdaki erkeğe saygı duymalıyım.	Erkeğin benden daha zeki, sorumlu, cesur, üretken ve çok da ha güçlü olması gerekir. Yoksa ne İşime yarar ki?
Kocam istese elbette mesleğimi bırakırım.	O yeterli para kazanmaya başladıktan sonra bir daha asla çalışmayacağım.

Hayatta istediğim tek şey onu mutlu etmek.	Onu ne kadar sömürdüğümü anlamasına engel olmak için elimden geleni yapacağım.
Küçük sorunlarla onun canını asla sıkmayacağım.	Onu işinden alıkoymamak İçin elimden geleni yapacağım.
Sadece onun Için varım.	Başka hiçbir erkeğin benim için çalışmasına izin vermeyeceğim
Gelecekte hayatımı aileme adayacağım.	Hayatımın kalan kısmında parmağımı bile oynatmayacağım. Sıra erkekte.
Kadın özgürlüğüne inanmıyorum.	O kadar aptal değilim. Erkeğin benim için çalışmasını tercih ederim.
Ne olursa olsun eşitlik çağında yaşıyoruz.	Sadece benim için para kazandığı için bana emir verebileceğini düşünüyorsa vay haline!
Bu tür işler yapma konusunda çok beceriksizim.	Bu, erkeğin yapması gereken bir iş. Başka ne işe yarar ki?
O kesinlikle her şeyi bilir.	Bir ansiklopedi olarak bile işime yarıyor.
Eğer bir çift birbirlerini gerçekten seviyorsa, hemen evlenmelerine gerek yok.	Biraz inatçı ama onu yatakta dize getirmem uzun sürmez.
Onu seviyorum.	O mükemmel bir yük beygiri.

Elbette kadınlar bu tür lafları sadece çevrelerinde bir erkek varsa ediyorlar. Başka kadınlarla birlikteyken, erkekleri konusunda (konuşsalar bile) gayet normal konuşurlar. Bu durumlarda erkeklerden, herkesin pratik olduğunu bildiği bir ev eşyasıymış gibi söz ederler.

Bir kadın, "Bu paltoyu (veya şu şapkayı) bir daha giymeyeceğim, çünkü erkek arkadaşım hoşlanmıyor," diyorsa, söz konusu erkekle ilgili kesinlikle hiçbir duygu olmayacaktır. Bu olsa olsa paltoyla veya şapkayla ilgili bir duygu olacaktır. Gerçekte şu anlama gelir: "Onun için bu iyiliği yapabilirim. Ne de olsa o istediğim her şeyi yapıyor."

Kadınlar kendi aralarında belli bir tip erkek aramalarının nedenlerini tartışırken, kendilerini koruyacak erkeğe saygı duymak istediklerini kesinlikle söylemeyeceklerdir. Böyle bir saçmalık, hakkettiği kahkahalarla karşılanacaktır. Kadınlar daha ziyade, şöyle şöyle bir işi olan bir erkek istediklerini söyleyecektir (iş, gelir düzeyiyle, emekli aylığıyla, dul aylığıyla ve yüksek yaşam sigortası primlerini ödeme kapasitesiyle eşanlamlıdır). Ya da bir kadın şöyle de diyebilir: "Evleneceğim adamın benden biraz daha yaşlı, benden en az on santim uzun ve daha zeki olması gerekir." Bunun da anlamı, yaşça daha büyük, daha güçlü, daha zeki bir insanın, daha genç, zayıf, daha aptal bir yaratığa bakmasının çok daha "normal" gözükmesidir.

KADIN: DUYGU YOKSUNU BİR YARATIK

KADININ, erkeği kendi amaçları için kullanıp yönlendirdiği çok çeşitli yollar ve yöntemler vardır, ama bunların hepsine değinmemiz çok yer tutar. Nispeten zararsız iki yöntemi biraz daha yakından incelemekle yetinelim: erkekteki "nezaket" ve bunun sonunda erkeğin duygularını bastırmasına neden olması.

Kadınlarla başarılı olmayı arzulayan her erkeğin (hangi erkek arzulamaz ki?) çeşitli nitelikler kazanması gerekir. Zekânın, hırsın, üretkenliğin ve dayanma gücünün yanı sıra, kadınların yanında nasıl davranacağını da tam olarak bilmesi gerekir. Kadınlar, bu amaçla nezaket dedikleri belli normlar geliştirmiştir. Temel kural, özsaygısı olan bir erkeğin, kadına her zaman için bir kraliçeymiş gibi davranması gereğidir. Benzer bir şekilde özsaygısı olan bir kadının da, her zaman için, erkeğe ona bir kraliçe gibi davranma fırsatı vermesi gerekir.

Elbette bir kadın erkekle sadece zengin olduğu için evlenecektir. Ama biri nezaket kurallarına uyan, diğeri uymayan iki zengin erkek arasında seçme şansı olduğu zaman, ilkini seçecektir. Çünkü eğer bir erkek nezaketle ilgili bütün kuralları iyice öğrenmişse bu, erkeğin, bir kadın olarak (bir dizi ek öğütle saygıya şartlandığı bir şey) onun ideal değerini kesinlikle, hatta kendisi için cazibesini yitirdikten çok sonra bile, sorgulamayacağı konusunda bir güvence anlamına gelir.

Psikologlar, kahkahanın mutluluk yarattığını, inancın duayla geldiğini söyler. Bu sadece erkekler için geçerli. Kadına üstün bir varlık gibi davranırsa, kadın sonunda onun için üstün bir varlık olup çıkacaktır. Kadınlar, gerçekle kurguyu çok daha iyi ayırdedebilmektedir.

"Nezaket kuralları," diğer kullanma yöntemleri gibi derin psikolojik etkiler nedeniyle şartlanan davranış biçimlerinin bir sonucu değildir. Çocuklara, "doğru davranışlar" nispeten daha sonra öğretilir; bu nedenle kadınların kullanma yöntemi olarak nezaketi gözlemek özellikle kolaydır. İnanılmaz olan, bu tür eski moda hilelerin hâlâ işe yaramasıdır.

Annenin, genç bir hanımı ilk kez tiyatroya götüren ergen oğluna verdiği öğüdün cüretkârlığı buna güzel bir örnektir:

> Taksi parasını öde; taksiden ilk sen in; kızın tarafına geçip onun için kapıyı aç ve inmesine yardım et.
>
> Önünden yürü veya merdivenler kalabalıksa, arkasından yürü ki düşecek gibi olursa yakalayabilesin.
>
> Kapıyı açıp girmesini bekle; paltosunu çıkarmasına yardım et; paltoyu vestiyer görevlisine ver; bir program bulup arkadaşına ver.
>
> Yerlerinize geçerken önünden yürü ve ona yol aç.
>
> Arada ona bir şeyler ısmarla.
>
> Vesaire, vesaire.

Ve bunların üstünde, ortalama oyun türünün, modası geçmiş bir eğlence şekli olduğunu, çünkü çoğunun kadınların entelektüel düzeyini amaçladığını (gerçekten de, "kültür" olarak etiketlemekten hoşlandığımız şeylerin birçoğu gibi) unutmamamız gerekir. Bütün bunlara uymak zorunda olan zavallı erkeğin vay haline! Belki de sadece kendisinin değil, şirket müdürlerinin, aktörlerin ve film yapımcılarının da kadınlar ve kadın klikleri için sadece bir fon oluşturmak için hazır beklediğini sezinleyebilir. Bu fon, kadının kendi aptalca cümbüşlerine gömülebileceği, o ve başka kadınların ekstralarıyla, yani tercihen siyah kostümlü erkeklerle birlikte, tuhaf maskeli balolarına katılabildiği bir yer olmaktan başka bir şey değildir.

"Nezaket" töresinin en inançsız yanı da, erkeğin üstüne yıkılan *koruyucu rolüdür*. Bunun, zararsız başladığı doğru. Kadın merdivenleri çıkarken erkek arkasından yürür, ya da kaldırımın trafik tarafından yürür. İş askerlik hizmeti ve savaşa gelince bunun anlamı daha da ciddileşir. En önemli kurallardan birisi, erkeğin her ne olursa olsun kadını hoşnutsuzluktan (rahatsızlıktan) koruması gereğidir (gerektiğinde canı pahasına). Ve yeterince büyüdüğü zaman yapacağı şey de budur. Yönlendirilmesi öylesine erken bir yaşta pekişmiştir ki, acil durumlarda, bir an duraksamaksızın ve bir an kendini düşünmeksizin, hayatına mal olsa bile ilk önce kadınları ve çocukları kurtaracaktır.

Yine de rollerin değiştirilmemesi için gerçekten geçerli hiçbir neden yoktur. Bir kadın, gerçek derin duygulara daha az sahip olduğu için, savaşın dehşetine, çoğu durumda kalıcı psikolojik hasara uğrayan erkekten daha iyi dayanacaktır. Aybaşı kanamaları, kadının kan görmeye alışmasını sağlar. İstatistikler, kadınların erkeklerden daha uzun ömürlü, bu nedenle daha sağlam olduğunu göstermiştir. Örneğin okulda oyun oynamış olan her Kuzey Amerikalı kadının, en azından, daha küçük cüsseli olan Vietnamlı erkekler kadar güçlü olması gerekir. Bu nedenle Amerikalı bir asker Asyalı insanlarla savaşırken, karşısındaki düşmanları, ülkesindeki kolejli kız arkadaşlarından daha güçlü değildir.

Az önce, kadınların *duygusal kapasiteden yoksun* olduğundan söz ettik. Kadınların, erkeğin kendi duygularını dile getirme yeteneğini bastırmak için elinden gelen her çareye başvurması, bu yoksunluğun kesin bir göstergesidir. Buna rağmen kadınca duyguların derinliği ve duyarlılık masalını yaratmanın bir yolunu bulur.

Gözyaşı kanalları, sıvı ihtiva eden küçük keseciklerdir. Tıpkı böbreklerin kontrol edilmesi gibi, eğitimle bu kesecikler de kontrol edilebilmektedir, bu nedenle erişkin, tıpkı yatağını ıs-

latmayışı gibi, ağlamaya da ihtiyaç duymaz. Erkek çocuğa çok erken bir yaşta bu iki işlevi de kontrol etmesi öğretilir. Kadın burada da kendini küçültür. "Erkekler ağlamaz! Küçük bir kız değilsin, tatlım!" Öte yandan, küçük kıza hiçbir zaman gözyaşlarını kontrol etmesi öğretilmez, bu nedenle kızlar, gözyaşını avantaj sağlamak için kullanmayı çabucak öğrenir. Ağlayan bir kadını gören bir erkeğin aklına, kadının kendine hâkim olamayan birisi olabileceği gelmez. Kadının duygularının uyarıldığını düşünür, hatta duygunun derecesini, akıtılan gözyaşı miktarıyla ölçer.

Bunun hatalı bir yorum olduğu açık. Kadınlar gerçekten duygusuz yaratıklardır; bunun da temel nedeni derinden duygular beslemenin kendileri için dezavantaj olmasıdır. Duygular, kendileri için yararlı olmayan bir erkeği, yani kullanamayacakları bir erkeği seçmelerine neden olabilir. Hatta erkeklerden aktif olarak hepten tiksinmeye ve yaşamlarını sadece kadınlarla arkadaşlık ederek geçirmeye bile başlayabilirler. Ama gerçekte eşcinsel erkeklere kıyasla daha az eşcinsel kadın vardır ve bunlar da varlıklı veya en azından parasal açıdan güvencede olan kadınlardır.

Duyguları olan bir kadın, düşünmek ve çalışmak, sorumluluk almak ve kendisi için çok anlam ifade eden onca şeysiz yaşamayı öğrenmek zorunda kalacaktır. Bunu istemediği için, duygusuz kalmaya karar verir, ama aynı zamanda da bir kadın için duyarlı kadın rolü oynamanın zorunlu olduğunu, aksi takdirde erkeğin onun temelde soğuk, hesapçı yapısının farkına varacağını bilir. Ama duyguları kesinlikle hissedilmeyen, her zaman sahte duygular olduğu için, soğukkanlılığını kaybetmez. Ancak eğer kendin bir şeyler hissetmezsen bir başkasının duygularından yararlanabilirsin. Bu nedenle, kadın, kendi avantajı için erkeğin duygularını kamçılar, bu arada da erkeği, onun duygularının da sanki erkeğinki kadar derin, hatta onunkinden daha derin olduğuna inandırmaya çalışır. Erkeğin, "bir kadın

olarak" daha istikrarsız, daha usdışı, daha duygusal olduğuna inanmasını sağlamak zorundadır. Ancak bu durumda aldatmacası su yüzüne çıkmayacaktır. Ama yönlendirme zaten bu işi çoktan halletmiştir.

Gerçek bir erkek kesinlikle ağlamaz, kahkaha atmaz; sadece sessizce gülümseyebilir. Bu onu başkalarının gözünde sevimli kılmakla kalmaz, iş yaşamında da güvenilir bir ortak olarak gözükmesini sağlar. Hiçbir zaman şaşırmaz, elektrikler kesildiği zaman "Ahh...!" veya soğuk suya girince "Ohh...!" gibi sesler çıkarmaz. Ağır bir valiz kaldırdığı zaman "Uff..!" demek gibi, zorlandığı zaman bunu göstermez. Hatta mutlu olduğu zaman şarkı bile söylemez. Bu nedenle bir erkek bütün bu duygusal tepkileri bir kadında gördüğü zaman, aslında kendisinin bir kadın [annesi] tarafından bu tür duyguları dile getirmeyecek şekilde şartlandırıldığı aklına hiç gelmez. Sonuçta kadının daha güçlü duygulara sahip olduğunu, çünkü aksi takdirde bu duyguları böylesine kontrolsüz bir şekilde dışavurmayacağını düşünür. Sadece gerçek bir felaketle karşılaştığı (örneğin karısı öldüğü) zaman ağlayan bir erkeğin, örneğin tatil planı iptal edildi diye gözyaşlarına boğulan karısını görünce, kadının duygularının da kendisininkine eşdeğerde güçlü olduğunu, ama daha önemsiz bir nedene dayandığını varsayması gerekir. Hatta erkek kendini acımasız, duygusuz olarak değerlendirir, çünkü karısının üzüntüsünü paylaşamaz. Erkek, gözleri yaşla dolu karısının aklından o anda aslında ne kadar soğuk, net düşüncelerin geçtiğini bilse, çok büyük bir avantaj sağlardı!

BİR ÖDÜL OLARAK SEKS

HER yönlendirme yöntemi, havuç ve sopa [ödül-ceza] sistemine dayanır ve bunların ne ölçüde kullanılacağı büyük ölçüde, eğiten ile eğitilen arasındaki fiziksel güç dengesine bağlıdır. Küçük çocuklarla uğraşılırken bile havuca yönelik bir tercih eğilimi ortaya çıkar. Bunun, çocuğun büyüklerine güveninin devam etmesini sağlamak gibi bir avantajı vardır, böylece çocuk büyüdükten sonra bile sorunlarını ebeveynlerine götürecek, bu da yönlendirme sürecinin devamını sağlayacaktır. Bu, sopayla başlamaktan çok daha etkilidir.

Tutsak bir yunus balığı kendisine öğretilen numarayı iyi yaptığı zaman terbiyecisi ona balık atar. Yunus balık yemek istediği için, istenen her şeyi yapacaktır. Ama para kazanan erkek, kendi yemeğini temin etme becerisine sahiptir. Ona bu şekilde rüşvet vermek imkânsız olacaktır. Aslında, doyurulması gereken temel erkeksi ihtiyacı (kadın vücuduyla fiziksel temas ihtiyacı) olmasaydı, her türlü rüşvetin üstünde olurdu. Bu ihtiyaç öylesine güçlüdür ve doyurulması erkeğe öylesine yoğun bir haz verir ki, insanın, erkeğin kadının gönüllü kölesi olmasının belki de temel nedeninin bu olduğuna inanası gelir. Hatta köleleşme özlemi, cinsel yapısının bir özelliği olmaktan öte bir şey olmayabilir.

Her ekonominin temeli bir takas sistemine dayanır. Bu nedenle bir hizmet talep eden kişinin, bunun karşılığı olarak buna eşdeğerde bir şey önerebilmesi gerekir. Ama erkek, cinsel arzularını doyurma ihtiyacı duyduğu ve bir vajina üzerinde tek yetkili hak sahibi olmak istediği için, bunun fiyatı olağandışı bir düzeye çıkmıştır. Bu da kadınların, en kapitalist sistemi bile gölgede bırakacak bir sömürü sistemi kurmalarını mümkün

kılmıştır. Ve hiçbir erkek bu sistemin dışında değildir. Kadınlık kavramının biyolojik olduğu pek söylenemez, temelde sosyolojiktir. Bir eşcinsel bile borcunu ödemekten kaçınamaz. Cinsel itkisi zayıf olan taraf, bu itkisi daha şiddetli olanların zayıf noktalarını çabucak yakalar ve bunları kendi avantajına kullanır. Erkek eşcinselliğinde erkeği sömüren taraf her zaman için kadın ya da "dişi" rolü oynayan taraf olacaktır; çünkü dişi olmak, cinselliği daha az gelişmiş olmak demektir.

Kadın, tıpkı derin duygular beslemeyi reddetmesi gibi, cinsel iştahı da reddeder: başka nasıl genç bir kız erkek arkadaşına onu sevdiğini söylerken vücudunu ondan mahrum edebilirdi ki? Annesinin öğütleri sayesinde genç kız, daha sonra kazanacağı sermaye için ergenlikte bile arzularını bastırır. Eski toplumlarda gelinin, değer kazanmak için bakire olması gerekiyordu; bugün bile daha az cinsel deneyimi olan bir kız, birçok âşığı olan bir kızdan daha yüksek bir itibari değere sahip olacaktır.

Öte yandan erkekteki bakir olmanın hiçbir zaman böyle bir değeri olmamıştır. Bir kadın böyle bir erkeğe aldırmayacaktır, o elbette onun bakir olup olmamasıyla ilgilenmez. İşte bu nedenle daha yaşlı bir kadın ergen bir oğlana tecavüz edemez, sadece onu baştan çıkarır. Ama aynı şeyi erkek, ergen bir kızla yapmaya görsün! Bir kadın çetesi tarafından seks suçlusu olarak hapse tıkılacaktır.

Elbette erkekler de cinsel ihtiyaçlarını kadınlar kadar kolayca şartlandırabilir, ancak bu eğitimin çok küçük yaşlarda başlaması gerekir. Keşişler buna yeterli bir kanıttır. Şöyle veya böyle, keşişlerin çoğunluğu cinsel doyum almaksızın yaşamaktadır ve hiç kimse bu kadar çok sayıdaki erkeğin hepsinin hadım olduğunu ciddi olarak savunamaz. Ama erkekler, bu arzuları bastırmak yerine, kamçılanması yönünde teşvik edilir (elbette çoğunlukla kadınlar tarafından). Kadınların ilgisi temel olarak erkeğin libidosuna yöneliktir.

Erkek, hiçbir zaman karşı cinste cinsel arzu uyandıracak şekilde giyinmez, ama kadında durum tam tersidir. Kız çocuğu,

on iki yaşına gelinceye kadar, tuzağa konan yem gibi süslenip püslenir. Sıkı giysilerle göğüslerin kıvrımı ve meme uçları abartılır, şeffaf çoraplarla bacakların uzunluğu, baldırların ve ayak bileklerinin şekli zenginleştirilir. Makyajla nemlendirilen dudakları, gözleri, parlak renklerle boyanan saçları davetkârdır. Eğer bunun tek amacı erkekteki bitmek tükenmek bilmez cinsel arzuyu daha da uyarmak, artırmak değilse nedir? Kadın, bedenini, vitrindeki mallar gibi sunar (görünürde çok yakın, kolayca alınabilen bir fiyata). O zaman elbette erkekler, böylesine iç gıcıklayıcı bir malı alacak parayı kazanmaktan daha büyük mutluluk olmadığını düşünecektir.

Erkeğin parası yoksa, ya da para kazanma ihtimali yoksa, kadınsız (ve sonuçta sekssiz) yaşamak zorunda kalacaktır. Ama cinsler arasındaki ilişkide bir tür kredi (borç) sistemi vardır. Özel şartlar altında (örneğin erkek mesleki eğitimine devam ediyorsa) kadın kendi parasını kazanmaya ve buna rağmen vücudunu erkeğe vermeye hazır olacaktır. Ama bu sadece gelecekte elde edilecek kâr için verilen bir avanstır. Bu tür durumlarda faiz hadleri çok yüksek olur: erkeğin eğitim gördüğü mesleki kariyerin, kadının yatırım yapmaya değer görmesini sağlayacak kadar parlak olması gerekir. Genel bir kural olarak, kadın cinsel açıdan ne kadar çok çekiciyse, sonuçtaki toplam maliyetin de o kadar yüksek olacağı söylenebilir. Bu nedenle bir erkek, başkasının karısının kendininkinden daha çekici olduğunu düşünüyorsa, depresyona girmesine gerek yok. Onun ne kadar pahalı olduğunu düşünmesi yeter.

Bir erkek için, evliliğe balıklama atlamak yerine cinsel ihtiyaçlarını bir fahişeyle gidermek çok daha ekonomik olacaktır; burada "fahişeliği" alışılmış anlamında kullanıyorum, çünkü kadınların çoğu yapısı gereği bu gruba aittir. Ama erkeğin eğitimi yine ona engel olur. Rekabetçi bir toplumun üyesi olarak koşullandırıldığı için, ucuz seksin değersiz olduğuna inanır. Kadının maliyeti ne kadar yüksekse, alacağı cinsel haz da o kadar yüksek olacaktır. Ve istediği kadını başka türlü alamıyorsa,

verilen en yüksek fiyatı teklif edecektir. Onu tescil dairesine götürecektir.

Kadınların profesyonel fahişeliğe seve seve göz yummasının nedeni işte budur. Hiçbir zaman erkekler gibi kıskançlık duymazken buna neden aldırış etsinler ki? Elbette ara sıra erkeğin gönlünü okşamak için kıskançlık numarasına yatabilirler.

Öte yandan genelev kurumuna da aldırış etmezler. Evlilik dışı ilişkilere yönelik tutumları da, elbette çok aşikâr olmadığı sürece, tamamen aynıdır; bu tür ilişkileri affetme eğilimi gösterirler. Ne kadar az kadın sadakatsiz kocasını terk eder! Ve ne kadar az sayıda erkek aynı şartlar altında bir kadınla kalır! Hatta kadınlar sık sık çapkın bir kocadan hoşnut olur, çünkü erkeğin, karısının bu toleransı ve bağışlayıcılığı karşısında duyduğu minnetten kaynaklanan o kadar avantaj vardır ki. Ama elbette bu tür evlilik dışı ilişkileri kontrol etmeyi tercih ederler. Bu, eş değiştirme partilerinin ve grup seks partilerinin yaygınlaşmasının nedenini açıklar: bu tür partiler, kocaların ve erkek arkadaşların cinsel fantazilerini nötralize etme eğilimi gösterir. Dahası bu tür cinsel rahatlama yolları bedavadır, buna karşılık profesyonel fahişelik, ev ihtiyaçları için kullanılması gereken parayı çeker. Genellikle birbirini yakından tanıyan bir grup oldukları için, sağlık kuralları getirilebilir ve erkeğin, genelevi ziyaret etmesi halinde yakalanabileceği zührevi hastalık tehlikesi —ki kocanın cinsel maceraları söz konusu olduğu sürece kadınların temel kaygılarından birisi budur— daha azdır.

Erkeklerin, profesyonel fahişeyi küçümsemesi bir çelişkidir, çünkü seks konusunda dürüst olan tek kadın odur. Fahişelik, sahne sanatçılığı, modellik, şarkıcılık veya dansözlük gibi işler genellikle erkekler tarafından yapılmaz. Ama bir şarkıcı, oyuncu, model veya dansöz işinden usandığı zaman bir erkek bulabilirken, fahişenin böyle bir şansı yoktur. Yorgun veya hasta olduğu zaman, ona sadece yardım etmek için yanında kimse olmayacaktır. Toplumumuzdaki hiçbir erkek, fahişenin, örneğin

bir modelin sömürebildiği gibi onu sömürmesine göz yummayacaktır.

Kadınlar da profesyonel fahişeyi küçümser, ama onların nedeni daha farklıdır. Onlar fahişeyi, vücudunu bu kadar ucuza satacak kadar aptal olduğu için küçümserler; çünkü kadının zekâ standartlarına göre onlar tartışma götürmeyecek kadar aptaldır. Kadınların hayranlığı başka bir yöndedir: bir Rothschild'i, bir Ağa Han'ı veya Rockefeller'i ağına düşürüp onlarla evlenmeyi başaran kadınlara hayran olurlar. Kadınların profesyonel fahişeliğe atfettikleri "düşüğün de düşüğü" kavramı, sadece, bir gün gerektiğinde paralellik kurabilmeleri için, erkeklerin içine Tanrı korkusu salmak için uyarladıkları bir kavramdır.

"Bir ödül olarak cinselliğin" temel kuralı kadından kadına değişmez. Hepsi de kendini bir erkeğe sunar, kendi güzelliklerini vurgular ve erkeğin bazı "hileleri" başarıyla geçmesi durumunda onu ödüllendirir. Ve erkeği kesintisiz bir cinsel heyecan durumunda tutmaktan kesinlikle vazgeçmedikleri için, erkek tekrar tekrar ödüllendirilmek ister.

Sadece cinsel gücü azalan bir erkek düzenli ödüllendirilme ihtiyacı duymaksızın yıllarca bir hippi yaşamı sürebilir.

Kadınların kurduğu bu seks ödülü sisteminin sonuçlarından birisi, güçlü cinsel ihtiyaçları olan bir erkeğin, bir kadına diğerlerinden daha çok boyun eğmesidir: iş dünyasında o kadar aranan dinamik, girişimci, enerjik, coşkulu genç erkeklere yönelik ilanlara şöyle bir bakın. Aslında bu tür erkekler, tamamen cinselliğe bağımlı birer psikopattan başka nedir ki? Kadınlara ilişkin standartlarını çok yükseğe çıkaran erkekler. Yoksa neden bir erkek bütün enerjisini, hayal gücünü bir ürünü satmak için tüketsin? Sadece bu ödül için olabilir. Büro penceresinin dışındaki dünyanın tamamı macera vaadiyle ona göz kırpar; ama itkisi o kadar güçlüdür ki bütün bunlardan vazgeçer ve bunun yerine zor kazandığı parayla kendine bir kadın satın alır. Ama "macera" olarak değerlendirse bile, kadın, kaybettiği şeylerin yerini kesinlikle alamaz: kadınla tanıştığı andan itibaren her

şey, tam bir sürpriz yokluğuyla, arz-talep sisteminin katı kurallarına göre gelişecektir.

Kaderle kastedilen şey pozitifse, kadının kaderinin vücudunda yattığı yolundaki eski özdeyiş gerçekten de doğrudur. Ama negatif anlamıyla bu daha çok erkekler için geçerlidir. Ne olursa olsun, bir kadın bulabildiği her fırsatta anatomik özgünlüklerinden kârlı çıkar, buna karşılık erkek kendi anatomisinin sonsuz kölesidir.

İlk duyduğunda erkek ereksiyonu (penisin dikleşmesi) kadına öyle tuhaf gelir ki böyle bir şeyin olduğuna zor inanır. Ama en küçük bir kışkırtmayla bile (ki bunun çıplak bir kadın olması gerekmez, bir film veya fotoğraf da pekâlâ işe yarar) ereksiyon yaratılabildiğini farkettikten sonra hep şaşıracaktır. Her şey bir yana bu, dizkapağının altına vurmak gibi bir reflekstir. Belki de erkekler tarafından ortaya atılan hiçbir teori, Freud'un penise imrenme teorisi kadar aptalca değildir. Başka türlü düzgün yapılı olan erkek bedeninde penis ve testis torbası kadına yapay gelir. Erkeğin, portatif radyo üzerindeki anten gibi, kullandıktan sonra penisini geri çekmesi inanılmaz gözükür. İmrenmeye gelince: küçük bir kızın aklına bile gelmez. Bilinçaltının derinliklerinde bile penis sahibi olmayı arzulamaz ve küçük oğlana kıyasla dezavantajlı olma duygusuna gelince: bu anlamsızdır, çünkü şöyle veya böyle kız çocuğu tercihli muamele görür.

Freud sadece, kadının (annesinin, karısının ve muhtemelen kızlarının) öz-küçümseme tekniklerinin kurbanıdır. O nedenle sonucu karıştırmıştır; bir kadın sadece erkekten daha az değerli olduğunu *söyler*. Buna gerçekten *inanmaz*. Birinin imrenme duyması gerekiyorsa bu erkekten başkası değildir. Erkeklerin, kadınların gücünü kıskanması gerekir. Ama elbette kesinlikle kıskanmayacaklardır, çünkü kendi güçsüzlükleriyle övünç duyarlar.

KADIN LİBİDOSU

ERKEKLER, kadının ne ölçüde cinsel uyarım hissettiğinin test edilmesinin veya sınıflandırılmasının veya kadın orgazmının tam yapısını tanımlamanın zor olması gibi, cinsel açıdan uyarılabilirlik ve orgazm kapasitesini analiz etmeye çalıştıkları zaman da büyük zorluklar çekmektedirler. Konu üzerinde bir sonuca varmak istedikleri zaman, büyük ölçüde, kadınların kendilerine sağladığı gönüllü bilgilere dayanmak zorunda kalırlar. Ama kadınlar, kesin bilimsel verilere hiç saygı duymadıkları ve sadece hep durumun anlık avantajlarından yararlanmayla ilgilendikleri için, sadece o an için kolay veya işlerine geleni söyleyeceklerdir. Sonuç olarak, kadının tepkileri konusunda elde edilen bulgular (örneğin soğuk olup olmadığı, cinsel ilişkiden ne ölçüde zevk aldığı, ya da orgazmının erkek orgazmıyla kıyaslanıp kıyaslanamayacağı) son derece çelişkili olma eğilimindedir. Hatta Masters & Johnson'un bile ortalama bir kadını deney yatağına sokmayı başaramadığı söyleniyor. Bunun sonucunda erkek, kadının hiçbir gerçek cinsel itkisi olmadığı inancıyla, gerçekten de erkekten çok daha seksi olabileceğini, ama erkeğe acıdığı için doğruyu söylemeyebileceği korkusu arasında mekik dokumaktadır. Bir sonuca varma çabası içinde günlerce, daha iyi, daha büyük, daha örtülü anketler hazırlayacaktır. Ve bilim için kadından doğru cevaplar vermesini bekler. Sanki verebilirmiş, ya da vermek istiyormuş gibi.

Gerçeğin bu iki uç arasında bir yerde yattığı söylenebilir. Elbette kadınlar seks manyağı değildir, aksi halde daha çok erkek fahişe olurdu. Öte yandan, sık sık savunulduğu gibi sekse karşı güçlü bir tiksinti de beslemezler.

Kadınlar çok hayvansı bir varoluş sürer. Yemeden, içmeden, uyumaktan (hatta başka yapacak bir şey yoksa ve gerçek bir çaba ortaya koymaları gerekmiyorsa seksten bile) hoşlanırlar. Erkekten farklı olarak kadın, eşini yatağa çekmek için kesinlikle çaba harcamayacaktır. Ama eğer erkek oradaysa, onun da saçını yapmak, ya da daha büyük kapsamlı bir güzellik tamiratına girişmek gibi bir planı yoksa, televizyonda da izlemeyi düşündüğü bir program yoksa, erkeğin aktif taraf olması koşuluyla sevişmeye itirazı olmayacaktır. Ama erkek için "aktif" ve kadın için "pasif" yakıştırması bile, başka her alanda olduğu gibi yatakta da kadının, erkeğin ona hizmet etmesini sağladığı gerçeğini gizleyemiyor. Sevişme erkeğe haz verse bile bu temelde kadına hizmet etmekten başka bir şey değildir, çünkü erkek daha usta bir âşıktır. Kadını daha çabuk uyarma konusunda daha becerikli olan ve kadın için sevişmeyi uzatabilen erkektir.

Erkek, kadının cinsel birleşme sırasında onu kullanma eğilimi gösterdiğini sezer; bu nedenle kadının cinsel iştahı konusunda belli bir korku geliştirmiştir. Bunun işaretlerini eski kültürlerdeki törenlerde, Schopenhauer ve Nietzsche gibi felsefecilerin çalışmalarında, Baudelaire, Balzac veya Montherlant gibi yazarların oyunlarında ve Strindberg, O'Neill ve Tennessee Williams gibi yazarların oyunlarında görebilirsiniz. Ağızdan alınan doğum kontrol haplarının geliştirilmesiyle birlikte bu korku da isterik boyutlara ulaşmıştır. Sadece bu konu üzerine (erkeğin, kadının cinsel talepleri konusunda kaygılanması gerekip gerekmediği, gerekiyorsa ne ölçüde kaygılanacağı konusunda) kitaplar yazılmıştır; aynı zamanda da ticaret dünyasında, erkeklere, cinsel konularda nasıl üstünlük sağlayacaklarına ilişkin öğüt satarak yeni yeni para kazanma fırsatları doğmuştur.

Aslında güvenilir doğum kontrol yöntemlerinin geliştirilmiş olması, *erkeği,* istemeden de olsa elbette erkeğin cinsel kölelik durumunda elinde kalan tek dayanağından yoksun bırakmıştır. Daha önce kadın her zaman için bir ölçüde erkeğin insafına

kalmıştı. Şimdi ise kontrolü bir anda ele geçirmiştir. Dilediği sayıda çocuk yapabilir. Hatta çocuklarının babalarını bile seçebilir (mümkünse zenginlerden). Çocuk yapma niyeti bile olmasa, avantajlı gördüğü sıklıkta cinsel ilişkide bulunabilir.

Erkekler bunu yapamaz. Hep cinsel gücünün sınırsız olduğunu ve bunu kanıtlamak için sadece kendini tutmayan bir kadına ihtiyacı olduğunu savunmuştur. Bugün bu imkânsızdır. Her kadın, popüler magazinlerde, erkek cinselliği söz konusu olduğu sürece durumu tam olarak kendi başına öğrenebilir. Böylece, erkeğin belli bir yaşta ne ölçüde aktif olacağını, en uygun zamanın öğlenden sonra mı yoksa akşam mı olduğunu, bir âşık olarak yemekten önce mi yoksa sonra mı daha doyurucu olduğunu ve dağ havasının gücünü artırıp artırmayacağını öğrenebilir. Bir kadını doyurmak için her durumda ne kadar sıklıkta sevişebilmesi gerektiğini de bilir. Dahası, elindeki bu istatistiklerden emin olabilir, çünkü erkekler, bu türden bilgi verirken kesinlikle hileye başvurmaz; erkeksi bir erkek, her ne olursa olsun yalan söylemeyi zayıflık sayar. Bu nedenle kadınlar, bu istatistiklere kesinlikle güvenebilir ve bir erkeğin neler yapabilmesi gerektiğini tam olarak bilir. Erkek, belli bir erkeğin yaşamının her hangi bir evresindeki gücünü bilmesi için kadına grafikler verir: bilmekle kalmayacak, ayrıca etkili doğum kontrol yöntemleri sayesinde erkekleri deneyerek çeşitli cinsel performans türlerini kıyaslayacaktır. Ama kadınlar, erkeklerin korkularının tersine erkekleri birbiriyle kıyaslarken bunu en güçlü erkeği seçmek için yapmazlar; çünkü kendileri seks konusunda pek de hevesli değildir. Bu açıdan ve diğer her şeyin eşit olması koşuluyla, kadın, en zayıf erkek tipini seçecektir, çünkü erkeğin yakından bildiği zayıflığını kullanarak ona her fırsatta şantaj yapacaktır.

Erkekler, başka her alandan daha çok cinsel alanda kullanılan etkililik kurallarının kurbanı olmaktadır. Gerçekten de kendi standardını koyar: bir defada üç kere çok iyidir, iki kere iyidir,

bir kere idare eder. Bir seks makinesi olarak başarısız olduğu zaman, kendini hepten başarısız hisseder. Parlak bir bilimci olsa bile bir daha asla kendini gerçekten mutlu hissetmeyecektir. Kadınlar bunu çok iyi bilir ve bunun sağladığı avantajı çok iyi kullanır. Örneğin:

(a) Kocasının güçsüzlüğünün farkında değilmiş gibi davranabilir ve gücünden ötürü onunla gurur duyduğunu söylemeye devam edebilir. (Belki de en çok uygulanan yöntem budur.)
(b) Erkeği, cinsel başarısızlığının gerçek bir sakatlık olduğuna inandırabilir, böylece erkek, kadını onunla kaldığı için kendini şanslı addeder.
(c) Erkek, istediği her şeyi yapmadığı sürece cinsel güçsüzlüğünü açıklama tehdidinde bulunabilir ve bir erkek, iktidarsız görülmektense hırsız veya katil damgasını yemeyi tercih edeceği için, kadere boyun eğecek ve söyleneni yapacaktır.

Erkeğin cinsel gücü, diğer bedensel işlevlerine kıyasla ruhsal etkenlere daha çok bağlıdır. Bir kere cinsel gücünden kuşkulanmaya başladıktan sonra, kendini her an daha büyük zorluklar içinde bulur. Bir kadın için yararsız olma korkuları artar, çünkü kadınlar tarafından yönlendirilmesinin bir sonucu olarak, erkekliğini onlara bağımlılığıyla özdeşleştirir. Bu nedenle bağımlılık durumunu erkekliğiyle eşitlemesi yüzünden, bağımlı kalmak için her çareye başvuracaktır. Bu durumun saçmalığını gerçekten düşünmek gerek. Bir zamanlar şarlatan hekimler tarafından hazırlanan ve tezgâhın altında özenle saklanan kuvvet macunları uzun süredir toplumsal açıdan kabul görmüştür ve eczacılık endüstrisinin en çok satan ürünleri olmuştur. Ciddi yayınlarda bile cinsel güçlüklerle ilgili makalelerin sayısı giderek artıyor; erkekler arasındaki hepimizin erkeğin iğdiş edilme

kaygısının bir sonucu olduğunu bildiğimiz cinsel fıkraları, daha az eğlendirici olmalarına rağmen, daha sıkça anlatılıyor. Ve erkekler porno dergilerini elbette haz için almıyor; çünkü kendilerini tatmin etmenin daha iyi ve daha teknik yolları vardır. Bu ilginin tek nedeni, böylesine güçlü bir tahrik durumunda, bu mistik erkeksi güç seviyesini korumanın bir yolunu bulma umududur.

Onca paniğiyle erkek, bir kere daha kadını kendi standartlarıyla düşünme alışkanlığının kurbanı olmaktadır. Gerçekten de artık her türlü gebelik tehlikesinden uzak, kadınların kafasındaki tek şeyin, boşa geçen zamanlarını telafi etmek ve yaşamlarını sevişerek geçirmek olduğuna inanır. Bu doğal bir varsayımdır, çünkü erkek, seksin her türlü hazzın timsali olduğunu düşünmeye yönlendirilmiştir. Ama elbette yanılıyor. Kadın, orgazma ulaştığı zaman elbette mutluluk duyacaktır, ama bu onun tanıdığı en yoğun haz değildir. Bir kokteyl partisi veya yeni bir çift patlıcan renkli deri çizme almak, çok daha büyük bir haz verir.

Kadının yeni kazandığı özgürlüğün bir sonucu olarak erkeğin cinsel veya fiziksel temelde konumunu kaybetme korkusu çok saçma. Bir kadın, sevişmekten ne kadar hoşlanırsa hoşlansın, onu geçindiren erkeğin kendini yatakta ertesi gün işe geç kalacak kadar yormasına kesinlikle izin vermeyecektir. Bu göze alınamayacak bir risktir. Ateşli sevişmelerle geçen gecelerin erkeğin işini etkilemeye başladığını düşündüğü takdirde, en tutkulu kadın bile cinsel etkinliklerini sınırlayacaktır. Seks delisi (nemfomanik) kadınlar sadece filmlerde ve oyunlarda yaşar (tıpkı zengin elit tabaka gibi, bunlar da nüfusun sadece küçük bir bölümünü oluşturdukları için kamuoyunun dikkatini çekmeleri nedeniyle sık sık filmlere ve romanlara konu olurlar). Kamuoyu meraklıdır, çünkü bu, hakkında hiçbir şey bilmedikleri bir yaşamdır.

Erkeğin cinsel gücünün sadece bir yanı kadını ilgilendirir: çocuklara babalık yapabilmesi. Daha sonra da göreceğimiz gibi

çocuklar, kadının planlarında başarılı olması için temel bir önem taşır. Birçok kadının, iki veya üç çocuk doğurduktan sonra erkeğin cinsel ihtiyacının ortadan kalkmasından sadece hoşnutluk duyması pekâlâ olasıdır. Böyle bir durum, birçok küçük, ama can sıkıcı ayrıntıyı ortadan kaldıracaktır. İktidarsız olmalarına karşın evlenen ve evli kalan yüksek maaşlı erkeklerin sayısının çokluğu, kadın cinsinin çoğunluğunun erkeğin cinsel gücüne karşı kayıtsız olduğunu gösterir. Cinsel açıdan normal bir erkeğin vajinasız bir kadınla evlenmesini hayal etmek bile zor.

DİN (BLÖF) YOLUYLA YÖNLENDİRME

ERKEĞİN güçlü cinsel itkisi, parlak zekâsı ve bu zekâ sayesinde kavradığı sorumluluklara katlanmasına yardım edecek bir sisteme duyduğu ihtiyaç, kadınlara, geçmişe ait bazı kurumlardan (kilise, kiliseye başkaldıran tarikatlar ve diğer dini topluluklar gibi kurumlardan) etkili bir şekilde yararlanma imkânı vermiştir. Kadın, çocuklarını yönlendirirken soğukkanlılıkla bu kurumlardan yararlanır. Din adamları ordusunu, çocukları büyüdükten sonra bile kadınların çıkarlarını korumak için kurulmuş bir polis teşkilatı gibi kullanır. Ne var ki daha önce de gördüğümüz gibi kadınların kendileri batıl inançlı değildir, dini bir inançları da yoktur. Rahip olmaya karar verenlerin durumunda olduğu gibi, bir erkek çocuğun yönlendirilmesi aşırı ölçüde başarılı olmadığı sürece, erkekler de kilisenin dogmalarına inanmaya eğilimli değildir. Ama çok erken bir yaşta maruz kaldıkları takdirde, kilise öğretileri, belli arkitiplerin (ilktiplerin) sağlanmasına ve iyi ve kötü standartlarına ilişkin yararlı bir temelin oluşmasına yardım eder. Bunlar, hiçbir ussal temeli olmayan, ama erkeğin bilinçaltının bir parçasına dönüşen ve bu nedenle silinmez olan standartlardır. Yapıları gereği bu standartları belirleyen her zaman için kadınlardır.

Her dini sistemin yönlendirmeye dayanması gerekir, çünkü böyle bir sistem, bir dizi kural ve tabudan ve bunlara uyulmaması halinde söz konusu olan bir cezalar listesinden oluşur. Bu ihlallere günah denir. Cezalar elbette hiçbir zaman gerçek yaşamda uygulanmaz, çünkü bir tür bilinçüstü bir şeye yönelik inanç, gerçek temeli olmayan bir sistemdir ve bu nedenle bu tür gizli günahları bilen veya bunlar için ceza uygulayan birisi olmayacaktır. Sonuçta insanlar, bir dostun kaybedilmesi, ya da

deprem gibi kaçınılmaz bir talihsizliğin, bir ceza olduğunu söylemeye yatkın olmaktadır. Eski zamanlarda veba salgınları, kıtlık, yıldırım gibi felaketler konusundaki bilgiler çok daha az olduğu için, bunların önceden işlenen günahların cezası olduğuna inanılıyordu. Kurallara koşulsuz boyun eğme veya tövbe (bir tür beyin yıkama) yoluyla bu felaketlerden kaçınılabileceğine inanılıyordu. Ama erkeğin beyni geliştikçe mit açıkça saydam bir yapı kazanır. Hiçbir felakete maruz kalmaksızın günah işleyerek bu mitin sahteliğini ortaya çıkarabilir. Ama yaşamın ilk yıllarında özenle çocuğa aşılanan ve derinlere kök salan cezalandırılma korkusu (günah işlemiş olma *duygusu*), bir yetişkin olarak, çocukken "kötü" diye nitelenen şeyleri yapmasına engel olacaktır. Ve rastlantı sonucu çocukken günah dediği bir şeyi yaparsa, en kötü ihtimalle vicdanen rahatsız olacaktır.

Hemen her dinin dogmasında mutlaka bulunan ortak bir günah vardır: üreme amacı gütmeyen cinsel hazza kapılmak. Bu, erkeklerin kaçınılmaz olarak işleyeceği bir günahtır; böylece eski inançlarının kurallarını çiğnemiş olacaklar ve suçluluk duyacaklardır. Kadınlar tarafından tahrik edilen erkek, sevişmeye her an hazırdır ve karşısına çıkan her fırsatı değerlendirir. Erkeklerin orgazm anında düşünecekleri en son şey, soyun devamını sağladıklarıdır. Bu nedenle bu anlarda erkekler genelde olandan daha fazla aldatılır.

Öte yandan kendi cinsel itkilerini kontrol etmeyi öğrenen kadınlar, her zaman için kafalarına koydukları bir şey için sevişirler. Bu, gelecekte ona bakacak birileri yaratmak için hamile kalma, ya da erkeği doyurma isteği olabilir; bu son durumda isteğin arkasındaki güdü hayırseverliktir. Bunun katışıksız ve basit bir haz edimi olması çok zor. Sonuçta bu kadınların işlediği bir günah değildir; böyle bile olsa, daha sonra elbette suçluluk duymazlar. Sürekli olarak, hiçbir zaman uygulayamadıkları yeni kararlar alan erkeklerden farklı olarak kadınların, kendi kullanımları için yaratılan bir sistemde (bu sisteme inansalar

bile) böyle bir borç (veya suçluluk) hesabı bulunmaz. Kendini küçümseme eğilimleri, cinsel ihtiyaçlarını bastırıp kontrol etmeleri ve çalışma ihtiyacı duymadan başkalarının onlar için çalışmalarını sağlayarak yaşamlarını sürdürecekleri varsayımı temelinde, erkekler için inşa edilen bir ideal ve kılavuz (İsa, ya da Gandhi gibi) heykeli gibidirler; bu, ulaşılması imkânsız olan, ama erkeklerin, gerçekten mükemmel olan her türlü güzel özelliğin son çözümlemede kadınlara özgü olduğuna inanmalarını sağlayan bir idealdir.

Yine de gerçek yaşamda ne kadınlar, ne seçilmiş polis güçleri, ne de rahiplerin gerçek kaygısı erkeğin cinsel itkisi değildir. Tabunun bu içgüdüyle ilgisi yok. Kadınların bunu seçmesinin nedeni, erkeğin en büyük (ve en katışıksız) hazzının burada yatmasıdır. Erkek için sigara içmek veya domuz eti yemek de seks kadar haz verici olsaydı, kadın bunu da bir günaha dönüştürürdü. Burada önemli olan erkeğin, sürekli olarak bir günah (korku) hali içinde yaşaması ve bu nedenle kullanılmaya açık olmasıdır. Günahlar listesinin erkeğin yaşına göre değişmesinin nedeni de işte budur. Küçük bir çocuk için yalan söylemek, başkalarının mallarına imrenmek ve ebeveynlere saygı göstermemek tabudur. Erişkin için ise cinsel arzu ve komşunun karısını baştan çıkarmak tabudur.

Ama başlangıçta kuralları da, bunları yaratan sistemleri de bilmezken bunları günah olarak nasıl algılayabilirler? Varolmayan bir şeye nasıl inanabilirler ya da hiç kimseye zararı olmayan bir hazdan ötürü utanabilirler? Dini inançlarla ilgili her şey, mantığın kurallarına ters düşer ve bu nedenle mantık duygusunun gelişmediği erken bir yaşta beyinlere aşılanması gerekir. Yönlendirmenin mümkünse, inanılan şey kadar saçma olan anlamsız (absürd) bir tasarıma ve mimariye sahip bir binada yapılması gerekir, böylece inanılan şeyin inanılmazlığı azalır. Ve bu tür mantık dışı düşünceleri pazarlayanların, mümkünse diğer insanlardan farklı gözükmesi gerekir. Örneğin çocuklar, kadın

gibi, ya da daha farklı bir kostüm giyinen erkekler tarafından eğitildiği takdirde, öğrencilerin duyduğu şaşkınlık ve korku çok daha büyük olacak ve böylece bu figürlere duydukları saygı hiçbir zaman azalmayacaktır.

Kadınlar, kendi lobilerinin, yani rahiplerin her zaman için erkek olmasına büyük özen göstermiştir. Bunun bir nedeni, kendi çıkarlarını kendilerinin temsil etmeleri halinde kadın imajının zarar görmesidir (bu durumda erkekler onları içten pazarlıklı olarak görebilirdi) diğer bir nedeni de erkeklerin, kadınların zekâ düzeyini oldukça düşük görmeleridir. Kuşkusuz, erkeklerin sadece duygularıyla oynayabilmelerinin nedeni de işte budur. Ama başka bir erkeğin, özellikle de çocuklukta saygı duyulan birisinin verdiği öğütler çok daha etkileyicidir ve daha çok dinlenir. Papaz takımının normal erkeğin düşmanı olmasının tek nedeni verdiği öğütlerden her zaman kadınların kazançlı çıkması değildir: erkek, sevmese bile karısını terk etmemeli; hiçbir zaman istemediği çocuklara bakmalı. Rahipler takımının tutumu, kadınlara olan ekonomik bağımlılıklarının doğrudan bir sonucudur.

Kilise diye bir şey olmasaydı da kadınlar yaşardı. Kadınlar sadece çocukların yönlendirilmesi konusunda ve özel günlerde özel kıyafetler için bir fon olarak kilisenin yardımına ihtiyaç duyar. Öte yandan kadınların desteği olmasaydı Kilise ayakta duramazdı. Bugün çocuklar kilisenin yardımı olmadan da yetiştirilip yönlendirilebilmektedir. Kadınlar bir gün beyaz bir elbiseye fon oluşturması için kiliseye gitmekten pekâlâ vazgeçebilir. Hatta gergin bir nikâh töreni için nüfus idaresini bile yeterli bulabilir. Böyle bir eğilim kiliseleri birkaç yılda boşaltacaktır. Sovyetler Birliği'nde "Düğün Salonları," nikâh konusunda kiliselerin yerini almıştır. Bunun bir moda olması halinde insanlar kilisenin gerçek yüzünü görecektir: çoktan ortadan kalkmış olan bir çağın kalıntıları. Böylece hem resmi hem de kişisel mali desteklerini çekeceklerdir (ki bu destek her zaman

erkekler tarafından sağlanır). Sadece erkekler kendilerine işkence edenlere para öder. Bu nedenle, yüzlerce yıldan sonra bile insanları kendine çekebilen kilisenin ne kadar büyülü bir gücü olduğu söylemek gerçeği açıkça çarpıtmaktır. Sihirli gücü olan kilise değildir, kadınlardır. Bu türden bütün kurumlar uzun süre önce kadınlar için bir alet olmuştur ve bunların kadınların beklentilerini yerine getirmenin ötesinde bir şey yapması da pek mümkün değildir.

Çoğu durumda acı çekenler, çeşitli dini toplulukları temsil edenlerdir, çünkü tıpkı kadınlar gibi, onlar da erklerin pahasına huzurlu, rahat bir yaşam sürmek istemektedirler. Kadınlar sayesinde bu topluluklar, çocukları korkutan, erkekleri köleleştiren ve ilerlemeye köstek olan bir tür Mafya örgütüne dönüşmüştür. Bu insanlar, boykot tehdidiyle, kadınsı elbiseler giymeye, yüksek sesle tuhaf şarkılar söylemeye ve bazen çok daha zeki insanlardan oluşan dinleyicilere korku masalları anlatmaya zorlanır. Üstelik de anlatarak kendilerini böylesine aptal yerine koydukları bu masallar, çağdaş dinbilim tarafından bir kenara itilmiş olan ve üniversitede kendilerine öğretilenlere açıkça ters düşen masallardır.

Kuşkusuz bugün çağdaş dinbilim şartlandırma açısından yararsızdır, çünkü ödül ve ceza politikasını reddeder. Oysa kadınların cennet ve cehennem, şeytan ve melek, cennet ve kader günü hikâyelerine ihtiyacı vardır. Ölüm, ancak sonsuz mutluluğa veya sonsuz lanete açılan bir kapıysa etkili bir önlem olarak kullanılabilir. Bu kapının bu iki dünyadan hangisine açılacağı, dünyadaki başarılara göre tutulan ve kadınlar tarafından hesaplanan bir tür çetele sistemine bağlıdır. Sonsuz yaşam sadece inanç ve kölelikle kazanılabiliyorsa, bu, kadınların yararına olur; erkeklerin, sonsuz yaşamı biyoloji terimleriyle araştırmaya karar vermesi halinde böyle bir çıkar söz konusu olmayacaktır.

Kadınlar bu mitlerden elbette etkilenmez. Sadece istedikleri zaman kiliseye giderler: vicdanları onları hiçbir şekilde rahatsız

etmez. Gerçekten göz korkutmaya yönelik büyük törenler için uygun elbiseler giyerek kiliseye giderler (gelinlik, vaftiz kostümleri, yas giysileri), buna karşılık erkeklerin alışılmış siyah elbiseyle gelmesini isterler. Orada inananların, batıl inançların, ya da inancında kuşkuya düşenlerin rolünü oynarlar; oysa gerçekte kafaları başka bir yerdedir. Erkeklerin, su üstünde yürüme, büyüyle suyu şaraba çevirme, ya da yine büyünün yardımıyla temiz gebelik konularındaki spekülasyonları kadınları zerre kadar etkilemez. Genelde olduğu gibi ilgileri eşyanın doğasına değil, eşyanın nasıl sömürülebileceğine yöneliktir. Başka bir dinden bir erkek evlenmek ister ve onun için çalışma vaadine karşılık din değiştirmesini isterse, kadın bir an bile tereddüt etmeden din değiştirir.

TİCARİ METAYA DÖNÜŞTÜRÜLEN DUALAR

ERKEKLERIN çoğu için çocukluğun dini inancından geriye *doğruluk sevgisi, dürüstlük, çok çalışma, ya da özgür olmamaktan alınan haz* gibi birkaç şartlı davranış refleksi kalır.

Ahlaki açıdan herkesin yalan söyleme hakkı olmalıdır. Bu, toplumun bizi kontrol etmeye yönelik birçok durumda aşırı müdahaleci çabalarından kurtulmamıza ve böylece varoluşumuz için verdiğimiz kişisel mücadeleyi en aza indirmemize yardım eder. Yalan söylemenin dezavantajı, herkesin yalan söylemesi halinde gücünü kaybetmesidir. Doğru olmayan bir şeye inanacak kadar saf olan insanın, doğruluğu sevmesi ve başkalarında da benzer bir sevgi olduğunu kabul etmesi gerekir. Sonuçta yalan bir lüks olur, kıymete biner. Bu kıymetin, yalancıların çıkarı doğrultusunda kesintisiz iftiralarla korunması gerekir. Bu nedenle kadınların erkeklere doğruluk sevgisini öğretmesi çok önemlidir; çünkü ancak erkek doğruluğu severse kadın yalan söyleme lüksüne sahip olabilir.

Çağdaş toplumun ayakta kalabilmesi için erkeklerin doğruluğa inanması gerekir. İşi erkekler yapar ve bu nedenle hiçbir pratik, yani mantıklı sistem yalanlar üzerine kurulmaz. İşgücünün gruplaştığı çağdaş, son derece gelişmiş olan toplum sistemimizde, her erkeğin, bir başka erkekle birlikte çalışabilmesi ve ona güvenmesi gerekir. Durum gerektirdiği zaman trenlerin hareket saatleri, kamyonların yük kapasitesi, ya da bir uçağın yakıt tankında kalan yakıt miktarı gibi konularda erkekler yalan söyleme yoluna gitseydi, bunun ticaret sistemimiz üzerindeki etkisi felaket olurdu. Kısa bir zaman dilimi içinde tam bir kaos yaşanırdı.

Ama kadınlar net bir bilinçle yalan söyleyebilir. Çalışma sürecine katılmazlar, bu nedenle yalanları sadece bir insana zarar verecektir: genellikle kocaya. Ve ortaya çıkmadığı takdirde bu bir yalan bile değildir; "kadınca bir kurnazlıktır." Bu kapsama girmeyen tek suç, erkeğin bağışlamayacağı fiziksel sadakatsizliktir. Erkek, kadının öz-aşağılamasıyla şartlanması nedeniyle, kadının, bu güçlü, seks saplantılı deve, bu talihsiz, bu sefil "hayvana" yol göstermesinin tek yolu olarak kurnazlığı ve zayıflığı kullanması ona çok doğal gelir. O zaman elbette kurnazlığı başarı olarak gören kadın bundan açıkça söz edecektir. Kadın kurnazlığı konusunda gözde araçları olan kadın dergilerinde çokça şey okursunuz. Anneler bunu kızlarına öğüt olarak verir. Neden olmasın? Haklı bir gerekçeleri vardır, çünkü konforları buna bağlıdır, çünkü her ikisi de sık sık aynı erkeği sömürmek zorundadır: ilk önce annenin kocasını, daha sonra da annenin aynı çatı altında yaşaması halinde, muhtemelen kızın kocasını. Her şey bir yana, gelecekteki konforlarının tamamı erkeğin yola gelip gelmemesine bağlıdır.

Kadınlar elbette erkeğin yalan söylemesini açıkça yasaklamayacaktır. Sadece yalanla iğrençliği birleştireceklerdir. Bu da yalan söylemeyle kurgusal cezayı birleştiren belli bir dini inanç sistemi yoluyla, ya da bir tür kişisel büyüyle sağlanır. Bir anne çocuğuna yalan söylemenin "kötü" olduğunu öğretirse yalan söyleyen çocuk otomatik olarak suçluluk duyacaktır. Bu "kötülüğün" tam olarak ne olduğunu belirtmesi bile gerekmez. Çocuk ona inanır, ona bağımlıdır ve söylediklerine güvenir. Annesinin asla yalan söylemeyeceğine inanır. Bu elbette saçmadır, çünkü anneler yalanların en aşikârını çocuklarına söyler.

Daha sonra kadın kocasına sadakatsizliğin pislik ve rezillik olduğunu söylediği zaman da aynı büyü iş başındadır: "Beni asla aldatmamalısın," ya da eğer "toleranslı" bir kadınsa, "Beni aldatman o kadar da kötü değil, ama beni asla terk etmemelisin." Cömert bir kadın! Ve erkek, haklılığına kuşku duymaksı-

zın emirlerine uyar. Arada bir başka bir kadınla yatacaktır, ama onu kolay kolay terk etmeyecektir; oysa gerçekte kadının ona tanıdığı bu kayıtsızlık, onu anında terk etmesi gerektiğini gösteren bir işarettir!

Erkeğin yaşamında yalan söylemesine neden olabilecek tek şey, biriken arzularının sonucunda, kendi karısını çok sevmesine rağmen başka bir kadınla yatmasıdır. Gerçeği söylemenin muhtemel sonuçlarından o kadar korkar ki (kadın da aynı şeyi yapabilir!), doğrusunu söylemek yerine en acı verici vicdan azabını yaşayacaktır. Ama diyelim ki arabayı çarpmış ve bu arada birini öldürmüşse, başka birisini dolandırmışsa, ya da işten kaytarmışsa, bunu karısına rahatça söyleyecektir.

Kadının tepkileri tam tersidir. Kadın, başka bir erkeğe duyduğu ilginin, ya da başka bir erkeğin ona duyduğu ilginin dışında her şeyi bir sır gibi saklayacaktır ve eğer iki veya üç erkek aynı anda onun çekimine kapılmışsa, avantajdan yararlanıp piyasayı kızıştıracaktır. Gerektiği zaman ona bakacak başka birilerinin olduğunu bilmesi için kocasına bu erkeklerden söz edecektir. Bu da bir erkeği harekete geçirmeye ve anında iş verimini artırmaya yeterli olur.

Daha önce erkeğin özgür olmama arzusundan söz etmiştik. Bu bugün bile geçerli olan dini coşkuya ve duaya yol açar, çünkü pop şarkıları, çocukluktaki duaların değişik yorumları olmaktan öte bir şey değildir. Eski günlerin tanrısının yerini, tanrıça, yani kadın almıştır. Erkeğin mutluluğu gerçekten de kadına bağlıdır. Duaların içeriği bile özünde aynı kalır: kendini daha yüce bir güce bırakma özlemi; kadının onu dinleyeceği ve ona merhamet edeceği umudu; ya da basit idealleştirme. "Elimi tut....," demekle "Ve Tanrı elimden tutacak...," ya da "Beni yıldızlara götür..." demek arasında pek bir fark yoktur. Hepsi de aynı anlama gelir. Bazı çağdaş plaklarda hâlâ eski tanrıya övgüler dizilir, ama bunların doğrudan doğruya kadını ima etme-

diğini gösteren sadece sözcüklerin seçimidir: "Her şeyi yaratan sen..."

Dualar ve dini şarkılar, yani müzikli dualar, varoluşsal kaygıyı hafifletir. Bu şarkılar süperegoya seslenir, çünkü mutluluk süperegonun kaprislerine bağlıdır. Bu süperego rahatlayıp yaşamı kabul etmemize izin verir ve bizi mutluluk arayışından kurtarır, çünkü her şey tanrımızın elindedir. Erkek büyüdükçe korkusu da artar. Bu korkunun yerinde olduğunu kavramaya başlar ve kendini bırakma arzusu, yani birkaç dakikalığına da olsa rahatlama ve kendini bu her şeye kadir güce verme ihtiyacı da buna paralel olarak artar. Eskiden entelektüel erkekler, duanın yerini alan ve kendilerini rahatlatan aşk şiirleri yazarak korkularını hafifletiyordu. Son günlerde bu tapınma türüne gerek kalmadı, çünkü piyasaya arz edilen pop şarkıları (doğal olarak erkeklerin pahasına ticari metaya dönüştürülen erkeklerin gizli özlemleri) artmakta ve lirikleri, örneğin Beatles'ın parçaları, en incelmiş zevklere bile cevap verebilmektedir.

Kuşkusuz, özellikle erkeklere övgü için yazılmış bazı hit parçalar da var. Az sayıda olan bu parçalar ilk önce erkek bir şarkıcıyla popüler olmuş, daha sonra da bir kadın tarafından söylenmiştir. Ne var ki genelde kadınlar sadece aşk şarkıları söylemektedir ve erkeklerin aşk için onlara ihtiyaç duyması nedeniyle bu şarkılar da kadınlar üzerine yazılmış şarkılar olmaktadır. Daha sonra kadınlar, çok aşikâr olmaması kaydıyla kendileri hakkında yazılan şarkıları söyleyebileceklerini keşfedince kaygılanmalarına gerek kalmamıştır. Kadınlar şarkılarda kendi güzelliklerinden, kendi maymun iştahlarından, kendi acımasızlıklarından ve erkeği kurtarmak veya yok etmek için kendilerini erkeğe verme konusundaki gönül rahatlığından övgüyle söz ederler.

Marlene Dietrich, *The Blue Angel*'da "aşk benim dünyam ve doğam, başka hiçbir şey değil," "elimden gelen tek şey sevişmek" ve "erkekler çevremde pervane oluyor, yanıp tutuşuyor ve

engel olamıyorum," derken, işte bu duyguları dile getiriyor. Kadınlar kendilerini ilahi olarak gördükten sonra, gerçekten de ilahi olmaları gerekir!

Elbette gerçek yaşamda kadınlar erkek cinsini sömürme konusunda filmlerdekinden çok daha sinsidir. Erkekleri çabucak yıkmazlar; bunun tadını yaşam boyu çıkarmaya kararlıdırlar. Her şey bir yana, kim altın yumurtlayan kazı keser ki? İşte bu nedenledir ki erkekler kendi portrelerini görmek yerine sefil profesör figürüne gülebilmektedir.

Nancy Sinatra'nın aynı şeyi biraz daha farklı dile getiren hit parçasını düşünün :

Bu çizmeler yürümek için
Ve bunu yapacaklar
-Bu günlerde bu çizmeler
Seni ezip geçecekler...

Gerçekten de bir hit; çünkü bu parça, erkeklerin bir yandan acımasız bir tanrıçaya duydukları ihtiyaca ve özleme; öte yandan da kadınların her şeye kadirlik iddiasına cevap vermektedir.

BENLİĞİN KOŞULLANDIRILMASI

HAYVAN terbiyecisinin ideali, hayvanı kendi kendini terbiye edebilecek bir düzeye getirmektir. Bu, henüz ulaşılamamış bir idealdir. Ama erkekler hayvan değildir ve kendisini eğiten kadından çok daha zeki olduğu için, bir noktadan sonra kendi kendini eğitmeye devam eder. Eğitim amacını unutmadığı, ödül ve ceza koşullarını aklında tuttuğu sürece bu çok başarılı bir manevra olacaktır.

Pop şarkıları dünyası, erkeğin kendi sömürüsüne yönelik çabalarının bir yüzüdür. Ne var ki kendi kendini şartlandırmanın en güzel örneği *reklam sanayinde* bulunabilir. Reklamcılar da kadını mazoşist bir eğilimden ötürü idealize etmez. Bu sadece bir yaşama sorunudur. Sadece onu sömürenler, yani kadınlar onun yarattığı ürünlerin tamamını satın alıp tüketecek yeterli zamana ve paraya sahiptir. Onun villasında oturan kadına satınalma gücü kazandırmak için, para harcamaktan kendi karısı kadar haz duyan bir kadınlar alayı yaratmaktan başka seçeneği yoktur. Böylece onun sattığı malları alacaklar, o da bu yolla karısını elinde tutacaktır. Bu, kısır bir döngünün başlangıcıdır: artık ayak uyduramayacağı ve bir başkasının kontrolü ele almasını zorunlu kılan bir noktaya kadar her an daha hızlı dönen bir kısır döngüdür. "Durdurun dünyayı, inecek var!" diye bir şey yoktur.

Pazar araştırma enstitüleri, bilinçaltı kadın uyarımları (bilinç uyarımları çoktan doyuruldu) adını verdikleri konularda araştırma yapıp buluşlarını tüketici malları üreticilerine satmaktadır. Bu üreticiler de sanki gerçekte böyle bir şey varmış gibi tüketici piyasasındaki bu boşlukları doldurmak için hiç zaman kaybetmeden harekete geçmektedir. Bazen de tersine çalışırlar. Üreti-

ci, kadınların ilgisini çekeceğini umduğu yeni bir eşya icat eder ve tüketici de gerekli ilginin yaratılması için bir reklam şirketiyle anlaşır; bu da bazen başarılı, bazen başarısız olur. Örneğin Amerika'ya özgü prefabrik ev çılgınlığı Avrupa ülkelerinin hiçbirisinde tutmamıştır.

Birkaç yılda bir, kadınlardaki bu tüketim çılgınlığının körüklenmesinin sonucu olarak erkek saflarında bir içerleme dalgası eser. Bu erkekler, kadının erkek sömürüsünün kurbanı olduğu yolundaki eştipik kadın imajı tarafından öylesine köreltilmiştir ki, gerçekte acı çekenin kendileri olduklarını farketmezler. Bunun yerine, kadınların masumiyetinin ve saf, yani "aptal" doğalarının, satışları artırmak uğruna reklamcılar tarafından sömürüldüğünü savunurlar. Bu erkeklerin arada bir de gerçekten sömürenin kim olduğunu kendi kendilerine sormaları gerekir. En derin arzuları araştırılan, üzerine titrenen, doyurulan kadın değil mi? Ve kadının sevgisini kazanma amacıyla onun arzularını araştıran, gözeten, doyuran erkek değil mi? Çağdaş kadın edebiyatının da bugün bile ortaya koyduğu gibi söylemesine bile gerek kalmadan kadının en derin arzularını keşfedip yerine getirmek her zaman için erkeğin yaşamındaki en büyük hedeflerden birisi olmuştur. Ve işte bu amaca ulaşılmıştır: pratik olarak keşfedilmemiş hiçbir kadın arzusu kalmamıştır ve gerektiği zaman hemen hepsi yerine getirilebilmektedir.

Bunun sonucunda kadınlar giderek daha çok aptallaşmaktadır, buna karşılık erkekler ise daha zeki olmaktadır. Cinsler arasındaki uçurum sürekli derinleşmekte, bu da karşılıklı anlayışı özünde imkânsız kılmaktadır. Ama kimse farketmiş gibi gözükmüyor.

Zekânın sadece rekabetçi uyarım karşısında gelişeceği, biyolojinin temel ilkelerinden birisidir. Ama kadınlar her türlü rekabetçi alanın dışında kalmaktadır. Çağdaş kolaylıklar bolluğu beyinlerini köreltmekte, düşünce kapasitelerinden arta kalan

az bir şeyi bile daha da küçültmektedir. Öte yandan bu konforu ve yeni gelir kaynakları yaratma çabasıyla güdülenen erkek kendini giderek daha çok ortaya koymak zorunda.

Her an artan bu konforla çevrili kadın ırkı kötüye gitmektedir. Dişilik kavramı eskiden çocuk doğurabilme yetisi olan kadınlar için kullanılıyordu. Ayrıca ahlaksızlık için de kullanılırdı. Bu tanımın, embesilliği (ahmaklığı) de kapsayacak şekilde genişletilmesi gerekir.

Marx haklıysa ve "olmak" deyişi insanın "farkında olma" derecesini belirliliyorsa, bu durumda örneğin haplar cinsel ahlakı belirler, atom bombası da barış ideolojilerini çıkmaza sokar; aynı şekilde yaşamdaki durumu son yirmi yıl içinde değişen ("iyileşen") Batılı kadının öz-bilinci de keskin bir başkalaşım geçirmektedir. Kadınları ahmaklaştırmaktan öte bir işe yaramayacak olan bu başkalaşım son derece tehlikelidir, çünkü hiç kimse bunun farkındaymış gibi gözükmüyor. Kadının imajı artık kadın tarafından değil, reklamlar (yani erkekler) tarafından yaratılmaktadır ve eğer birisi kadının değerinin doğruluğundan kuşkulanacak olursa, bu kuşkuyu dağıtacak yüzlerce parlak reklam sloganı vardır. Reklamlarda kadınların nükteci, zeki, yaratıcı, hayal gücü geniş, sıcak kanlı, pratik ve yetenekli olduğu söylenir. Yüzündeki tatlı gülümseyişle ve tanrıçaya özgü bir havayla, yeni üretilen bir hazır içeceği hoşnut yavrularına dağıtır. Kadın, tam kocasının damak zevkine uygun yeni bir hazır yemeği servis yaparken onu izleyen kocasının gözlerinden hayranlık akar. Ya da kocasına yeni bir yumuşatıcı sayesinde hâlâ yumuşak olan bir Türk havlusu uzatır. Tüketim mallarını satmak için erkek tarafından yaratılan bu kadın imajı, kitle iletişim araçlarının yardımıyla ve Batı yarımküresinin başından sonuna sürekli tekrarlanır; böylece her gün biraz daha pekiştirilir. Gerçekte kadınların hayal gücünden yoksun, aptal ve duygusuz olduğunu kabul etmeye, kadınların kendileri de dahil, kim cesaret

edebilir ki? Bunu kadından bekleyemeyiz, erkek de kabul etmeyi göze alamaz.

Kadın satın alır, erkek satar. Ama "Bu mal iyidir. Almanız gerekir," diyerek müşteriyi ikna edemeyiz. Bunun yerine şöyle deriz: "Harikasınız! En iyisine layıksınız. Neden daha azına razı olasınız ki? Konforu hakkettiniz. Buna hakkınız var!" Dolayısıyla her şey bir yana, erkek kadının gönlünü okşamak zorundadır, çünkü ona bir müşteri olarak ihtiyaç duyar.

İlginçtir, erkeklerin burada uyguladıkları hile, kadınların erkekleri yönlendirirken kullandıkları hileye benzemektedir, ancak tek farkla: erkeğin kullandığı hile yine erkeğin aleyhinedir. Kadın, kendisi için çalışmasını sağlamak amacıyla erkeğin gönlünü okşar, ama erkek, parasını harcaması için kadının gönlünü okşar. Her şey bir yana, yeni bir duvardan duvara halı alması için komşusunun karısının gönlünü okşayan bir erkeğin, komşusunun da karşılık olarak ertesi gün kendi karısına yeni bir banyo küveti satacağı gerçeğini kabul etmesi gerekir. Çünkü bunu yapmasa yeni halının parasını başka nasıl ödeyebilir ki?

Aslında erkek kendi kurduğu tuzağa düşmüştür. Çünkü evin dışındaki para kavgasının her gün daha bir şiddetlenmesine karşılık, evin içinde giderek daha çok ahmaklaşan kendi karısından başkası değildir. Evi her gün karısının satın aldığı yeni bir yığın ıvır zıvırla dolar; böylece rakiplerinin karılarının aptallaşmasını finanse etmeye yardımcı olur. Gerçekte erkek sade ve işlevsel şeylerden hoşlanır, ama kendini her gün daha karışık süslemelerle kuşatılmış bulur. Evin boş olan her köşesi, Çin işi porselenlerle, bar gereçleriyle, cam kaplı masalarla, şamdanlarla, ipek minderlerle dolar. Yatak odasının duvarları çiçek desenli duvar kâğıdıyla kaplanır. Büfede düzinelerce farklı cins ve markada bardaklar bulunur, ama erkek banyoda traş bıçağı için bir yer bulabilirse kendini şanslı sayar. Banyodaki bütün raflar, sanat şaheseri gibi boyanan karısının bin bir çeşit makyaj malzemesiyle kaplıdır: losyonlar, yüz kremleri, makyaj takımları.

Firmaların erkeklere satmaya çalıştığı tek ürün çeşidinin, gerçekte sadece kadınların işine yarayan şeyler olduğunu görmek ilginçtir: kadını baştan çıkartmaya yönelik spor arabaları, kadına hediye edilecek lüks eşyalar, ya da ev kadının olduğu için açıkça kadına yönelik olan ev eşyaları. Erkek ise evi olmayan bir yaratıktır. O barınağıyla işi arasında mekik dokur.

Kadınlar elbette fırsat buldukça kocalarına hediye almaktan hoşlanır, doğallıkla bu iş için harcanan para da kocanındır. Kadın, kocasına sık sık boyun bağı, hafta sonu için canlı renkli tişörtler, küllükler, para cüzdanları, vb. gibi şeyler alacaktır. Ama sorun erkeklerin çok az şeye ihtiyaç duymasıdır. Elbiseleri standart, bu nedenle ucuzdur. Çalışma kapasitelerini etkilemesi halinde yiyecek ve içecek tüketimleri sınırlıdır. İşyerinde içtiği sigara sayılmazsa, başka her şey onun için sadece bir zaman kaybıdır.

Firmalar, erkeklerin tıraş losyonlarına, saç spreylerine, ya da canlı renkli giysilere ilgisini uyandırmak için her yolu denemiş, ama başarısız olmuştur. Sadece genç erkekler kısa süreli moda akımlarına uyacaktır: ama onların iş kapasitesi kadınların ilgisini çekmeyecek kadar düşüktür. Kadınların "sevdiği" zengin erkeklerin ve kadınlara dalkavukluk hizmeti veren sanatçıların, bir de homoseksüellerin en son "modaya" uygun giyinmesine göz yumulur; ama ortalama erkeğin böyle bir hakkı yoktur.

Buna bir başka örnek de Babalar Günü'dür; reklamcıların şu ana kadar yaptığı çabalar tamamen başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Öte yandan Anneler Günü, ilgili herkes için büyük gündür ve herkes kazançlı çıkar. Erkeklerin Babalar Günü'nde yapabilecekleri en güzel şey bir bara çekilip rahat rahat birkaç bira içmektir.

Yeme, içme ve sigaranın dışında erkeğin bağımsız bir tüketici olduğu tek alan sekstir: kendi cinsel itkisini doyurabilmesi gerekir. Bunun doğal bir sonucu olarak bütün sanayi kolları, erkeğin bu ihtiyacından yararlanarak cinsel arzularını daha çok

kamçılamanın ötesinde hiçbir işe yaramayan şeyler almasını sağlamak için erotizmini gıdıklar. Doyum elbette başka bir konudur. Doyumun, cari fiyatlar üzerinden bir kadından sağlanması gerekir.

Firmalar genellikle erkekler tarafından yönetilir. Erkek, yaşamak için kendini, diğer erkekleri azgın birer hayvana dönüştürmek gibi utandırıcı bir durumda bulur. Akla gelen her yoldan erkekteki kadın arzusunu kamçılar ve köpeği üzerinde şartlı refleksler sistemini kullanan Pavlov'la aynı yolu izler. Pavlov, "yemek" anlamına gelen bir zili çalarak köpeğinin salya akıtmasını sağlamıştı. Eldeki konuda ise diğer erkekler, yarı çıplak göğüs resimleriyle, pop şarkılarındaki seks çağrıştıran inlemelerle, ya da kitaba sokuşturulan bazı cümlelerle ereksiyon yaşamaya teşvik edilir.

Söz konusu erkeklerin karşılığında para ödemesi koşuluyla ereksiyon sağlamaya yönelik çok çeşitli yöntemler geliştirmesinin nedeni işte budur. Ve elbette bu mekanizmadan sadece erotika endüstrisi kazançlı çıkmaz. Diğer bütün sanayi kolları da bundan yararlanır. Erkeklerin kadınlar için aldığı hediyeler, çekici bir kadın göğsü resmi aracılığıyla satılır. Erkek, cinsel heyecan duyma umuduyla belli bir kitabı okuyacak veya belli bir filmi izleyecektir. Tabi bu arada okuduğu veya izlediği şeyin tali bir sonucu olarak birdenbire kadınıyla dünya turuna çıkma, hafta sonları için bir dağ evi ya da spor araba alma arzusu duyabilir.

Amerikan erkeklerinin dergisi *Playboy*, erkeğin kendi kendini şartlandırma yöntemlerinin en güzel kanıtlarından biridir. Ereksiyonlar arasında erkeği eğlendirmek ve birkaç dakika ara vermek için büyüleyici ölçüde güzel göğüslerin arasına teori düzeyi yüksek makaleler sıkıştırılır; bütün bunların arasına da pahalı arabalar, içkiler, gereksiz elbise veya sigara aksesuarları için verilen reklamlar serpiştirilir.

Bu tür dergileri gören kadınların tüyleri diken diken olur. Ama erkekler, durumdaki gizli tuhaflık duygusunu kaybetmiştir. Göğüs kültü, bağımsız, kişilik-dışı bir şeye dönüşmüştür. Seks sanayi erkeklere sık sık ve inandırıcı bir tarzda, kadınların göğüslerinin erkeği çekmek için varolduğunu söyler. Sonuç yüzde yüz başarılıdır: ana sütünün tam eşdeğeri olan yeni ürünlerin geliştirilmesiyle, annesinin memesinden beslenen bir bebek görmek artık ender bir olaydır.

REHİNE ÇOCUKLAR

ÇOCUKLAR elbette çok şeker şeyler, ama çocuk yapmanın tek nedeni kendi içinde bu olamaz. Çocuk yapan kişi, bir erişkin (kadın veya erkek) yaratma sürecini başlatır. Erişkin erkeklerin çoğu sonsuz bir cehennemde yaşadığı ve kadınların çoğunun mutluluğu çoğunlukla başkaları pahasına elde ettiği için, çocuk yapmak elbette istenir bir şeydir.

Çocuk sahibi olmayı sadece kadınların istediğini iddia etmek doğru olmaz. Erkekler de ister. Çocuklar, erkeğin kadının tahakkümü altına girmesini mazur gösteren birkaç bahaneden birisidir. Öte yandan kadınlar, kendi tembelliklerini, aptallıklarını ve sorumsuzluklarını haklı çıkarmak için çocuk yapmak zorundadır. Her iki cins de kendi amaçları için çocuğu kullanır.

Dünyanın açlıktan perişan yetimlerle dolu olmasına karşın her çift kendi yavrularını yetiştirmek ister. Erkeğin, cinsel gücü azaldığı zaman kadına köleliğini açıklayacak bir nedene ihtiyacı vardır ve bu nedenin de belli bir kadının kölesi olmasını açıklaması gerekir. Bu basittir. Her şey bir yana o, onun çocuklarının annesidir. Esaretinin bahanesi kadın olduğu için, tek bir kadınla olabilir, çünkü sanayi toplumunda erkek tek tanrıya inanma eğilimi gösterir; bu da erkek için tekeşlilik anlamına gelir. Birden çok tanrı (kadın) kafasını karıştırmaktan, kendi kimliğini sorgulamasına neden olmaktan ve onu zaten sürekli kaçmaya çalıştığı özgürlük durumuna götürmekten başka bir işe yaramaz.

Kadın ise bu tür sorularla canını sıkmaz. Soyut düşünme yetisinden yoksundur, bu nedenle varoluşsal kaygı sorunu onu etkilemez. Yaşamına daha fazla anlam katmak için tanrıya ihtiyaç duymaz. İhtiyaç duyduğu tek şey, erkeğin ateşi söndükten sonra

bile onun için çalışmasını sağlayacak bir gerekçedir. Bu nedenle onun uğruna çalışan erkekten çocuk yapması gerekir. Örneğin eğer dünyada erkek fazlalığı olsaydı ve bir kadına üç erkek düşseydi, erkeklerin her birisi için bir çocuk yapmakta tereddüt etmezdi. Her bir babanın kendi çocuğuna, yani ona bakmasını sağlar ve babaları birbirine karşı kışkırtırdı. Bu durumda erkeğin başarılarının (ve kadının konforunun) ne kadar artacağını bir düşünün. Yaygın kanının tersine kadınlar, çokeşliliğe erkeklerden çok daha fazla eğilimlidir.

Erkek, bir kadınla çocuk yaptığı zaman, çocukları ona rehin bırakır ve kadının ona sürekli şantaj yapmasını bekler. Ona bir tür istikrar kazandıran tek şey budur; aynı şekilde şartlandığı anlamsız köleliği haklı çıkarmanın da tek yolu budur. Karısı ve çocuğu için çalıştığı zaman, kendilerine bakmayan (birisi kadın, diğeri de çocuk olduğu için) iki insan için değil, çok daha önemli bir şey için çalışır: bu dünyada zavallı, çaresiz ve korunması gereken (aslında *bu haliyle* zavallı, çaresiz, korunması gereken ve onun da inandığı gibi gerçekten ona ihtiyaç duyan) her şeyi kapsayan bir *sistem* için çalışmaktadır.

Erkek, karısı ve çocukları sayesinde sefil hayatına, esaretine bir gerekçe bulur. Keyfi olarak yaratılan bu sisteme, bu kutsal birime "ailem" der. Kadın, onun hizmetlerini "aile" adına kabul eder, kendisine emanet edilen rehineleri alır ve onu çok daha sıkı bağlarla kendine bağlayıp ölünceye kadar ona şantaj yaparak erkeğin köleleşme arzusunu yerine getirir. Peki bu işten kim kazançlı çıkar? Elbette kadın.

Hem erkek hem de kadın çocuk sahibi olmaktan kazançlı çıkmayı umar, aksi takdirde çocuk yapmayacaklardır. Erkeğin avantajı, çocuk sayesinde daha anlamlı bir yaşam sürüyor gibi gözükmesi ve sonsuza kadar köle olabilmesidir; kadınsa diğer bütün avantajları elde eder. Bu avantajlar dikkate değer olmalıdır, çünkü bugünün kadını profesyonel yaşamla çocuk sahibi

olmak arasında bir seçeneğe sahiptir ve hemen hepsi çocukları tercih eder.

Kadınların, evi ve aileyi tercih etmelerinin çocukları sevmek gibi basit bir nedeni olduğu iddia edilebilir. Ama kadınlar, bir çocuğun istediği tam özgecil sevgiyi verecek duygusal derinlikten yoksundur. Bunu kanıtlamak kolaydır. Kadınlar sadece kendi çocuklarını düşünür, başka çocuklara aldırış etmez. Bir kadın, sadece fiziksel açıdan çocuk yapamayacak durumdaysa ve başka her yol denenmişse (kocası dışında bir verici yoluyla yapay döllenme de dahil) bir başkasının çocuğunu kabul edecektir.

Dünyanın her tarafında yetimhanelerin kimsesiz çocuklarla dolu olmasına, gazetelerde ve televizyonda her gün açlıktan ölen Afrikalı, Hindistanlı veya Güney Amerikalı çocuklara ilişkin rakamlar verilmesine karşın, bir kadın, terk edilmiş bir çocuk yerine evine bir köpek veya kedi alacaktır. Buna rağmen çocukları *seviyormuş* gibi yapar.

Gazete köşelerinde, her yıl gerçekleşen yüksek anormal doğum oranlarına ilişkin rakamlar verilir. Doğan her altmış çocuktan birisi anormaldir: beyni sulu, kolsuz veya bacaksız, kör, sağır, geri zekâlı. Ama bu gerçek bile kadınları anormal çocuk yapmaktan alıkoymuyor. Sanki şeytani bir gücün pençesindelermiş gibi. Kadın, sakat veya mongol bir çocuk doğurduğu zaman, sonunda bencilliğinin ortaya çıktığını, felaketin sorumluluğunu üstlenmesi gerektiğini düşünmez. Geri zekâlı bir çocuğun annesi olarak, ona bir fedakâr gözüyle bakılacak, saygı ve hayranlık uyandıracaktır. Ve eğer başkaca çocuğu yoksa, sağlıklı bir kadın olduğunu kanıtlayabilmek için, mümkün olan en kısa zamanda diğer kadınların bebekleri gibi "normal" bir bebek yapacaktır. Bu ikinci, sağlıklı çocuğu gençliğinin tamamını, aslında yaşamının tamamını bir morona (geri zekâlı bir kardeşe) eşlik ederek harcamaya zorladığını asla düşünmeyecektir.

Kadınların gerçekte çocukları sevmediğini ve sadece kendi avantajları için kullandığını kanıtlamak zordur. Her şey bir yana, gebelik, doğum ve bebeğin bakımı bazı rahatsızlıklar yaratır. Ama kadının bunun karşılığında aldığı şey (yaşam boyu güvence, konfor ve sorumsuzluk) dikkate alınırsa bu etkenlerin pek de önemli olmadığı görülür.

Gebelik gerçekte ilk bakışta gözüktüğü, ya da erkeklerin sandığı kadar nahoş değildir. Birçok kadın çocuk beklerken kendini daha sağlıklı hisseder; hatta bunu açıkça kabul etmek bir moda olmak üzere. Çirkin gözükmesinin, vücudunun hantallaşmasının, cildinin kırışmasının, saçlarının yağlanmasının ve bacaklarının şişmesinin bir önemi yoktur. Çünkü artık erkek kovalamaz. Çünkü elinde bir tane vardır. Elbette erkeğin oturup kelebeğinin tırtıla dönüşünü izlemekten başka seçeneği yoktur. Sonunda becermiştir! Beklenen ve kadını deforme eden *onun* [erkeğin] çocuğudur. Onu çirkin ve itici görmeye hakkı olabilir mi? Ve her şey bir yana, kadın onun yüzünden gençliğini feda etmiştir.

Doğum konusundaki söylentiler hâlâ öylesine tüyler ürpertici ki, kadınların kocalar için değil, kendileri için çocuk doğurduğu erkeğin aklına hiç gelmez. Eski romanlarda çok popüler olan "kadın ona bir çocuk verdi" deyimi, çağdaş edebiyattan pekâlâ çıkarılabilirdi. Ama bu erkeklerin bilincinde sabit bir düşüncedir ve çocuk doğunca kadının çektiği acılardan ötürü (lütfen dikkat edin, yeni doğan bebeğin acılarından ötürü değil), suçluluk duygularına gömülürler.

Yine de hayal etmesi gereken tek şey, dişçide harcayacağı altı saate karşılık, kendisine hayat boyu bir arpalık teklif edileceğidir: bu teklifi elbette kabul edecektir. Kuşkusuz zor doğumlar olmaktadır, ama anestetiklerin icadından bu yana kural olarak acısız olmaktadır. Genel olarak bir kadın, doğum sırasında olsa olsa dişçi koltuğunda biraz uzun kaldığı zaman çekeceği kadar acı çeker. Kadınların doğum konusunda erkeklere

anlattığı şeyler arsızca ve abartılıdır. Doğum odalarından gelen ve erkeklerin kulaklarını tırmalayan iniltiler, başka bir yerde uzun uzadıya ele aldığımız öz-denetim yokluğunun ve gururun bir belirtisi olmaktan öte bir şey değildir. Yıllardır acısız doğum uygulamaları yapılıyor. Anestetiksiz, rahat doğum için kadınlar jimnastik ve otojenik [kendi kendine hipnoz] eğitiminin yardımıyla doğuma hazırlanıyor. Aslında erkeklere söyleyecekleri konusunda bir karara varmaları kendi avantajlarına olacaktır. Bazı kadınlar doğumun dayanılmaz bir acı verdiğini söylerken, bazıları böyle olmadığını söylüyor, bu da kendilerine zarar vermekle kalmıyor, ortak davalarına da zarar veriyor.

Kuşkusuz kadınların çocuk yapmasının tek nedeni sözde bir çaresizlik havasıyla, emir veren bir patron olmadan yaşam boyu kolay işler yapmak için bir gerekçe yaratmak değildir. Kadın bir gün örneğin vücudunun jetonlu bir makine gibi çalıştığını keşfedebilir. İçine önemsiz, küçük bir şey atıyorsunuz ve çok farklı, muhteşem bir şey alıyorsunuz. Elbette bu harika oyunu oynamak ister. Ve bir kere oynadıktan sonra tekrar tekrar oynayacaktır. Hemen her zaman işe yarar: tam dokuz ay sonra makineden bir insan yavrusu çıkar. Sevinçten kendinden geçer ve olağanüstü olduğunu düşünür..Bu jetonlu makinenin çalışması, biyolojik açıdan mümkün olduğu için birisinin kafatasını parçalayıp yere düşüşünü izlemek kadar meşrudur. Jetonlu makinesiyle oynadığı bu oyun biraz emek gerektirmese, kadın oyun konusunda doyumsuz olacaktır. Emek gerektirdiği için bir noktada durması gerektiğini görür, bu da genellikle ekstra bir çocuğun iş yükünü artıracağı, ama ona fazladan güvence ve konfor sağlamayacağı bir noktadır.

Kural olarak bu sınır, genellikle evdeki otomasyon derecesiyle kolayca belirlenir. Sanayileşmiş ülkelerde ortalama kadın iki veya üç çocuk yapmayı planlar. Ev işlerinin neredeyse tamamen otomatik olduğu Kuzey Amerika'da ortalama üçe yakındır. Bazı kolaylıklardan yoksun olan Batı Avrupa'da bu or-

talama ikidir. Tek çocuk pek istenmez, buna karşılık gürültü ve çamaşırların kokusu nedeniyle üçten fazla çocuk öz itibarıyla antisosyal kabul edilir.

Tek çocuklu olmak avantajlı değil, dezavantajlıdır. Kadın, kendini olması gerektiği kadar korumalı ve evine bağlı hissetmez. Bunun da ötesinde, muhtemelen ikinci bir çocuk yapamayacak kadar yaşlı olduğu bir zamanda çocuğun başına bir şey gelebilir. Bu durumda kadın, kocasından çok kendi konforu için bir gerekçe bulamaz; aynı şekilde erkek de sadece o kadın uğruna çalışmak için bir neden görmez. Başka bir nokta da tek çocuğun oyun arkadaşı olmamasıdır. Anne olarak çocukla kendisi oynamak zorunda kalabilir; bir kadının tiksindiği bir şey varsa o da kendi çocuklarıyla oynamaktır. Bu onun için başka bir açıdan daha zordur, çünkü çocuklar hemen her şeyle ilgilenir ve her konuda bir şeyler öğrenmek ister, ama kadın, kendi vücudu ve evi yoluyla oynadığı birkaç aptalca oyundan başka hiçbir şeyle ilgilenmez. Bu nedenle dünyadaki en güçlü iradeyle bile bir annenin çocuğun maceralı dünyasına girmesi kolay değildir. Küçük dağarcığında, yeni yeni konuşmaya başlayan bir çocuğu eğlendirecek birkaç aptalca tekerleme olabilir ("bak kim geliyor"), ama iki yaşına gelen çocuk kendi başına düşünmeye başlar ve kadını geride bırakır. Babayla oğlun ortak ilgileri konusundaki klişeye (baba, oğlunun model trenleriyle oynamaktan kendini alamaz) benzer bir klişe anne ile oğlu, hatta anne ile kızı için söz konusu değildir. Bir kadın gerçekten de çaba gösterip çocuğuyla yarım saat oynarsa (daha fazlası çocuğun zihinsel gelişimine zarar verebilir), sanki büyük bir başarı kazanmış gibi bütün dünyaya bundan söz edecektir, bu da elbette öz-yadsıma terimleriyle bir başarıdır.

Evliliği güvence altına almak ve kadının çaresiz ve kendi hayatını kazanma kapasitesinden yoksun gözükmesini mümkün kılmak için iki veya üç çocuk şarttır. Bu, böylesine iyi bir anne ve büyükanne olduğu için ona duyulan minneti saygı ve sev-

giyle kanıtlayacak çocuklardan ve torunlardan mahrum olma riskini en aza indirir. Buna ek olarak çocuklar kendi aralarında oynar, böylece anne de örneğin dikiş dikmek veya pasta yapmak gibi "daha üstün" işlere zaman ayırabilir. Annelik ilgisi, çocukları bir odaya kapatmaktan ibarettir. Çocukların yanına sadece birisinin canı yanıp da dikkatini çekecek kadar yüksek sesle ağladığı zaman dönecektir.

Buna ek olarak, birkaç çocuğu yetiştirmek, eğitmek ve yönlendirmek, sadece bir çocuğunkinden daha kolaydır. Sadece bir çocuğun boyun eğmesini sağlamak amacıyla, çocuğu kandırmak, ikna etmek, ona bir gerekçe göstermek için karmaşık yöntemler geliştirmek zorundadır; aksi takdirde cezalandırmak zorunda kalacaktır. Bu da bir ayrıntı olduğu için ceza işini babaya bırakır. Öte yandan birkaç çocuk şantajla eğitilebilir. Hepsi de annenin onayına bağlı olduğu için, annenin çocuklardan birine diğerlerinden bir parça fazla ilgi göstermesi yeterlidir, böylece diğerlerine istediğini yaptırabilmektedir. Her çocuk, annenin sevgisini "geri alacağı" ve başka bir çocuğa vereceği yolunda sabit korkuyla yaşar. Ve eğer bu korku kardeşler arasında sevecenlik yaratmazsa (sanki kadın buna aldırış edermiş!), en azından aralarındaki rekabetçiliği ve performansı artırır. Çok daha sonra, yani birer yetişkin olduktan sonra bile çocuklar annelerinin saygısını kazanmak için birbirleriyle kıyasıya yarışacaktır. Erkek çocuklar hırslarını iş yaşamında, kız çocukları da mal mülk biriktirerek doyuracaktır. Arada bir toplanıp annelerine gideceklerdir. Anne elbette bunu çocuklarının kendisine yönelik sevgisinin bir işareti olarak değerlendirir ve çocuklarının birbirlerinin ilerlemesine yönelik ilgisine "bir aile duygusu" demekten hoşlanır. Bu tür durumlarda her bir çocuk kazandığı en son başarıların hesabını verecektir.

Ama bütün bu avantajlar, iki-üç çocuk için geçerlidir. Genellikle kendi ihmalkârlığı veya kocanın dini inançları yüzünden üçten fazla çocuğu olan kadın, kendi zamanını planlama

özgürlüğüne ve çocukların günlük ekmeğini kazanma sorumluluğundan uzak olmasına karşın, gerçekten de çok şey yapmak zorunda kalacaktır. Çocuklar söz konusu olduğu sürece sorumluluk duygusu kadına yabancıdır. Artan etkinlik sadece en küçük çocuk kreş çağına gelinceye kadar devam eder. Ancak büyük bir ailenin küçük bir avantajı vardır: bütün çocuklar büyüyünceye kadar koca kolay kolay evi terk etmeyecektir. Karısını görmeye bile katlanamaz hale gelmiş olsa da, dört veya daha fazla çocuklu bir kadını terk eden bir erkek, toplumumuzda suçlu muamelesi görür.

Ne var ki çocuklar okula başlayıncaya kadar, üretken bir kadın bile işin çoğunu halletmiş olur. Artık yeniden belli ölçülerde kendini eğlendirmek için yeterli zamana ve paraya sahiptir. Kuaföre gidecek, çiçek dikecek, resimli kadın dergilerinde verilen en son bilgilere göre mobilyalarını boyayacak ve değerli vücudunu bakıma alacaktır. Batı ülkelerinin çoğunda okul tam gündür, olmayan az sayıdaki yerde de erkekler alışılmış gayretleriyle sistemi değiştirmek için uğraşıyor.

Yapılan araştırmalar, yarım gün annesiyle olmayan çocukların, zihinsel becerilerini daha hızlı geliştirdiğini ve bu nedenle daha sonra daha büyük başarılar kazanabildiklerini göstermiştir. Dolayısıyla kadınlar, hiç de küçük düşürücü bulmadıkları —her şey bir yana, erkeğin onur duygusundan yoksundurlar ve dolayısıyla bu şekilde küçük düşürülemezler— bu keşfin pratik uygulamasından iki kere kazançlı çıkmışlardır.

KADINLARIN KUSURLARI

TEMIZ çarşaflar ütülenmiş, katlanıp dolaba kaldırılmış. Fırındaki tavuk iyice kızarmış. Kadının alnına bir tutam saç düşmüş. Tırnak cilasının pembesiyle dudak rujunun pembesi kusursuz bir uyum gösteriyor. Yıkanan çamaşırlar esen hafif rüzgârla sallanıyor. Boyalı on çift ayakkabı sıraya dizilmiş. Camlar gelip geçenlerin gözlerini kamaştıracak kadar temiz. Koca işine gitmiş. Çocuklar güneşin altında oynuyor. Her şey kusursuz ve kadının dünyası yüzde yüz düzen içinde. Böyle zamanlarda kadının haz ve mutluluk duygusu doruğuna ulaşır. Ve kadın, sadece bu hazzın daha uzun sürmesini sağlamak için başka bir kek yapacak, oturma odasının penceresinin yanındaki kauçuğu sulayacak veya en küçük çocuğuna bir gömlek dikmek için dikiş makinesinin başına oturacaktır.

Çalışmayan insanların, çalışanlardan çok farklı hazları vardır. Kadın, elinde gazeteyle koltuğa gömülüp tembellik etmez. Erkeğin tembellik görüşü kadınınkinden çok farklıdır (erkek bu nedenle kadını çalışkan bulur). Kadın, dinlenmek için evde oturmak istemez (neden dinlensin ki?). O hazzın bağımlısı olmuştur ve hazları için zamana ihtiyaç duyar. Peki nedir bu hazlar? Kek yapmak, çamaşır ütülemek, gömlek dikmek, camları silmek, saçına fön çektirmek, ayak tırnaklarını boyamak ve bazen biraz steno ve daktilo yazmak (buna daha sonra değineceğiz). Ve onun için bütün bunların bir haz kaynağı olduğunun anlaşılmaması için de bunlara "ev işi" der. O sadece eşini hoşnut etmek için kendini "kişisel sağlık" cümbüşlerine kaptırmaktadır.

Ve eğer aptalca hazlarından birisi de bir büroda oturup hazır düşünceleri (hazır, çünkü profesyonel erkekler tarafından sağ-

lanır), görsel bir araca dönüştürmekse, bırakın buna "kamçılayıcı zihinsel çalışma" desin. Kadın ve zümresi kendini, büyük, kesintisiz bir partiye kaptırır ve her türlü sorumluluktan uzak, özgür ve ussallaştırılmış bir mutluluk dünyasında yaşar. Kadınlar, erkeğin asla düşünmeye cesaret edemediği, hippilerin alanı olduğuna inandığı, belki de dertsiz Güney Denizi Adaları'nda bulunan, ama ona çok uzak olan bir dünyada yaşarlar.

Erkekler, bu zararsız haz cümbüşlerini olduğu gibi algılayabilseydi, elbette buna itirazımız olmazdı. Ama kadının kaderinin daha kötü olduğuna inanarak kendi hayatlarını yıkmaları büyük bir talihsizlik. Erkek, bunun karşı cins için mutluluk anlamına geldiğini hayal bile edemez. Bu durumda en düşük ve en monoton düzeydeki eğlencelerin tadını çıkarabilmenin kadının doğasında olduğunu ve bu sınırsız aptallığın erkeğin kavrayış alanının dışında kaldığını anlaması gerekecekti.

Yaşamları boyunca kadın ruhu üzerine araştırma yapmalarına karşın psikologlar bile bunu kavrayamıyor. Erkek oldukları için, bunu kendilerininkinden daha ilginç bulmaları gerekir. Ama sadece zekâ yoksunu olması nedeniyle kadın ruhu denen şeyin ele avuca sığmaz olduğu; kadın işlerinin erkeğe sıkıcı gelmesinin nedeninin, erkeğin, bu işlerden zevk alabilmek için gerekli olan aptallık derecesini hayal bile edemediği bir an bile akıllarına gelmez.

Bu uzmanlar, hemen bütün kızların okulda sadece düşünme gerektirmeyen derslerde başarılı olduklarını keşfetmiştir. Bunlar, her şeyin katı kurallara bağlı olduğu, örneğin dil veya matematik gibi derslerdir; bildiğimiz gibi iyi bir bellek, geri zekâlılığın bir işareti de olabilir. Fizik, kimya veya biyoloji gibi konular onlara çok uzaktır. Ama hiç kimse bunlara dayanarak kızların zekâ özürlü olduğunu düşünmez. Bunun yerine, kadına özgü tipik bir zekâ olduğunu varsayarlar; psikologlar, bu tür bir zekânın doğuştan gelmediğini, erken yaşta kazanılan bir şey olduğunu kavrayamıyor. Ortalama olarak bir kız çocuğunun dile

getirdiği en son özgün düşünce beş altı yaşlarında olacaktır. Bu yaştan sonra embesil anne, kızdaki her türlü zekâ kıvılcımını söndürecektir.

Erkeklerin çoğu, eşlerinin aptallığının derinliğini asla kabul etmeyecektir. Eşlerinin süper zeki olmadığını kabul ederler, ama bir tür "sezgi" veya içgüdüye sahip olduklarına inanırlar. Ve bir hayvanın içgüdülerine karşıtlık içinde bunu kadınca içgüdü diye adlandırmaktan hoşlanırlar. Ama ne yazık ki bu ünlü kadınca içgüdü, istatistiksel olasılık için kullanılan bir hüsnütabirden başka bir şey değildir. Kadınlar burunlarını her işe sokar ve her konuda görüş bildirirler ve çok aptal oldukları için de, kendilerini aptal yerine koyduklarını farketmezler. Sonuçta ortalamalar yasasına göre, tahminleri arada bir tutar. Tahminlerinin çoğu genelde negatif veya bulanıktır. "Bunun sonu felaket olacak," ya da "yerinde olsaydım bundan uzak dururdum," ya da "dostum dediğin insanlar sonunda sana kazık atacak" gibi banal tahminler anlamsızdır. Herkes rahatlıkla bu tür genelleştirmeler yapabilir. Ve kadınlar arada bir erkeklerden daha net görüyor gibi gözüküyorsa, bunun tek nedeni, erkeklerden farklı olarak onların işin içine duyguları kesinlikle sokmamasıdır.

Kadının aptallığı, yaşama yönelik tutumunun doğal bir sonucundan öte bir şey değildir. Beş yaşına gelen her kız, evlenip yuva ve çocuk sahibi olmak istediğine karar verir ve on, on beş veya yirmi yaşına geldiğinde de aynı şeyleri ister. Dolayısıyla kadın, daha çocuk yaşta erkeğin sırtında yaşamaya karar verirse, zekâ ve mantık ne işine yarayacaktır ki? Gelecekteki erkeği için kafasını boş tutması gerekir, aksi takdirde erkeğin eğilimlerinin ve ilgilerinin tamamına tepki veremez. Gençken ne tür bir erkekle evleneceğini nasıl söyleyebilir? Sosyalist olmaya karar verip de —gösteri yapan kız öğrencilerin yanında genellikle gösteri yapan erkek öğrenciler vardır— daha sonra varlıklı bir imalatçıyla evlenmeye karar verirse ne olur? Diyelim ki bir

vejeteryan (duyarlı ya); bu durumda daha sonra Avustralyalı bir çiftlik sahibiyle evlenirse ne olur? Yaşamını bir manastırın güllerle kaplı duvarları arasında geçirebilen bir kadının ateist olmasının ne yararı var?

Jacqueline Bouvier'in ergenlik yıllarında ideolojik inançlar geliştirmesinin bir yararı olur muydu? Demokrasiye bir parça yatkınlık, ilk evliliğini J.F.K. ile yapmasına yardım etmekten öte bir işe yaramazdı. İkinci evliliği için ise faşizme bir parça sıcak bakması yeterliydi.[1] Ama en "kadınsı" kadınlardan birisi olduğu için, belki de erkeklerin inançlarıyla ilgilenmiyordu. Temelde tek ilgisi, kadınları hoş tutmak ve etkilemekti.

Sonuçta gelecekte toplumda hanımefendi olacak bir kadının, sanat, mutfak ve dil konusunda biraz becerikli olması yerinde olacaktır, çünkü daha sonra kamusal rolü olan bir erkeğin karısı olarak, kamu yaşamında belli bir rol oynamak zorunda kalırsa bu role hakkını verebilecektir. "Gerçek" kadının yerinin, kocasına ve çocuklarına baktığı yuvası olduğunu kabul etmenin dışında başka bir şey yapması gerekmez, böylece dünya onun bu tutumunu dikkate değer bir öz-gizleyicilik olarak kabul edecek ve alkışlayacaktır.

Kadının aptallığı öylesine ezicidir ki bununla teması olan herkese bulaşır. Bunun açıkça görülmemesinin tek nedeni, herkesin doğuştan itibaren buna maruz kalması ve sonuçta farkında olmadan buna alışmasıdır. Eskiden erkekler bunu ya görmezlikten gelmiş, ya da kimseyi sıkmayan tipik kadınsı bir özellik olduğuna inanmıştır. Ama harcanacak boş zaman ve paradaki artışla birlikte kadının eğlence ihtiyacı da artmıştır. Bunun sonucunda kadın embesilliği kamu yaşamına da yayılmaya başla-

[1] ABD'nin 35. Başkanı J. F. Kennedy'nin karısı. Kennedy'nin öldürülmesinden sonra Yunanlı işadamı Aristotle S. Onassis ile evlenmişti. Onassis'in faşizme yakınlığına atıfta bulunuyor (Ç.N.).

mıştır. Bu sadece vazolarda, yatak odası resimlerinde, brokar perdelerde, kokteyl partilerinde ve pazar törenlerinde görülmüyor. Kitle iletişim araçları da giderek daha çok işin içine giriyor. Radyo ve televizyonda kadın programları giderek çoğalıyor; en saygın gazeteler bile sosyete dedikoduları, suç öyküleri, moda haberleri, yıldız falı ve yemek reçetesi veriyor. Kadın magazinlerinin sayısı her gün artıyor. Aslında embesillik, erkeğin özel yaşamındaki kirlenmeyle sınırlanmak yerine, bir bütün olarak kamu yaşamına yayılıyor.

Politika, felsefe, bilim, ekonomi ve psikoloji alanında yayımlanan dergiler ve kitaplar vardır. Ayrıca moda, kozmetik, iç dekorasyon, sosyete dedikodusu, aşçılık, suç ve aşk ilişkileri konulu dergi ve kitaplar da vardır. Erkekler neredeyse sadece ilk türü okurken, kadınlar sadece ikinci grubu okuyor. Her iki cins de, bir diğerinin okuduklarını itici ve sıkıcı bulmaktadır. Erkekler, Mars'ta yaşam olup olmadığını, ya da Sino-Sovyet tartışmasında kimin savlarının daha geçerli olduğunu gerçekten merak ediyor, buna karşılık kadınlar bu konulara zerre kadar ilgi duymuyor. Kadınların bilmek istediği tek şey, yastıkların üzerine küçük kahverengi tavşan figürlerini nasıl işleyebilecekleri, bir elbiseye nasıl kroşe çekecekleri, ya da bir film yıldızının boşanıp boşanmayacağı gibi şeylerdir. Böylece cinsler, birbirinden net bir şekilde ayrılmış olan kendi yolunda, kendi ufkuna doğru, ama birbirleriyle gerçek bir bağ kurmadan ilerler. Her iki cinste de ilgi uyandıracak tek bir konu vardır, o da kadınlardır.

Doğal olarak, kadınlara yönelik yayınları okuma işinden yakayı sıyıramayan bazı erkekler vardır. Erkeklerin çoğu modayla ilgilenmese de, erkek köleler bunu anlar: buna karşılık kadınlar, büyük saray nediminin diktelerine boyun eğdiklerini söyler. Erkekler ayrıca kadının boş zamanları için gerekli diğer medya araçlarını da dikkate alıyor. Bu çabaların başarılı olması için de, kadının zekâ seviyesine inmeleri ve neden hoşlandığını bulma-

ları gerekiyor. Bu da erkekler için neredeyse imkânsız olduğu için, çoğu durumda kadın editörlerden oluşan bir kadroya güveniyor. Bu editörler erkeğe, kadının neden hoşlandığını anlatmaktan mutluluk duyuyor; ama işin geri kalanı yine erkeğin sorumluluğunda; erkek, cazip bir tasarımda bulunmak, daha iyi bir dağıtım ağı kurmak ve daha etkili bir satış reklamı planlamak zorunda.

Kadın dünyasında magazinler birçok amaca hizmet eder. Bazıları eğlence içindir (*She* ve *Nova* gibi); bazıları dedikodu ihtiyacına cevap verir (*Gente* ve *Movie Life* gibi); bazıları makyaj, vb. konularda öğüt verir (*Vogue* ve *Queen* gibi). Hatta bu alanlara karma bir yaklaşımı olan magazinler de vardır (*Elle, Brigitte* ve *Grazia* gibi). Bütün bu magazinlerin ortak bir yanı vardır: bu dergilerde erkek yoktur. Öte yandan erkek dergilerinin neredeyse tek konusu kadınlardır. Bir kadın yayınında erkekten söz edilse bile bunun nedeni, erkeğin kadınlar, ev ve yemek konusundaki varsayılan tercihlerini sıralamaktır: "Bu yaz canlı renkli iç çamaşırları giyin, erkekler bundan hoşlanır," "Çıktığınız ilk gece için doğal makyajı tercih edin," "Mum yakın, erkekler romantik hisseder," "Sizi sevmesini sağlayacak üç reçete," ve saire. Ve bu tür genelleştirmeler sadece kadının belli bir erkeği daha kolay elde edip kullanma amacına hizmet ettiği için, reçete olmanın ötesinde bir anlam taşımazlar. Bu tür reçetelerin okurları, ya henüz bekâr olan ve bu nedenle iyi bir işçi arayan, ya da evli olan ve bu nedenle bağımlı olduğu erkeği elinde tutmak isteyen kadınlardır. Bu reçeteler, kadınlara, dünyadaki en güvenilir robotlardan en iyi hizmeti nasıl alacaklarını anlatan kullanma talimatlarıdır, çünkü erkekleri böyle görürler. Şu türden aleni başlıklar görmek alışıldık bir şey: "Erkeğinizi Nasıl Yola Getirirsiniz," "Erkeğinizi Kıvamında Tutmak İçin On Altın Kural," "Evliliğin İlk Üç Yılı için Öğütler." Bu türden makalelerde bir gariplik yoktur: bunlar, bir araba alımı, ya da

kaşmir bir kazağın nasıl yıkanıp korunması gerektiği konularında verilen püf noktaları kadar açık ve nettir.

Kadınların ilgisini çekecek konular doğal olarak çok sınırlı olduğu için, editörler sık sık yazacak konu kıtlığı çekerler. Bunun sonucunda da erkek temaları dedikleri konulardan yararlanmak zorunda kalırlar ve erkeğin ilgi alanı çok geniş olduğu için de, bolca konu bulurlar. Bu konuların, kadın okurlar için özenle kırpılması, yeniden düzenlenmesi, karmaşık bir başkalaşım sürecine tabi tutulması gerekir. Bu işlemin temel kuralı çok basittir: her yazının, temelde kadınlar konusunda bir yazı olduğu izlenimi vermesi gerekir. Örneğin, eski ağır siklet şampiyonunun yaşamı konulu bir makalenin başlığı şöyleydi: "Kadınlar beni mahvetti." Bir besteciyle röportaj yapılmışsa, adamın en azından ilhamını kadınlardan aldığını, melodinin "güzel bir kıza" benzediğini söylemesi gerekir. Biraz hünerle, en olmadık konular bile kadınların dikkatini çekecek şekilde kamufle edilebilir. Savunma bakanlığına ilgilerini çekebilirsiniz, ama bunun için raporu bakanın aile hayatına ilişkin bir yazı gibi sunmanız gerekir. Tabi bakanın eşinin ve çocuklarının resimleri için yeterince yer ayırmanız gerektiğini söylemek gereksiz. Haber konusu kadının, kadın okurla aynı kökenden gelmiş olması koşuluyla, şu türden başlıklı yazılarla ilgisini yabancı ülkelere çekebilirsiniz: "İsrailli (Japon, Mısırlı, Şilili) birisiyle evliyim."

Bu ilke aslında her alana uygulanabilir ve özellikle politikada başarılıdır. Bir kadının çevresinde yoğunlaştığı izlenimi verilebilirse, kadınların politik yazıları okuması sağlanabilir. Vietnam savaşı sadece masalsı Madame Nhu'nun ilk fotoğrafları basında yer alınca kadınların ilgisini çekebildi. Kuzey İrlanda Katolikleri sorunu sadece Bernadette Devlin'in gelişiyle kadınların ilgisini çekebildi. Çağdaş İran'ın sorunlarının anlaşılmasında belki de Soraya'nın trajedisinin ve çocuk sahibi olamayışının diğer bütün makalelerden daha çok katkısı olmuştur.

İktidardaki her erkeğin ilk politik eylem olarak, fotojenik bir kadınla evlenmesi gerekir. Golda Meir veya Indira Gandi, katı kadın standartlarına göre güzel olsaydı, İsrail veya Hindistan'ın bundan sağlamış olacağı büyük avantajları tahmin edebilirsiniz. Grace Kelly veya Farah Diba yerine, onların fotoğrafları resimli dergilerin kapağını süslerdi. Böylece kadınlar, "Golda Meir'in mücevherleri," ya da "Indira Gandi Erkeklerin Gönlünde Nasıl Taht Kuruyor?" vb. başlıklı yazıları okur, bu yolla İsrail'deki kriz ya da Hindistan'da yüz binlerce çocuğun açlıktan öldüğü kadınlara tekrar tekrar anlatılırdı; böylece belki de kadınlar tarafından tırnak cilalarına ve tırnak cilası temizleme malzemelerine harcanan paralar toplanarak, açlıktan ölüme terk edilen çocuklar kurtulurdu.

KADINLIK MASKESİ

ÇIPLAK, makyajsız bir kadınla çıplak, makyajsız bir erkek arasında özünde hiçbir fark yoktur (üreme örgenleri dışında). Aralarındaki diğer farklar yapaydır. Erkek, zekâsını geliştirdiği, üretken olduğu için erkek olur. Dış görünümü pek değişmez. Kadın ise kendini sürekli ahmaklaştırarak ve dış görünüşünü değiştirerek kadın olur. Ve cinsler arasındaki bu farklılaşma, sadece kadınlar tarafından gerçekleştirilir.

Daha önce de belirttiğimiz gibi erkek, sadece kadınlar tarafından yapılan bir dizi yönlendirmenin sonucu olarak erkek olarak değerlendirilir. Öte yandan kadın ise kendi dönüşümünün yaratıcısıdır ve kozmetik, saç stili ve giysilerinin yardımıyla kadınlığını üretir. Kökeni yapay olan bu kadınlık iki farklı bileşenden oluşur: tali cinsel özelliklerin vurgulanması ve maske (makyaj) etkisiyle yabancılaşma. Kadın, kendisiyle belli bir erkek arasındaki farkı olabildiğince belirginleştirmek için çeşitli maskelerden yararlanır.

Birinci bileşen onun erkek için arzu edilir olmasını sağlarken, ikincisi erkeğin onu gizemli bulmasını sağlar. Böylece kendini o muğlak, bilinmeyen "karşı cinse" dönüştürür, bu da erkek için kadının kölesi olmayı kabullenmeyi kolaylaştırır. Her kadının erkeğe sunabileceği dönüşümler alanının çok geniş olması sayesinde (ki "uygun" kadın, dış görünüşünde her gün küçük bir parça değişiklik yapar), erkeği kesintisiz bir şaşkınlık içinde bırakır. Erkek, bugünde dünün kadınını bulmaya çalışırken, kadın da, kendi amaçları için çalışacak zamanı kazanmış olur. Manevralarıyla erkeği belirsizliğe sürükleyecek ve güzellik maskesinin altındaki kokuşan beyni görmemesi için dikkatini sürekli dağıtacaktır.

Kadın, kendi doğal özünü (benliğini) sadece bir kadının ham maddesi olarak değerlendirir. Ve yargılanması gereken de ham madde değil, sonuçtaki üründür. Makyajsız, saçlarındaki lüleler, gerdanlıklar, bilezikler olmaksızın kadın henüz kadın değildir. Bu da kafalarında bigudilerle, yüzlerinde soğuk makyaj maskeleriyle sağa sola koşuşturmaktan neden rahatsız olmadıklarını açıklar. Bu aşamada bu "onlar" değildir, onlar henüz "onlar" olma işiyle uğraşmaktadır. Bu uydur-inan dünyasına çok kolay inanırlar, çünkü önlerinde zekâ diye bir engel yoktur.

Kadın için, bu başkalaşıma ulaşmada göze alınamayacak hiçbir çaba yoktur. Kendini erkekten bu kadar belirgin bir şekilde ayırdedecek nihai ürün dikkate alındığında, bu uğurda harcayacağı para ne kadar yüksek, ayıracağı zaman ne kadar fazla olursa olsun, bundan kaçınmayacaktır. Ciltlerini kremle ovarak erkeğinkinden daha düzgün olmasını sağlarlar. Aynı amaçla saçları fönlü veya uzundur. Gözlerine maskarayı güzellik adına çekmez; bunun amacı, gözlerinin erkek gözünden farklı olmasıdır: tuhaf, gizemli, rahatsız edici.

Kadınlık maskesinin başlangıçtaki amacı buydu, ama şimdilerde unutulmuş gibi. Son on-yirmi yıl içinde ortalama evli orta sınıf kadını, sürekli meşgul ev hizmetçisinden, erkekler tarafından sağlanan konforla yaşayan adı kötüye çıkmış bir tür kadına dönüşmüştür. Bunun sonucunda dış görünüşünü dönüştürmek gibi özel bir amacı olan eski oyunları, kendi içinde bir amaç olmuştur. En gözde oyunları kendi bedenleriyle kendilerini eğlendirmek olan varlıklı orta sınıftan kadınlar yapacak başka bir şey bulamadığı için, kendilerini bu şekilde oyalarlar. Dahası, erkekler de onları teşvik eder. Her şey bir yana, kozmetikleri üreten, modayı üreten, saçlarını yapan ve bu yolla para kazanan erkeklerdir; bu amaçla kadınlara yeni değişiklikler sunmak için ellerinden geleni yaparlar ve kadın dergisi editörlerinden, kadın radyo programlarından yardım görürler. Aslında kadınlar, bir tür kadın sanatları ve zanaatları olan tamamen yeni

bir kadın kültürü yaratmayı başarmış gibidir. Kimsenin rahatsız etmediği bu kutsal mabette, yukarıda anılan uzman köle işçiler dışında hiçbir erkeğin erişemeyeceği yükseklere, ya da daha ziyade derinliklere sürüklenerek, kendi başlarına yaşarlar.

Ünlü bir dergi dudaklarının çatlamasından şikâyetçi olan bir kadın okuruna "Biçimli kalması için dudaklarınıza düzenli olarak bakın," diye öğüt veriyor . "Dudaklarınızı ıslak bir diş fırçasıyla her gün fırçalayın ve düzenli olarak bir lip slave kullanın. Kesinlikle pearl lipsticks kullanmayın; çatlakların içine kolayca yerleşir." Editör, bütün kadınlara öğüt vermeye devam ediyor: "Ölçülerinizi almayı unutmayın. Basen ölçünüzle bel ölçünüz arasındaki farkın en fazla yirmi dört santim, göğüs ölçünüzle arasındaki farkın da en fazla sekiz santim olması gerekir." "Kaşlarınızı kalemle boyamadan önce iyice fırçalayın. Ve kesinlikle tek bir düz yayla boyamayın. Bunun yerine, her bir teli ayrı bir darbeyle izleyin. Çizgilerin burun köprüsü üzerinde dikey olması ve örneğin gri ile kahverengi karışımı gibi iki farklı renkle dikkatle tonlanması halinde kaşlarınız tamamen doğal gözükecektir." "Mutfakta sürekli bir ayna bulundurun. Yüzünüzü kontrol etmenize yardımcı olacaktır. Yemek yaparken yüzünüzü ekşittiğiniz veya suratınızı astığınız zaman, ya da saçlarınız dağılmışsa, aynada kolayca görebileceksiniz."

Kadınlar, oyunun bütün bu kuralları için minnet duyar. Bunları kendi başlarına düşünecek yeterli hayal güçleri bulunmaz. Basen ölçülerini alarak, dudaklarını fırçalayarak, kaşlarını boyayarak ve düşünmenin yarattığı kırışıklardan kaçınmak için mutfağa küçük bir ayna asarak, bu kurallara harfiyen uyarlar. Bütün bunlar yapıldıktan sonra bile sırada daha çok eğlence ve oyun vardır. Aslında bugün her gün on dakika süreyle göğüslerini soğuk su içinde bekleten kadınlar vardır. "Daha bir dirileştiriyor," anlıyorsunuz ya. Her sabah tepeden tırnağa bütün vücudunu yağlayan kadınlar var (tıbbi yarar için değil tabii ki). Birkaç günde bir saçlarına fön çektiren ve sadece gözlerini bo-

yamak için en az yarım saat harcayan kadınlar var. Ve erkeğin anlamsız gördüğü her gün daha da tuhaflaşan, kadınsılaşan bütün bu çabalar sayesinde, çoğu kez en gönüllü köleleri çeken kadınlar da işte bu tip kadınlardır.

Bu arada oyun devam eder. Oyuna katılmak isteyip de geride kalmak istemeyenler her an yeni yeni kurallara uymak zorundadır. Çünkü kadınların birbirine yönelik beklentileri sayısız derecede çoktur. Erkekler uzun zaman önce oyundan çıktı. Kişinin kendi bedeninin sunduğu eğlence fırsatları olabildiğince artmıştır ve artmaya da devam edecektir, ancak birçok kadının buna ayak uyduramayacağı da açık. Bu kadınlar da başka eğlence kaynaklarına yönelecektir: ev.

Kadının harcayabileceği paranın kocaya bağlı olması anlamında kadınlar sınıflara ayrılır: Maskesi muhteşem olanlar, iyi maskeliler ve maskesi zar zor idare eder dedirtenler. Bu ilk grup, diğerleri için ilah işlevini görür ve halkla ilişkilerin çabaları sayesinde, diğer kadınlar için bir tür ikame (aslının yerine konan) tatmin sağlarlar.

Ortalama bir maskesi olan bir kadın için bile oyunun kuralları giderek daha çok karmaşık bir hal almaktadır. Örneğin eğer yüzmeye gidiyorsa, makyajının su geçirmez, bacaklarının ve koltuk altlarının kılsız, vücudu yağlanmış, saçları yapay çiçekli bir şapkanın altına gizlenmiş olmalıdır. Süpermarkete gidecekse, pudralı mat bir makyaj ve açık kahverengi maskara gerekir. Cenaze törenlerinde, siyah dantelli şalının etkisini artırmak için solgun bir makyaj ve neredeyse görünmez bir dudak boyası kullanması gerekir. Ama eğer bir kokteyl partisinde birkaç dakika geçirecekse, elbise ve makyaj hazırlıkları saatler sürebilir. Eskiden bu iş için siyah göz kalemi yeterliydi. Şimdi ise örneğin beyaz, altın sarısı ve yeşil renkler var. Dudak makyajının parlatıcılar, dudak kalemleri, sedef rujlar ve pudra ile yapılması gerekir. Eskiden olduğu gibi bütün olarak takılmayan takma kirpiklerin, artık tek tek ve dikkatle takılması gerekiyor. Çünkü

bu "daha doğal." Yeni jölelenmiş, gereğince kıvrılmış saçlarının ek aksesuarlarla bezenmesi gerekir. Sadece göz makyajı için bile aşağıdakiler temel gerekler: takma kirpikler, takma kirpiklerin yerine oturtulması için özel bir makyaj ve cımbızlar, maskara, göz kalemi, üç ayrı renkten rimel, iki renk kaş kalemi, yanaklar için pudra, uygulama için özel eğimli bir fırça, kaşlar için küçük bir fırça, makyaj temizliği için yağlı puflar ve gözleri yumuşatmak için özel bir krem.

Tanrıçasına tapan ve ilah gibi olmasını isteyen (gariptir, ikircikli olmak *kadınsı* olmak demektir) erkek, bu can sıkıcı, narsistçe süslenip püslenmelerle geçen saatleri izlemekten sıkılmakta, giderek rahatsız olmaktadır. Erkek, kadının ev işinden aldığı hazzı hiçbir zaman anlamayacaktır; onun için makyaj da bir o kadar küçük düşürücüdür. Her erkek, tıpkı oturma odasında dantel işlemeli perdelere veya kauçuk ağacına ihtiyacı olmadığını bilmesi gibi, kendi adına, kadının üç renkli mi yoksa tek renkli mi rimel kullanmasının hiçbir anlamı olmadığını bilir. Ama diğer erkeklerin, ya da *toplumun* kadından bunu beklediğini bilir ve üzülür, çünkü bu küçültücü işlerden kendini sorumlu tutar. Kendisiyle birlikte diğer hemcinslerinin de kadınların sadece dış görünüşüyle ilgilendiğini bildiği için (kadında ilgisini çekecek başka ne var ki?), karısının, makyaj yoluyla (ki bu da fazla abartılmamalı) kendini arzulanan bir nesneye dönüştürmeye ve belli bir yabancılaşma yaratmaya yönelik dur durak bilmez çabalarının, kocasını hoşnut etmeye yönelik aşırı bir hevesin işaretleri olduğunu varsayar. Elbette suçluluk duyar ve etkilenir. İlkel ihtiyaçları sayesinde, kadını, kendi arzularının nesnesine dönüştürdüğüne; kadının aslında olmayan dikkate değer niteliklerini bastırdığına inanır. Genelde olduğu gibi burada da gerçeği kıl payı kaçırmaktadır. Bu gelişmenin tamamının, en yüksek kadın kültürü düzeyine eşdeğer olduğu ve kadınların, moda ve kozmetik yardımıyla kendilerini *nesnelere* dönüştürmediği, ancak bu tür konulardaki dinmek bilmeyen

saplantılarının, sonsuz derecede ilkel olan *öznelerin* zihinsel etkinliklerine tekabül ettiği gerçeğini inkâr etmek erkeğe düşer.

Bilmediği başka bir şey daha vardır: kadın, salt eğlence uğruna sanki kendini kendinden bile tekrar tekrar yabancılaşarak, her gün kendini yeniden yaratmakla kalmaz. Bu kült, dine yönelik önemsiz ihtiyacını da giderir; ki özgür olmamanın verdiği hazza ilişkin bölümde de gördüğümüz gibi, bu, onun düşük zekâ düzeyine bağlıdır. Bu dönüşüm sürecindeki her adım, kendi üzerinde tamamen nötr olan eleştirel bir gözlem gerektirir. Bu, kadını, sürekli olarak kendini yabancı bir kadının gözüyle değerlendirmeye ve çabalarının sonucunu bu yabancının gözüyle günde binlerce kere test etmeye zorlar. Eğer bu dönüştürme söz konusu yabancının eleştirel gözünde başarılıysa, ya da onu aşmışsa (yine aynı yabancının gözünde) kısıtlamasız bir şekilde kendine hayran olabilir. Bu hile sayesinde, sanki kendi ayaklarına kapanıp kendine tapacak bir pozisyon kazanır ve bu nedenle de, ideoloji, din, ya da başka bir yaratığın yüceltilmesi gibi erkeğin özgürlüksüzlükten haz almasını sağlamak için tasarlanan sistemlerin hepsinden büyük ölçüde muaf olur.

Kadınlar kendilerini kendilerine ve güzelleşmeye öylesine kaptırmıştır ki, erkekler, farkedilseler bile kadınlar tarafından kesinlikle yakışıklı olarak değerlendirilmeyecekleri sonucuna varmıştır, ki bu da mantıklıdır. 'Erkeğin güzeli çirkini olmaz' diye eski bir söz vardır: Birçok erkek, herhangi bir *art niyet* taşımadan, bu bilgece lafı tekrarlayıp durur. Ama bu doğrunun da ötesinde bir şeydir; erkek istese bile kadın onu kesinlikle yakışıklı bulmayacaktır. Kendi aptalca maskesinden bu kadar haz alan kadın, makyajsız, geleneksel giyimli bir erkeği nasıl değerlendirebilir ki? İnsan gelişiminin daha sonraki bir evresi için hazırlanması gereken hanımaddeden, ilk taslaktan başka ne olabilirler ki? Bu bir anlamda, kadının gözünde bütün erkeklerin çirkin olması gerektiği anlamına gelir; böylece kadın, erkeğin

gelir düzeyine ve ona sunabileceği yaşam standardına bakarak tercih yapmakta serbest olacaktır.

Özellikle son günlerde duyarlı bazı erkekler bunu kavramış gibi gözüküyor. Kadınları, kendi standartlarını kadının kurallarının gereklerini karşılayacak bir düzeye yükselterek, yani dış görünümleriyle kadınları etkilemeye çalışarak onlarla aynı düzeye inerek çekmeye çalışıyor. Ama esas itibarıyla bu gelenekten kaçma girişimleri başarısızlığa mahkûm olmuştur. Her şeyden önce kadınların yüzyıllar boyunca geliştirdiği bir şeyi erkekler bir gecede kazanamaz: Erkeğin uzayan saçları kadınınki gibi ipeksi, cildi onunki kadar yumuşak olmaz. Giysileri hiçbir zaman kadınınki kadar zarif, abartılı olmayacaktır. Ve ikincisi, köle erkeklerden oluşan o büyük ordular, bu tür erkekleri saflarından atmış ve para kazanmalarını engellemiştir.

Bugün maskeli çok az erkek vardır. Çağdaş bir tür saray soytarısı gibi, para kazanmak için bu tür bir maskeye ihtiyaç duyan erkekler: belki şairler, ressamlar, beat müzisyenleri, gazeteciler, aktörler, hippiler ve fotoğrafçılar. Kuşkusuz, bu erkeklerin çoğunun, kazançlarını yatırdıkları kadınları olacaktır. Şairin ilhamı, ressamın modeli, beat müzisyeninin hayranı vardır. Bütün bu kadınlar erkeğin sırtından geçinir. Genel bir kural olarak erkek saç uzatsa, ya da zincir taksa bile (ki bu da mümkün, çünkü her yüzyılda bir çalışma şartlarının değişmesi nedeniyle erkeğin giyim kuşamında küçük değişmeler olmaktadır), saçları tekbiçimli bir uzunlukta olacak ve boynundaki zincirler de kravatın yerini alacaktır.

MESLEKTAŞLARLA BAŞA ÇIKMAK KOLAY

BUGÜNÜN iş dünyasında yerini alan birçok kadın vardır. Sekreterler, asistanlar, fabrika işçileri, hostesler ve elbette üniversite ve kolejlerde sayıları her yıl artan candan genç kadınlar. Son yirmi yıl içinde kadın doğasının köklü bir değişim geçirdiği izlenimini bile edinebilirsiniz. Bugünün genç kadınları, annelerinden daha adil gözüküyor. Sanki (belki de kurbanlarına acıdıkları için) artık erkeği sömürmek yerine onun gerçek ortağı olmaya karar vermiş gibiler.

Ama bu izlenim yanıltıcı. Kadının yaşamındaki gerçekten önemli tek hareket, ortak (partner) seçimidir. Başka konularda hata yapmayı göze alabilir, ama hiçbir şart altında hayati önem taşıyan bu konuda riski göze alamaz. Dolayısıyla istediği erkeği, onun çalıştığı veya okuduğu yerlerde, yani değer verdiği gerekli erkeklik niteliklerini daha iyi gözleyip değerlendirebileceği yerlerde arayacaktır. Onun için ofisler, fabrikalar, kolejler ve üniversiteler, dev birer evlilik pazarı olmanın ötesinde bir şey değildir.

Genç bir kadının av sahası olarak seçtiği belli bir alan, büyük ölçüde, eski kölesinin, yani babasının gelir düzeyine bağlı olacaktır. Üst gelir dilimindeki erkeklerin kızları, av sahası olarak kolej veya üniversiteleri seçecektir. Bu sahalarda, alışık olduğu standartları korumaya yetecek parayı kazanacak bir erkek avlama şansı yüksektir. Hem formunu korumak açısından okula gitmek, geçici işçilikten çok daha caziptir. Gelir düzeyi düşük evlerden gelen kızlar ise, kafalarında yine aynı amaçla, ama geçici bir süre için fabrikalara, mağazalara, bürolara veya hastanelere gidip gelmek zorunda kalacaktır. Hiçbirisi de bu işlerde uzun süre kalmayı tasarlamaz. Sadece evleninceye kadar (ya da

zorluk çıkarsa ilk hamileliğe kadar) çalışacaklardır. Bu da kadınlara önemli bir avantaj sağlar: evlenmekle, "tercih ettiği erkek için" işinden veya okulundan vazgeçmiştir ve doğanın verdiği yükümlülükler için "özveride bulunmuştur."

Dolayısıyla kadınlar çalıştığı veya okuduğu takdirde bu sadece istatistikleri çarpıtmaya ve erkekleri çok daha çaresiz bir şekilde köleleştirmeye yarar, çünkü eğitim ve meslek, kadınlar için erkeklerdekinden çok farklı bir anlam taşır.

Erkeğin çalışması bir ölüm-kalım meselesidir ve iş hayatındaki ilk yılları belirleyici bir önem taşır. Yirmi beş yaşına gelip de mesleğinde tırmanma yoluna girmeyen bir erkek, her açıdan umutsuz bir vaka olarak değerlendirilebilir. Bu aşamada becerileri gelişir; rakipleriyle giriştiği mücadele bir ölüm-kalım mücadelesidir. İş arkadaşlığı maskesinin altında, sürekli olarak birlikte çalıştığı insanlarda üstünlük işaretlerini gözler ve kaygıyla tepki verir. Söz konusu kişiler zayıflık belirtileri gösterince bunun bir avantaj olarak kullanılması gerekir. Yine de erkek, dev bir makinenin her dönüşte biraz daha sömürülen küçük bir dişlisidir. Başkalarını ezerken aslında kendini daha çok ezer. Verdiği emirler onun değil, yukarıdan gelen emirlerdir. Amirleri arada bir sırtını sıvazlıyorsa bunun nedeni onu mutlu etmek değil, daha çok çalışmasını sağlamaktır. Çünkü gururlu ve onurlu olmaya şartlandırılarak yetişen erkek için her işgünü, sonsuz bir küçük düşürülmeler dizisi olmaktan öte bir şey değildir. Ölesiye sıkıldığı şeyler üretmekten zevk alıyormuş gibi yapar, tatsız bulduğu fıkralara güler ve kendine ait olmayan görüşler dile getirir. Her şey bir yana, en küçük dikkatsizliğin yıkım, en küçük bir dil sürçmesinin mesleğinin sonu anlamına gelebileceğini bir an bile unutmaz.

Buna karşılık, bütün bu mücadelelerin baş nedeni ve izleyicisi olan kadın, bir kenarda durup olan biteni seyretmekten başka bir şey yapmaz. Onun için iş, flört etmek, çıkmak ve dalga geçmektir; tabi bu arada durumu kurtarmak için kural olarak

sorumluluğu olmayan "işler" yapar. Sadece yerinde saydığını, şu veya bu nedenle çalışmak zorunda kalsa bile, en azından önünde tatlı rüyalarla geçecek uzun yıllar olduğunu bilir. Erkekler arasındaki mücadeleyi emin bir mesafeden izler, arada bir yarışmacılardan birini alkışlar, yüreklendirir veya azarlar ve onlar için kahve yaparken, mektuplarını açarken veya telefon konuşmalarını dinlerken, soğukkanlı bir tutumla kendi tercihini yapar. "Bay Doğru"yu bulduğu an memnuniyetle emekli olur ve yerini kendinden sonra gelene bırakır.

Aynı şey üniversite eğitimi için de geçerlidir. Amerikan üniversiteleri giderek daha çok sayıda kız öğrenci almaktadır, ama gerçekte mezun olanların sayısı, İkinci Dünya Savaşı öncesindekinden daha azdır. Dersleri kendileri için bahar gardırobu tasarlayarak geçirir, ders aralarında erkek öğrencilerle flört ederler. Geleceklerinin tamamını bu işe yatıran erkeklerden farklı olarak, cilalı tırnaklarıyla ve sağlam saydam eldivenlerle otopsi salonundaki kadavralarla oynayarak zaman öldürürler. Bir kadın, parmağında nişan yüzüğüyle üniversiteden ayrılırsa, diplomasını almış demektir. Erkek ise diploma almakla pek bir şey başarmış sayılmaz. Diploma almak kolaydır, bunun için yapmanız gereken tek şey ezberlemektir. Kaç uzman gerçek bilgiyle blöf arasındaki farkı söyleyebilir ki? Ama erkek, ayrıca öğrendiği şeyi *anlamak* zorundadır. Sonraki başarısı, bilgisinin sağlam olup olmadığına bağlıdır; kazanacağı prestij buna bağlı olacaktır; birçok durumda başkalarının hayatı da buna bağlı olacaktır.

Bu mücadelelerden hiçbirisi kadın için geçerli değildir. Üniversite eğitimini yarıda kesip bir öğretim görevlisiyle evlendiği zaman da kendini gereksiz yere hırpalamadan aynı standartlara ulaşır. Bir fabrikatörün karısı olarak, fabrikatörden daha çok saygı görür ve hiç kimse ona fabrikadaki işçiye davrandığı gibi davranmayı hayal bile edemez. Bir kadın olarak her zaman için, kocasının prestijini ve yaşam standartlarını kazanır, ama bunun

için hiçbir şey yapması gerekmez. Başarıya giden en kestirme yol, başarılı bir erkekle evlenmektir. Erkeğini de, çalışkanlığıyla, hırsıyla veya sebatkârlığıyla değil, sadece çekiciliğiyle kazanır.

Eğitimli erkeğin, bir kadının dış görünüşünden neler beklediğini görmüştük. Ne var ki bu "güzel" kadınlar, genellikle çocukluktan itibaren rahat bir yaşam süren kadınlardır ve zeka rekabetle geliştiği için, kafalarını geliştirmeye kesinlikle ihtiyaç duymamışlardır. Gerçekte en başarılı erkeklerin, en aptal kadınlarla evli olmasının nedeni de işte budur, tabii kadının kendini erkeğin yuttuğu bir zokaya dönüştürme becerisini bir zekâ belirtisi olarak saymazsak.

İster bir şirket müdürü, maliyeci, ister bir orkestra şefi olsun, gerçekten başarılı bir erkeğin, kariyerinin doruğuna ulaştığı zaman fotojenik bir modelle evlenmesi artık neredeyse sıradan bir olay olmuştur: bu da genellikle ikinci evliliği olacaktır. Büyük miraslara konan erkekler çoğu durumda ilk eş olarak bu tür bir süper-kız seçerler, ancak yılların akışı içinde eşlerini başka bir süper-kızla değiştirirler. Kural olarak modeller eğitim düzeyi düşük, okulunu yarıda bırakan ve evlenene kadar güzel gözüküp kamera önünde poz vermekten başka yapacak işleri olmayan kadınlardır. Ama bu kadınlar "güzeldir," bu da onları potansiyel zengin yapar.

Böyle bir kadın erkeğini avlar avlamaz, "aşkı uğruna kariyerinden vazgeçer," ya da en azından erkeğe bunu söyler. Her şey bir yana, kadının evlenmekle sınavlarda ter dökme derdinden kurtulduğu düşüncesi erkeğin gönlünü okşamaz. O, "hiçbir uzlaşma tanımayan" ve kadının ona karşı hissediyor rolü yaptığı aşk fikriyle sarhoş olmayı tercih eder. Belki de, diye düşünür erkek, kadın başarılı bir cerrah (ayakta alkışlanan bir *prima ballerina*, parlak bir gazeteci) olacaktı, ama benim için bütün bunlardan vazgeçti. Kadının, emek vermeden ve sorumluluk almadan ünlü bir cerrahın karısı olmayı, onun kazancına ve

saygınlığına konmayı tercih ettiğine kesinlikle inanmayacaktır. Bu nedenle erkek, bu büyük özverisine karşılık kadının yaşamını olabildiğince konforlu kılmaya karar verir.

Batının sanayileşmiş ülkelerindeki kız öğrencilerin küçük bir bölümü (yüzde on veya yirmisi) evlenmeden önce diploma almaktadır. Bu kadınlar istisnaların dışında çekicilik anlamında daha dezavantajlıdır ve üniversitedeyken uygun bir tedarikçi avlamayı başaramamıştır. Ama mezun olduktan sonra diploma bu kadınların piyasa değerini otomatik olarak yükseltir, çünkü bazı tip erkekler (kendileri de üniversite mezunu olmaları koşuluyla), eşlerinin de diplomalı olmasından kişisel bir gurur duyar. Diplomalı bir kadının ona ilgi duyması, onun [erkeğin] ne kadar zeki olduğunu gösterir. Şans eseri diplomalı bu kadın bir de seksi olursa, erkek kendini cennette hissedecektir.

Ama bu uzun sürmez. Kadın doktorlar, sosyologlar ve avukatlar bile erkekleri için kendi kariyerlerinden "özveride bulunur," ya da geçici olarak vazgeçer. Bu kadınlar villalara çekilir, çocuk yapar, çiçek yetiştirir ve evlerini bilinen süprüntüyle doldurur. Birkaç yıl içinde bu yeni eğlenceler ezbere kazandıkları "uzmanlık bilgilerini" köreltecek, böylece komşu karılarından hiçbir farkları kalmayacaktır.

"BAĞIMSIZ" KADIN

NE VAR Kİ yaşı yirmi beşin üstünde olup da çalışan veya kariyerlerine devam eden kadınlar da vardır. Bu ise çeşitli nedenlerden kaynaklanmaktadır:

(*a*) Başarısız bir erkekle evlidir. Erkek, kadının onlarsız yapamadığı onca yararsız dökümtüyü alacak kadar para kazanamıyordur.
(*b*) Kadının çocuğu olmuyordur. Erkeğin ona olan tutkusu geçtikten sonra, ona bakmak için geçerli bir neden göremez.
(*c*) Kadın *çirkindir*.
(*d*) Kadın *özgürdür*.
(*e*) Kadın belli bir kariyere ilgi duymaktadır. Ta başından itibaren, kişisel bir köle ve çocuk sahibi olmadan yaşamaya hazırlıklıdır.

(*a*) ve (*b*) tiplerinin açık nedenleri var. Önemli olan sonraki iki gruptur, çünkü çirkin bir kadın, çoğu durumda özgür olarak değerlendirilir (bu da tamamen yanlış bir varsayımdır). Son gruba giren, yani entelektüel nedenlerle, bir adalet duygusuyla bile olsa, kölelerden ve konfordan vazgeçen bir kadına rastlama olasılığı gerçekten de çok düşük.

Çirkin kadını ele alalım. Bir kadın, erkekler çekici bulmuyorsa çirkindir. Yani tali cinsel özellikleri yeterince gelişmemişse, ya da yeterince reklam konusu edilmemişse ve "bebek görünüşünden" tamamen yoksunsa çirkindir. Böyle bir kadın, erkeklerle aynı nedenlerden ötürü çalışır: onun için çalışacak başka birisi yoktur. Ama erkeğin kazancıyla bir kadına ve ço-

cuklarına bakmasına karşılık, kadın sadece kendisi için çalışır: kazandığı parayı, güzel bir genç erkeğin yaşamını finanse etmek için kesinlikle harcamayacaktır.

Bu tip kadınlar çoğu durumda oldukça zekidir. Diğer bütün kadınlar gibi annesini örnek aldığı ve kendisine bir köle bulmayı istediği için başlangıçta zekâ kapasitesini körelmeye bıraktığı doğrudur. Ama yaşı ilerledikçe, şansının azaldığını anlar ve günün birinde zekâsından geri kalanları kurtarıp en iyi şekilde kullanmaktan başka şansı olmadığı gerçeğiyle yüz yüze gelir.

Bu gruptan bazı kadınlar gerçekten başarılı olur. Sık sık yüksek şeref derecesi alırlar (bunun nedeni de bu zeki kadınların, kuraldışı, ender bir tür olmasıdır); gazeteci, yazar, politikacı, doktor veya avukat olurlar. Dahası, villalarda yaşayan sömürücü kadınlara büyük hizmet verirler. Bu kadınlar kocalarına, "Bak," derler, "biz de öyle olabilirdik, ama senin için vazgeçtik." Önlerindeki bu birkaç zeki kadın örneğiyle ikaz edilen erkekler, bu "entelektüel" kadınların çirkin, içerleme dolu, sempati yoksunu, aslında "kadınlıktan uzak" olduğunu söyleyen kendi embesil karılarıyla yaşamaya devam etmekten mutlu olurlar. Böylece erkeğin, yatağında yatan lobotomize [beyni alınmış] yaratığa yönelik tercihi bin kat artar; her şey bir yana erkek, gerekirse, gerçekten umutsuzluğa kapılırsa, *konuşmak* için her zaman bir erkek bulabilir.

Çirkin bir kadın bile başarısına rağmen özel kadın statüsünden tamamen vazgeçmek istemez. Sanki herkesin dünyanın sekizinci harikasıymış gibi (gerçek kişisel başarı kazanan bir kadın olarak) ona hayran olması gerektiğine inanır. "Kadınlığını," olası her yoldan ve neredeyse müstehcenlik derecesine kadar vurgulayacaktır. Her fırsatta televizyona çıkacak, gazetelere demeçler verecek, sarkık göğüslerini masasının üzerine yayarak, erkeğin dünyasında bir kadın olarak statüsünü korumanın ne kadar zor olduğundan yakınacaktır.

Alışılmış sömürücü kadına kıyasla daha saygıdeğer ve dürüsttür. Bu dürüstlüğün içinden gelen bir şey değil, zorlama bir tutum olması (bunda bu kadar başarılı olmasının nedenini anlamak için yüzüne bakmanız yeterlidir) gerçeği ,tamamen başka bir konudur. Çirkinlikte erdem yoktur.

"Bağımsız" denen kadının durumunu ele almak istediğiniz zaman işler daha da karmaşıklaşır. İlk üç gruba giren kadınlar, rüşvetle işlerinden uzaklaşmaya kolayca kışkırtılabilir (buna, başarılı olmadan önceki çirkin kadın da dahildir). Ne var ki özgürleşen kadın kesinlikle para için çalışmaz. Tanım gereği genç bir kız olarak çekici olması ve bu nedenle kazancı iyi köleler edinmiş olması gerekir. Bu nedenle sadece "güzel" kadınlar "özgür" *olabilir*. Erkek gibi çirkin kadın da hiçbir zaman bu konuma ulaşmaz. Kimse onu ayartmaya çalışmamıştır. Yine erkek gibi onun da kendini özgürleştireceği bir şeyi olmadığı için, şöyle veya böyle çalışmaktan başka seçeneği yoktur.

Özgürleşen kadın, ortalama bir ev kadınının her türlü aksesuarına sahiptir: konforlu bir daire, kadınlar kulübüne ait gerekli statü sembolleri ve çocuklar (ama çocukların sayısı biri ikiyi nadiren geçer). Aradaki fark, özgürleşen kadının eğlence alanı evle veya kendi cinsi tarafından sağlanan maskelerle sınırlı değildir. Çevresini oldukça büyük bir izleyici topluluğunun sardığı bir yerde angarya işler yaparak kendini eğlendirir. Onlara, yayınevlerinin, gazetelerin koridorları boyunca havalı bir şekilde tur atarken, film yapımcılarının, televizyon yöneticilerinin ve tiyatro müdürlerinin ofislerinde rastlarız; prodüksiyon yardımcısıdır, tercümandır, ya da seyahat acentesinin tezgâhında sekreterdir. Ona, kuyumcularda, antikacılarda, butiklerde rastlarsınız. Aslında zengin ve ilginç insanlarla tanışabileceği her yerde. Ya kazandığı para? Aldığı paranın hemen hepsini, işyerinde onu formda ve güzel gösterecek maskelerine harcar.

Aslında özgürleşen kadın da diğerleri kadar aptaldır, ama insanların böyle düşünmesini istemez. Ev kadınlarından tam bir aşağılamayla söz eder. Erkekler tarafından yapılan bir işte çalıştığı için zeki olduğuna inanır, ama nedenle sonucu karıştırır. Erkekler, zeki oldukları için değil, sadece çalışmak zorunda oldukları için çalışır. Erkeklerin çoğu, ekonomik yükümlülüklerden, örneğin ev kadınları kadar özgür oldukları zaman zekâlarını gereğince kullanmaya başlarlar. Aslında evde yaşayan bir kadının, daktilo ile diktafon arasında sıkışıp kalan birisinden çok daha kamçılayıcı, entelektüel bir yaşamın tadını çıkarmak için daha fazla fırsatı vardır.

Özgür kadın tarafından seçilen işler, aksine inansa da nadiren çaba veya sorumluluk gerektirir. Kendisi söz konusu olduğu sürece işi "doyurucudur," "kamçılayıcıdır," "körelip kısırlaşmasına engel olur." "İşi olmasa o yaşayamaz." Ama gerçekler göz önüne alınırsa, işine bağımlı olmadığı anlaşılır. Çirkin kadından farklı olarak, dilediği zaman işini bırakabilir. Cankurtaran simidi olmadan kesinlikle çalışmaz. Ufukta bir zorluk gözüktüğü an, yardımına koşacak bir erkeğin kollarına atılır.

Bu tip kadın, mesleğinde erkekler kadar hızlı tırmanamayışını haksızlık olarak görür, ama öte yandan da öldürücü fare yarışının bir parçası olmaktan özenle kaçınır. Dile getirdiği şikâyetler hep aynıdır: özgür bir kadın olarak bile, erkekle aynı fırsatlara sahip değildir. Kendi şansını yaratmak için mücadele etmek yerine, palyaçolar gibi boyanıp Noel ağacı gibi süslenerek, kadınlar kulübü tarafından düzenlenen toplantıların birisinde kadın hakları ve eşitliği için feryat etmeye koşar. Bu eşitsizliğin tek nedeninin erkekler değil, sadece kendisi (gerçek ilgilerden tamamen yoksun oluşuyla, aptallığıyla, hilebazlığıyla, güvenilmezliğiyle, aptalca ve sahte tavırlarıyla ve sonsuz hamilelikleriyle, her şeyden önemlisi de erkekleri acımasızca kullanmasıyla kadınların) olduğu hiç aklına gelmeyecektir. Durumdan o nasıl sorumlu olabilir ki?

Öte yandan erkekler, özgür kadınların kocalarının şanslı olduğunu da düşünebilir, çünkü bu kocalar, sorumluluğu tek başına üstlenmez. Gerçekte bunun tersi doğrudur. Özgür denen kadınların kocaları genellikle mutsuzdur. Her şey bir yana, onlar da diğer erkekler gibi aynı temel eğitimden geçmiştir, bu nedenle her zaman için karılarından bir adım önde olmaya çalışırlar. Bir çevirmenin kocası bir yazar, bir stenografın kocası bir müdür, bir çömlekçininki bir heykeltıraş, bir köşe yazarınınki ise bir editör olacaktır. Bu nedenle özgür kadının kocasına hiçbir yararı olmaz. O kocasını diğer kadınlardan çok daha fazla sömürür. Yükseldiği oranda kocasını daha çok kamçılar. Bu kadınlar, şans eseri veya bir erkek tarafından korunacak kadar güzel oldukları için birçok durumda gerçekten de önemli mevkilere gelirler. Erkeğin pozisyonu nispeten daha düşükse, kadının maaşına yapılan her zam, erkek için travmatik bir deneyim olacaktır. Kadının mesleğinde isim yapması erkeği paniğe sokacaktır. Karısının bir gün onu ezip geçeceği yönünde sabit bir korku içinde yaşar ve kadının her gün buluştuğu yabancı erkekler konusunda duyduğu kıskançlıktan kıvranır. Kendini lüzumsuz hisseder ve varoluşunun tamamı anlamsız gelir, çünkü kadın artık ona ihtiyaç duymuyor gibidir. Kölenin tek gerçek mutluluğu —kullanılan erkeğin elindeki tek mutluluk— artık ona çok görülmektedir.

Bu tip bir kadın çocuklarını bile mutlu etmez. Her şey bir yana, o sadece diğer kadınlardan farklıdır, daha iyi değil. Çocuklardan çok aptalca büro işlerinden zevk alır. Ama çocuk yapmaktan vazgeçmeyecektir. Bir kadının anneliği yaşaması gerektiğini, aksi takdirde hiçbir zaman "kendini gerçekleştiremeyeceğini" söyleyecektir.

Aslında bu kadın en iyi şartlara sahiptir. Bunu da çifte bir yoldan sağlamaktadır. "Kamçılayıcı zihinsel çalışmalarından" vazgeçmek istemez ve çocukların bakımını kreşlere veya daha çok aşağılanan ev kadınlarına devretme gücüne sahiptir. Hatta

ev işlerini de yalnız yapmaz. Bu işler, iş saatlerinin dışında kocayla paylaşılır. Kocası, yerleri silerken, çiçekleri sulayıp gümüşleri parlatırken onunla konuşabilir. Erkek, kamçılayıcı sohbetine devam ederken o da onu eğlendirebilir. Ama yapılacak daha birçok iş vardır. Her şey bir yana, erkek, kadının geleneksel hazinesinin sembollerinden vazgeçmesini bekleyemez.

Erkeksi ayrıcalıklar üzerindeki hak talebini, yani örneğin askerlerin "ayrıcalıkları" değil, erkeklerin yüksek maaşlı konumları üzerindeki hak taleplerini vurgulamak için, özgür kadınlar arada bir de "hareket" denilen örgütlenmelere girerler. Bu tür kampanyalar ona, çokça gürültü patırtıyla dünyanın dikkatini kendi üzerine çekmek, rozet takıp en son kadın hakları savunucularının modasıyla giyinerek ve oturma odasının pencerelerine mum yakarak politik görüşlerini açıkça dile getirmek için güzel bir fırsat sağlar. Son günlerde bu kadınlar, televizyon karşısında inşaat işçilerinin kıçlarını çimdiklemiş ve sair saçmalıkları icra etmiştir. Kadın düzenli aralıklarla kendini hayali "zincirlerinden" kurtarır —manevi zincirleri tanımaz, çünkü zinciri ancak görünen değeriyle ele alır. Yüzyılın başında korseyi attılar. Yetmişli yıllarda ise sutyenleri ve herkesin bundan haberi olmasını sağlamak için de içini gösteren bluzlar imal ettirdiler. Belki de bir sonraki özgürleşme dalgasında rahatsız edici uzun etek —erkeklerin genelde karşı çıkmalarına karşın işvebaz bir tarzda yeniden adapte edip gardıroplarının bir parçası haline getirdikleri etek— gidecek. Ama aptallıklarından, duygusuzluklarından, ahmakça davranışlarından, riyakârlıklarından, acımasızlıklarından ve sonu gelmez aptalca gevezeliklerinden bir şey kaybetmiş değiller: kadınlar bunlardan kurtulmak için tek bir adım atmamıştır.

Bir kadın ne kadar çok para kazanırsa kazansın, erkeğin evde onun yerini almasına kesinlikle izin vermeyeceği gibi, geçinmek veya sosyal prestijlerini korumak için erkeğin sorumluluğunu da üstlenmeyecektir. Bir işin, onu "mutlu etmesinin"

mümkün —çok daha duygusuz olması ve sonuçta can sıkıcı rutin işlerden daha az sıkılması nedeniyle— olmasına rağmen, *kendi* parasıyla *erkeğe* kesinlikle yardımcı olmayacaktır. Hiçbir zaman erkeğin kapısını açmayacak, sigarasını yakmayacak, onun adına sigorta yaptırmayacak, boşandığı takdirde erkeğe nafaka vermeyecektir (bu "kadınca" değildir). Erkeğin aklına da böyle bir şey istemek gelmeyecektir, çünkü o daha iyisini yapmaya şartlanmıştır. Özgür kadının kocası, karısını öpecek, yüzündeki krem, pudra ve ruj lekesini silecek ve kendini tekrar savaşın orta yerine atacaktır.

AŞK NEDİR?

ERKEK, kadın tarafından kadınsız yaşayamayacağı bir noktaya kadar şartlandırılmıştır ve bu nedenle kadının ondan istediği her şeyi yapacaktır. Kendi hayatı için mücadele eder ve buna da *aşk* der. İlahlaştırılan kadını, reddedildiği takdirde intiharla tehdit eden erkekler bile vardır. Bu da onlar için büyük bir risk sayılmaz, çünkü kaybedecek bir şeyleri yoktur.

Buna karşılık kadın da erkeksiz yaşamaktan yukarıdakine eşdeğerde acizdir. Kraliçe arı gibi, kendi başına yaşama yetisinden yoksundur. O da kendi hayatı için mücadele etmektedir ve o da buna aşk der. Aslında ikisi de birbirine ihtiyaç duyar ve bu nedenle sanki en azından ortak bir duyguları varmış gibi gözükür. Ama bu duygunun nedeni, doğası ve sonuçları, birbirinden cinsler kadar farklıdır.

Kadın için aşk güç anlamına gelir, erkek içinse kölelik. Aşk, kadına erkeği ekonomik açıdan sömürmek için, erkeğe ise duygusal yüklü kaçışı için bir bahane sağlar. Kadın, "aşkı uğruna" sadece kendi avantajına olan şeyleri, buna karşılık erkek sadece kendisine zarar veren şeyleri yapacaktır. Kadın evlendiği zaman "aşk uğruna" işini bırakacaktır. Erkekse "aşk uğruna" ikisi için birden çalışmak zorunda kalacaktır. Her iki cins için de aşk, bir yaşama savaşıdır. Ama cinslerden birisi sadece kazanarak, diğeri de sadece kaybederek yaşayabilir. Kadınların, en pasif oldukları anlarda bile en büyük kazançları elde edebilmesi ve "aşk" kelimesinin erkeği en acımasızca aldattıkları anlarda bile onlara bir özgecilik (özveri) havası vermesi bir paradokstur.

"Aşkın" bir sonucu olarak erkek, korkakça kendini aldatmayı, bir duygu sisinin arkasına gizlemeyi becerir. Kendini, bu şekilde acımasızca kadının ve rehinlerinin kölesi olmasının, bir

şeref meselesinden de öte bir şey, daha yüce bir amaç olduğuna inandırır. Kendi rolünde mutludur ve bir köle olarak, yaşamı boyunca arzuladığı hedefe ulaşmıştır. Kadın, bugünkü durumdan avantajlı çıktığı için, mevcut ilişkiler toplamı kesinlikle değişmeyecektir. Sistem kadını düzenbaz olmaya zorlamaktadır, ama bundan kimse kaygı duymayacaktır. İnsan, bir kadından aşktan başka bir şey bekleyemeyeceğinden, aşk, kadının ihtiyaçları için muteber bir karşılık olmaya devam edecektir. Onun kölesi olan erkek ise enerjisini, kendi avantajı için değil, sadece şartlandığı işler için kullanacaktır. Çok daha büyük başarılar kazanacaktır, ama kadınlar ondan daha çok uzaklaşacaktır. Erkek, kadına yaranmak için daha çok çalıştıkça, kadın da daha çok şey isteyecektir; erkek onu daha çok arzuladıkça, kadın da onu daha az arzu edilir bulacaktır; erkek ona daha çok konfor sağladıkça, kadın da daha çok tembel, aptal, duygusuz olacak ve erkek bu süreçte kendini daha çok yalnız bulacaktır.

Erkeğin yönlendirilmesi ve sömürülmesi yönünde işleyen kısır döngüyü sadece kadın kırabilir; ama bunu yapmayacaktır. Bunu yapması için mantıklı hiçbir nedeni yoktur. Duygusuz ve acımasız olduğu için duygularına seslenmenin hiçbir yararı olmaz. Bu nedenle her gün *kadınlık* denen bu adilik, barbarlık ve anlamsızlık batağına daha çok saplanan dünya böyle devam edip gidecek. Ve erkek, yani o muhteşem hayalperest, daldığı hülyadan asla uyanmayacak.

Kadın için aşk güç anlamına gelir, erkek içinse kölelik. Aşk kadına erkeği ekonomik açıdan sömürmek için,erkeğe ise duygusal yüklü kaçışı için bir bahane sağlar. Kadın, "aşkı uğruna" sadece kendi avantajına olan şeyleri, buna karşılık erkek sadece kendisine zarar veren şeyleri yapacaktır. Kadın evlendiği zaman "aşkı uğruna" işini bırakacaktır. Erkekse "aşk uğruna" ikisi için birden çalışmak zorunda kalacaktır. Aşk her iki cins için de bir yaşama savaşıdır. Ama cinslerden birisi sadece kazanarak, diğeri de sadece kaybederek yaşayabilir. Kadınların en pasif oldukları anlarda bile en büyük kazançları elde edebilmesi ve "aşk" kelimesinin erkeği en acımasızca aldattıkları anlarda bile onlara bir özgecilik (özveri) havası vermesi paradokstur.

ISBN 975-7782-26-2

Esther Vilar • KÖLENİN MUTLULUĞU